

VNNS • số 261 • tháng 12 năm 2013
Mục Lục

- 1 Hình bìa** • Nguyễn Quang Kế & Thái Tăng An
- 3 Quan điểm** • Chào Mừng Giáng Sinh
- 4 Chủ đề** • Giáng Sinh 2013 • Dẫn thân vì người nghèo, vì Tổ Quốc • Tìm hiểu sơ lược về Tòa Thánh Vatican
- 14 Phiếm luận** • Ân Oán
- 15 Tin Tức** • Tin Sinh Hoạt Cộng Đồng
 • Tin Hòa Lan • Tin Thế Giới • Tin Việt Nam
- 22 Truyện ngắn** • Ngàn ánh dương rực rỡ • Giáng Sinh trắng • Thomas chờ tôi nhé •
- 34 Trang Thơ** • HTN • Lữ Thái Hành • Nguyễn Hoàn Nguyên • Tôn Thất Phú Sĩ • Doãn Quốc Vinh
- 35 Văn** • Bão Haiyan, Thế giới sẽ ra sao • Cứu nạn nhân bão Haiyan • Thành Đồ Bàn • Sống khỏe mạnh và an toàn • Chàng trai Việt lau dọn vệ sinh trở thành nhà khoa học vệ tinh không gian của Mỹ
- 45 Bạn Có biết** • Vũ khí hóa học giết người hàng loạt
- 47 Du lịch** • Ngôi làng nhỏ bé Shirakawago-Nhật Bản
- 49 Sức khỏe** • Heart Attack là gì?
- 50 Gia Chánh** • Mi Quảng
- 51 Vui cười**
- 52 Sổ vàng Tượng Đài Thuyền Nhân**
- 53 Lá thư tòa soạn**
- 54 Nhạc** • Nguyễn Quyết Thắng

Việt Nam Nguyệt San
 Cơ Quan Ngôn Luận CĐVNTNCS/HL
 Vietnam Magazine
 Tijdschrift van Vietnamese Vluchtelingen in
 Nederland
www.congdonghoalan.com

ISSN: 0929-5151

Ban Quản Trị VNNS
 Stationsweg 46
 2131 XD Hoofddorp Nederland
 Email: dtnguyen@congdonghoalan.com
 Telefoon: +31 (0)23-5640166

IBAN: NL16 INGB 0001 5086 64 t.n.v. AVVN

Chủ nhiệm
 Nguyễn Đắc Trung

Chủ bút
 Ngô Thụy Chương

Thủ Quỹ
 Nguyễn Hữu Phước

Kỹ thuật & Phát hành
 Nguyễn Quang Kế

Với sự cộng tác của
 Đắc Khanh • Đào Quốc Bảo
 • Đinh Ngọc Hiền • Đỗ Văn Bùi
 • Hoài Tâm Niệm • Lê Quang Kế
 • Mây Lang Thang • Miên Thụy • Nguyễn
 Quyết Thắng • Ông Năm Chuột • Tam Hợp •
 Tiểu Yến Tử • Thái Tăng An • Tuyết Lê • Tyna
 • Võ Đức Tiến • Ý Nga

Lập trường

Chống bạo quyền độc tài cộng sản Hà Nội • Ủng hộ mọi tổ chức quốc gia tranh đấu cho tự do dân chủ của dân tộc

Chủ trương

Bảo tồn và phát huy văn hoá Việt • Duy trì và phát triển tình cảm tốt đẹp sẵn có giữa cộng đồng VNTNCS và nhân dân Hoà Lan • Tăng cường tinh đoàn kết trong cộng đồng người Việt TNCS tại Hoà Lan • Khuyến khích và nâng đỡ người Việt hội nhập vào cuộc sống tại Hoà Lan

Quan điểm

Chào mừng Giáng Sinh, mùa của tình thương

VINH DANH THIÊN CHÚA TRÊN TRỜI BÌNH AN DƯỚI THẾ CHO NGƯỜI THIỆN TÂM

Tháng 12 là một tháng đặc biệt. Tại các nước phương tây, tháng 12 là tháng được mọi người mong đợi nhất. Không phải vì mùa đông đã đến, không phải để mặc những chiếc áo choàng nặng trĩu hay đội mũ mang găng tay mỗi khi ra đường, mà chính là vì không khí tưng bừng náo nức chuẩn bị cho hai ngày lễ quan trọng nhất trong năm: Giáng Sinh và Năm mới dương lịch.

Giữa sự nhộn nhịp và tưng bừng trước hai ngày lễ lớn này, tháng 12 cũng là lúc để chúng ta trở về với hình ảnh của hơn 2000 năm trước, khi một hài nhi được sinh ra đời trong một hang lừa nhỏ bé tại Bethlehem. Trong đêm đông giá lạnh, trong tiếng nhạc vang lừng và trong sự chào đón vui mừng của các thiên thần, Chúa Giêsu đã ra đời.

Hình ảnh Chúa Giêsu nằm trên máng cỏ trong một hang lừa nghèo nàn ở một nơi hoang sơ làm chúng ta thức tỉnh quay về với những giá trị tinh thần thiêng liêng, cao đẹp. Đây là lúc chúng ta lắng tâm để nghĩ đến những người khác đang phải chịu khổ đau, nghèo khó hơn ta. Đức Giáo Hoàng Phanxicô trong lời tuyên bố đầu tiên khi ngài nhậm chức đã nói: "Tôi muốn một Giáo hội nghèo giữa những người nghèo". Câu nói đó chan chứa bao tình thương đối với toàn thể nhân quần xã hội.

Xã hội ngày nay thật quá tiến bộ về kỹ thuật và khoa học. Con người được hưởng biết bao tiện nghi vật chất trong cuộc sống hàng ngày. Các sản phẩm, máy móc hữu dụng đã khiến đời sống con người dễ dàng và thoải mái hơn, tuy nhiên cũng khiến chúng ta ngày càng lệ thuộc vào những giá trị văn minh tiến bộ đó. Nói một cách khác, trong đời sống hiện tại, chúng ta không thể thiếu những tiện nghi vật chất do khoa học kỹ thuật mang tới, nên chúng ta luôn phải chạy theo chúng, rồi dần dà lãng quên những giá trị tinh thần.

Nhưng dù văn minh và kỹ thuật cao, nhân loại vẫn chưa hoàn toàn hạnh phúc, thế giới ngày nay vẫn còn nhiều đau khổ. Chiến tranh tang tóc khắp nơi, cảnh áp bức, đọa đày vẫn còn hiện hữu, thiên tai bão lụt đang gây cảnh màn trời chiếu đất cho hàng triệu sinh linh. Văn minh tiến bộ vẫn chưa giải quyết được sự đau khổ của con người và đôi khi chính sự văn minh tiến bộ này đã khiến sự cách biệt giữa người giàu và người nghèo ngày càng thêm khốc liệt.

Tháng 12, chúng ta hãy dành một chút tĩnh lặng để mở rộng trái tim nghĩ đến những người nghèo khó hoạn nạn, đồng thời mở rộng vòng tay để cứu giúp họ.

Tháng 12, chúng ta không quên hướng về quê nhà để thấy người dân vẫn còn bị đàn áp và bóc lột tận cùng. Đại đa số dân lành vẫn còn chịu cảnh thiếu thốn làm than trong một xã hội đầy bất công, trong khi những thành phần chóp bu nắm quyền cực kỳ tham nhũng ngày càng giàu sụ.

Trong niềm vui mừng Chúa giáng sinh năm nay, chúng ta hãy cùng nhau thắp lên ánh đuốc để soi sáng tình thương nhân loại và cùng nguyện cầu cho đồng bào ta đang sống tại quê nhà sớm được hưởng tự do và công bằng xã hội như chúng ta ở đây.

Ngô Thụy Chương

Giáng Sinh 2013

Bùi Văn Đỗ

Mừng một biến cố lịch sử xảy ra trên hai ngàn năm trước, nhưng vẫn như mới xảy ra hôm nào trong thời đại của chúng ta. Thật vậy, mỗi độ Giáng Sinh về, nhất là ở vùng trời Âu này, khi ta có dịp đi ngang qua một giáo đường, hay chính ngày lễ lớn, có dịp cùng với bạn hữu đi dự lễ Giáng Sinh vào tối 24-12, bạn sẽ được chứng kiến một cảnh ngộ rất đặc biệt, một con người được sinh ra không phải ở trong một căn hộ ấm áp có giường, có nệm, có lò sưởi với những tiện nghi, mà là một hài nhi sinh ra trong cảnh nghèo hèn thiếu thốn mọi thứ, còn nơi sinh là hang của chuồng bò, lừa trú lạnh ban đêm ở nơi cánh đồng vắng nước Israel thuở hai ngàn năm trước. Vì các phòng trọ không còn chỗ trống. Xin mời bạn theo tôi tìm lại lai lịch biến cố này qua Thánh Sử Luca đoạn I từ câu 18 đến 25.

“Sau đây là gốc tích Đức Giê-su Ki-tô: bà Maria, mẹ Người, đã thành hôn với ông Giu-se. Nhưng trước khi hai ông bà về chung sống, bà đã có thai do quyền năng Chúa Thánh Thần. Ông Giu-se, chồng bà, là người công chính và không muốn tố giác bà, nên mới định tâm bỏ bà cách kín đáo. Ông đang toan tính như vậy, thì kìa sứ thần Chúa hiện đến báo mộng cho ông rằng: này ông Giu-se, con cháu Đa-vít, đừng ngại đón bà Maria vợ ông về, vì người con bà cưu mang là do quyền năng Chúa Thánh Thần. Bà sẽ sinh con trai và ông phải đặt tên cho con trẻ là Giê-su, vì chính Người sẽ cứu dân Người khỏi tội lỗi của họ.

Tất cả sự việc này đã xảy ra, là để ứng nghiệm lời xưa kia Chúa phán qua miệng ngôn sứ: Này đây, trinh nữ sẽ thụ thai và sinh hạ một con trai, người ta sẽ gọi tên con trẻ là Em-ma-nu-en, nghĩa là “Thiên Chúa ở cùng chúng ta”. Khi tỉnh giấc, ông Giu-se làm như sứ thần Chúa dạy và đón vợ về nhà. Ông không ăn ở với bà, cho đến khi bà sinh một con trai, và ông đặt tên cho con trẻ là Giê-su”.

Các nhà chiêm tinh đến bái lạy Đức Giê-su Hài Nhi.

Chúng ta nên đọc tiếp một đoạn nữa của Luca 2, từ câu 1 đến câu 6.

“Khi Đức Giê-su ra đời tại Bê-lem, miền Giu-đê, thời vua Hê-rô-đê trị vì, có mấy nhà chiêm tinh từ phương Đông đến Giê-ru-sa-lem, và hỏi: Đức Vua dân Do Thái mới sinh, hiện ở đâu? Chúng tôi đã thấy vì sao của Người xuất hiện bên phương Đông, nên chúng tôi đến bái lạy Người. Nghe tin ấy, vua Hê-rô-đê bối rối, và cả thành Giê-ru-sa-lem cũng xôn xao. Nhà vua liền triệu tập tất cả các thượng tế và kinh sư trong dân lại, rồi hỏi cho biết Đấng Ki-tô phải sinh ra ở đâu. Họ trả lời: Tại Bê-lem, miền Giu-đê, vì trong sách ngôn sứ, có chép rằng: Phần người, hỏi Bê-lem, miền đất Giu-đá, người đâu phải là thành nhỏ nhất của Giu-đá, vì người là nơi vị lãnh tụ chăn dắt Ít-ra-en dân ta sẽ ra đời”.

Qua hai đoạn tin mừng chúng ta đã biết được biến cố về lễ Giáng Sinh, một vị Thiên Chúa bởi trời mà xuống trần gian, trong hoàn cảnh gia đình ông Giu-se và bà Maria, một gia đình nghèo, ông thì làm nghề thợ mộc, bà thì lo việc nội trợ trong nhà. Nhân có cuộc làm lại sổ hộ khẩu của nhà Vua Hê-rô-đê thời bấy giờ, mà ông bà ở nơi khác, phải về quê hương của mình để khai sổ hộ khẩu; đường đi thì xa, không có xe cộ như thời bây giờ, phải đi bộ, mà bà thì có mang gần đến ngày sinh, nên ông phải cho bà ngồi trên lưng lừa và dong lừa đi. Về đến quê hương thì chiều đã xuống, các nhà trọ cho mượn để qua đêm đã không còn chỗ, ông bà đành phải ra ngoài cánh đồng vắng tìm đến nơi trú thân của loài vật về đêm để ở tạm. Nào ngờ, giờ sinh đã đến với bà trong hoàn cảnh ở giữa đồng vắng, không đèn, không hàng xóm, không một phương tiện liên lạc như điện thoại, và thời đó cũng không có xe cứu thương như thời nay.

Nhưng khi bà vừa hạ sinh hài nhi thì có tiếng hát của Thiên Thần ca mừng rằng:

**“Vinh danh Thiên Chúa trên trời,
Bình an dưới thế cho người Chúa thương”.**

Lại có những người chặn giữ đàn vật ở đâu đó cũng đến tụ lại quỳ gối bái chào hài nhi và những con vật trú qua đêm ở căn chòi lá cũng bu lại thở hơi ấm làm cho hài nhi bớt lạnh giá trong cảnh đêm đông.

Thiên Chúa từ trời cao khi muốn xuống thế làm người, đã chọn sinh ra trong cảnh ngộ thật nghèo khó. Nghèo khó đến nỗi không còn chỗ trọ, để trú chân qua đêm. Cũng có thể vì Ngài mặc lấy thân phận rất nghèo, cứ trông vẻ bề ngoài một người đàn ông dân theo bà vợ có bầu không biết sẽ sinh giờ nào, tìm quan trọ thì chủ quán ai cũng ngại, chưa kể những chủ quán giàu có, họ chỉ muốn cho mượn, cho trọ những người giàu, có tiền. Chính vì cái cảnh nghèo đó mà ông bà bị từ chối, nên đã phải tìm ra

ngoài đồng, tìm vào trú chân trong những lán lá người ta che mưa gió cho loài vật trú qua đêm.

Cảnh giàu và nghèo là hai gia cấp muôn thừa thời nào cũng có. Từ thời lễ Giáng Sinh hơn hai ngàn năm trước, và trước nữa, cũng như cho đến ngày nay. Người giàu chẳng có bao nhiêu, tỷ phú nước nào cũng có nhưng chỉ đếm được bằng con số, không nhiều, số trăm thôi. Nhưng thống trị thế giới lại là giới tỷ phú, có tiền, có quyền, nhưng không phải là không có người nhận ra, nhiều người nghèo cũng biết. Do đó họ muốn đem lại công bình cho thế giới, cho mọi người, nhưng gặp thật nhiều trở ngại và khó khăn. Như một Tổng Thống siêu cường quốc muốn cho người dân có bảo hiểm sức khỏe nhưng chưa làm được, và bao đời tổng Thống nước Mỹ đã muốn làm. Giờ đến lượt tổng thống Obama nhưng cũng còn gặp muôn vàn khó khăn và chống đối, không hiểu rồi ông có thực hiện được hay không.

Là người công giáo, chúng ta lại mặc nhiên thông cảm nỗi nghèo của người nghèo. Nhất là mỗi độ Giáng Sinh về, do đó họ dễ dàng cảm nhận thân phận của người nghèo hơn ai hết, nên họ có mặt tích cực ở môi trường xã hội, chính trị trước những người khác dựa vào học thuyết xã hội công giáo:

“Trên thực tế, người ta có thể hành động, hoặc trong cuộc sống cá nhân, gia đình, hoặc trong cách sinh hoạt cộng đồng. Trong lãnh vực tư, nhiệm vụ căn bản là sống và cư xử theo lời dạy Phúc âm, và đừng lùi bước trước những hy sinh và các đau khổ mà nhân đức Ki-tô giáo đòi hỏi. Hơn nữa, tất cả phải yêu mến Giáo hội như là mẹ chung, tuân lời, đề cao danh dự, bảo vệ quyền lợi và lo sao để những người dưới trách nhiệm của mình biết kính nể và mến yêu Giáo hội trong tình thảo ngay”. Trong lãnh vực công cộng, người công giáo cũng cần phải tham gia vào công việc hành chánh địa phương một cách khôn ngoan, nhất là nỗ lực thúc giục chính quyền cung ứng một nền giáo dục tôn giáo và đạo đức cho giới trẻ, một điều mà Ki-tô hữu rất cần, và cũng là lợi ích sinh tử của xã hội. Một cách chung, người công giáo nên được khuyến khích để nói rộng hoạt động của mình vượt ra ngoài cả những giới hạn còn chật hẹp này để dẫn thân vào các phần vụ quan trọng hơn của đất nước. Chúng tôi nói “một cách chung”, vì ở đây chúng tôi muốn nói đến tất cả các nước. Tuy thế, cũng có khi, vì những lý do quan trọng và chính đáng, tham gia vào chính sự và nhận những chức vụ có thể không thích hợp. Nhưng luật chung, như chúng tôi đã nêu trên đây, từ chối dẫn thân vào việc nước có thể đáng trách cứ như là chênh mảng, thờ ơ với công ích, hơn thế nữa, giáo lý mà người công giáo tuyên xưng lại buộc họ khai ngay chính chu toàn bốn phận ấy. Và nếu họ trốn tránh việc này, thì giếng mỗi đất nước sẽ dễ dàng rơi vào tay những kẻ có những ý kiến không mang lại nhiều hy vọng tốt đẹp cho đất nước. Lúc ấy dù Ki-tô hữu có muốn hay không, thì kẻ thù của Giáo hội sẽ có toàn quyền và người bênh vực Giáo hội thì ở bên lề. Do vậy, người

công giáo hẳn có lý do chính đáng để dẫn thân vào cuộc sống chính trị; vì họ làm và phải làm chính trị, không phải để tán đồng những điều đáng trách cứ đang hiện hữu có trong các cơ chế chính trị, nhưng để hết sức mình khai triển công ích chân thật ngay trong các định chế này bằng cách cố đưa vào trong guồng máy chính quyền nền đạo đức và ảnh hưởng của đạo công giáo, như nhựa sống và như dòng máu cứu độ”.(Trích từ Một cái nhìn mới về Học Thuyết Xã Hội Công Giáo từ tư sách Muối Đất Định Hướng xuất bản năm 2000 nơi trang 28 và 29).

Là người tin vào Chúa, phục tùng giáo hội của Ngài qua Đức Giáo Hoàng nên tích cực tham gia vào các việc công ích, không thể thờ ơ nghĩ rằng đã có kẻ khác làm, chúng ta không cần tham gia, không cần làm. Thật vậy, nếu việc như ra ứng cử vào các hội đồng thị xã, ứng cử vào tòa nhà lập pháp như quốc hội hạ viện, thượng viện, người công giáo thờ ơ không tham gia, không có mặt thì làm cách nào góp tiếng nói để sản sinh ra những luật lệ, mà luật lệ trong những quốc gia pháp trị được áp dụng để đem lại công bằng cho hết mọi người, nhất là những người nghèo. Nếu những người công nhân làm việc trong các nhà máy, xưởng thợ mà không có công đoàn để bảo vệ những quyền lợi như có đồng lương đủ nuôi sống gia đình, con cái được cấp sách đến trường, có bảo hiểm sức khỏe, căn hộ đủ ấm vào mùa đông thì làm sao người công nhân có đủ tâm trí tập trung vào sản xuất cho ra những sản phẩm cho nhà máy. Cái nghèo của thời trước Giáng Sinh và của ngày hôm nay cũng không khác nhau.

Nhưng mỗi người là một chủ thể, nhân loại càng đông thì càng có nhiều chủ thể. Do vậy, người tham gia vào guồng máy công quyền, nhất là những người trực tiếp làm ra những luật lệ như dân biểu hạ nghị viện, dân biểu thượng viện, cần phải cân nhắc thật kỹ để giảm thiểu đến mức tối đa những cá nhân không tôn trọng những lợi ích chung liên quan đến tập thể như: trộm cắp, phá hoại những phương tiện sản xuất, nhà máy, họ chỉ mưu cầu lợi ích riêng mà không quan tâm đến lợi ích chung của kẻ khác, của cả một tập thể lớn. Người làm luật phải tìm cách giảm thiểu được những cá nhân thiên cận này để công ích được sáng, hầu căn nhà chung của thế giới không còn cảnh bất công và nghèo khó.

Nhờ sự dẫn thân của những người mang tầm nhìn của học thuyết xã hội của giáo hội mà một số rất nhỏ quốc gia trên thế giới, khoảng 10 trong 224 nước hiện giờ trên thế giới, có được những luật căn bản về “**an sinh xã hội**” như một số nước ở vùng Bắc Âu hay như Hòa Lan, Thụy Sĩ; có một tổ chức xã hội thật lý tưởng đúng như giấc mơ của Liên Hiệp Quốc từng mơ ước là: mỗi người có lương thực hành ngày, có nhà ở và được sưởi ấm về mùa đông, con cái được đến trường, mọi người đều có bảo hiểm sức khỏe, các dịch vụ đều bình đẳng khi đến bác sĩ nhà, khi vào bệnh viện, và khi chết được an táng cách bình thường. Được như vậy, là do mọi

người không thờ ơ với việc chung, nhất là thờ ơ với những sinh hoạt chính trị.

Nhìn vào máng cỏ, nơi Hài nhi Giê-su được sinh ra, cảnh khó nghèo của trên hai ngàn năm trước không khác là bao với xã hội hôm nay, cảnh giàu nghèo vẫn còn, một phần cũng do chúng ta còn thờ ơ, vẫn lạnh lùng với người bên cạnh và hơn nữa thật thờ ơ khi không chịu góp sức vào những công tác chung của xã hội, chung lòng với người bên cạnh góp công sức để kiến tạo một xã hội công bằng, huynh đệ và yêu thương./-

Đêm Giáng Sinh

*Muôn vạn vì sao đang lấp lánh
Lang thang trải rộng cả không gian
Chan hòa ánh sáng trong đêm tối
Giáng Sinh rộn rã tiết đông sang*

*Từng hồi chuông đổ nghe vang vọng
Hàng thông chuyển động đứng vờn mình
Chào đón sương khuya hoa tuyết phủ
Một màu trắng toát thoảng làn hương*

*Tản mát bên đường tan theo gió
Khí trời tuyệt diệu nhẹ lâng lâng
Hồi chuông lại đổ như hòa điệu
Đạo khúc thiên thai thoát tục trần*

2013 Hoài Tâm Niệm

•Đừng quên hy vọng, sự hy vọng cho bạn sức mạnh để tồn tại ngay khi bạn đang bị bỏ rơi.

•Đừng đánh mất niềm tin vào bản thân mình. Chỉ cần tin là mình có thể làm được và bạn lại có lý do để cố gắng thực hiện điều đó.

Khuyết danh

LTS: Linh mục Nguyễn Ngọc Tĩnh, trong bài giảng nhân thánh lễ cầu nguyện cho Công lý và Hòa bình, ngày 29.09.2013, tại Dòng Chúa Cứu Thế Sài Gòn, đã đề cập đến những đau khổ mà đồng bào ta tại quê nhà đang phải gánh chịu, tiếp đó linh mục đã đề cao những người trẻ đã và đang can đảm, hiên ngang cất tiếng nói đấu tranh cho quyền làm người, cho sự sống còn của dân tộc. VNNS xin được trích đăng vài đoạn của bài giảng này và trân trọng gửi đến quý độc giả.

DẤN THÂN VÌ NGƯỜI NGHÈO, VÌ TỔ QUỐC

Đối với anh chị em tín hữu Công Giáo chúng ta thì biến cố lớn trong những tháng đầu năm 2013 hẳn là việc Đức Giáo Hoàng Bê-nê-đíc-tô từ nhiệm, và tiếp theo sau là việc vị lên thay thế, Đức Giáo Hoàng đương kim, đã chọn danh hiệu Phan-xi-cô, tên của vị thánh thành Át-xi-di, thường được gọi là vị thánh nghèo. Và một trong những lời tuyên bố đầu tiên của Đức Giáo Hoàng Phan-xi-cô là "Tôi muốn một Giáo Hội nghèo giữa những người nghèo". Và chuyến du hành đầu tiên của ngài ra khỏi đất Ý là để đến thăm những thuyền nhân tỵ nạn tại đảo Lampedusa. Đề cập đến chuyến viếng thăm này khi trả lời phỏng vấn trên chuyến bay ngày 29-07-2013 từ Rio de Janeiro về Rô-ma, ngài nói: "Có một chuyện đau lòng lọt vào tim tôi, đó là chuyến viếng thăm Lampedusa. Nó đã khiến tôi phải khóc, nhưng đã đem lại thiện ích cho tôi. Khi các người tỵ nạn tới, họ để thuyền xa bờ hàng mấy hải lý trước bãi biển và họ phải tìm cách vào bờ một mình. Điều này khiến cho tôi đau khổ, vì tôi nghĩ họ là các nạn nhân của một hệ thống xã hội kinh tế toàn cầu." Lời nói cũng như việc làm của Đức Giáo Hoàng cho thấy ngài không vô cảm trước nỗi đau của người nghèo, trái lại ngài đã quan tâm, gần gũi, chia sẻ nỗi đau của những người bị bỏ rơi.

Có những cá nhân nghèo thì đã hiển nhiên, nhưng còn có những tập thể nghèo, chẳng hạn một tầng lớp xã hội như những công nhân bị bóc lột, những nông dân suốt đời dãi nắng dầm mưa mà vẫn thiếu ăn thiếu mặc, những người dân oan bỗng dưng bị tước đoạt ruộng vườn từ bao đời tổ tiên để lại cho con cháu. Ta còn có thể nói đến cái nghèo của đất nước. 38 năm sau ngày im tiếng súng, bắt chập về bên ngoài hào nhoáng, Việt Nam vẫn là một nước nghèo. Đất đai bị kẻ thù gặm nhấm, hết hải đảo đến cao nguyên. Bao nhiêu cây số vuông rừng phòng hộ, trên danh nghĩa là cho người nước ngoài thuê 50 năm, thực chất là mở toang cửa rước giặc vào nhà. Người dân bị lừa bịp, bị bóc lột, bị đàn áp, không có dân chủ, không có tự do, những quyền thiêng liêng Thượng Đế ban cho con người thì bị tước đoạt. So với cái nghèo vật chất, cái nghèo tinh thần còn khủng khiếp gấp bội.

Tuy nhiên, thay vì nói đến những chuyện tiêu cực nói không bao giờ hết, tôi muốn làm nổi bật những khuôn mặt, đề cao những con người hiên ngang, can đảm lội ngược dòng, mạnh mẽ đấu tranh cho

quyền con người, cho sự sống còn của dân tộc. Đó là những con người dân thân, bất chấp mọi nguy hiểm cho bản thân, sẵn sàng trả giá để đấu tranh cho nhân quyền, cho dân chủ tự do, cho vẹn toàn lãnh thổ. Chỉ nói đến quãng thời gian năm bảy năm trở lại đây thôi, trong số những người đã công khai và mạnh mẽ lên tiếng, một số đã bị bắt và cầm tù. Điều đáng ghi nhận là những tiếng nói mạnh mẽ không chỉ xuất phát từ những người đã lớn tuổi như linh mục Nguyễn Văn Lý, luật sư Cù Huy Hà Vũ, nhà báo Điều Cày, hay giáo sư Phạm Minh Hoàng, nhưng ngày càng có những người trẻ hơn như Nguyễn Văn Đài, Lê Thị Công Nhân, Nguyễn Tiến Trung, rồi Tạ Phong Tần, Phạm Thanh Nghiên, Đỗ Thị Minh Hạnh, Huỳnh Thục Vy, Nguyễn Hoàng Vy, Trịnh Kim Tiến... Để khỏi quá dài dòng, tôi xin giới hạn chuyện thời sự vào thời gian mấy tuần lễ gần đây thôi. Xin lấy vụ xử Nguyễn Kha và Phương Uyên làm mốc.

Khi bị bắt, Đinh Nguyễn Kha mới 25 tuổi, sinh năm 1988 là sinh viên Đại Học Kinh Tế Công Nghiệp tỉnh Long An. Còn Nguyễn Phương Uyên lúc đó chưa tròn 20, sinh năm 1992, là sinh viên năm thứ 3 trường Đại Học Công Nghệ Thực Phẩm Tp. Hồ Chí Minh.

Tại sao hai em bị kết án ? Thưa vì đã phổ biến truyền đơn, và đây là một đoạn trích nội dung: *“Hỡi đồng bào Việt Nam hãy đứng lên chống lại bạo quyền độc tài Cộng sản Việt Nam... hãy đứng lên vì Tự Do, Nhân Quyền và Chân Lý ! ... Dậy mà đi hỡi đồng bào ơi ! ... Trung Quốc đang từng bước thôn tính nước ta, bọn chúng đang chiếm dần biển đảo của ta ... Đảng Cộng sản Việt Nam dâng hiến Ái Nam Quan, Thác Bản Giốc và hàng ngàn cây số vuông đất biên giới cho Trung Quốc ... Tổ quốc đang lâm nguy ! Toàn dân hãy đứng lên cứu nước !”*

Trong phiên xử ngày 16-05-2013 tại Long An, Nguyễn Kha đồng dạng tuyên bố: *“Trước sau tôi vẫn là một người yêu nước, yêu dân tộc tôi. Tôi không hề chống dân tộc tôi, mà tôi chỉ chống đảng Cộng sản. Mà chống đảng thì không phải là tội.”* Còn Phương Uyên thì khẳng định: *“Chúng tôi làm để thức tỉnh mọi người trước hiểm họa Trung Quốc xâm lược đất nước và cuối cùng là chúng tôi làm xuất phát từ cái tấm lòng yêu nước nhằm chống cái xấu để cho xã hội ngày càng tốt đẹp tươi sáng hơn.”*

Khi trả lời phóng viên đài VOA, mẹ của Phương Uyên nhắc lại lời Phương Uyên tuyên bố trước tòa: *“Tôi dùng máu viết khẩu hiệu ‘Tàu khựa cút khỏi Biển Đông’ và ‘Đảng cộng sản chết đi’, khẩu hiệu bị cho là ‘phỉ báng đảng cộng sản Việt Nam’, là vì tôi thể hiện lòng yêu nước khi tôi căm phẫn Trung Quốc xâm chiếm Việt Nam đến tột cùng sự phẫn uất.”*

Ta cứ tưởng tượng những buổi học chủ thuyết Mác-Lê mà mọi sinh viên đại học buộc phải có mặt, khi

người nói nếu đủ thông minh thì cũng không thể tin những gì mình nói, làm sao thuyết phục nổi người nghe ? Chuyện đó ai cũng biết. Nhưng một trong những mục tiêu và cũng là hậu quả tất yếu của những lớp học này là làm cho thanh niên chán ghét chính trị, coi việc nước không phải việc của mình. Mặc dù cho đến hôm nay, trên mọi văn bản mang tính pháp lý luôn phải có từ “độc lập”, nhưng trong thực tế, về mọi mặt, Việt Nam đã là một tỉnh lẻ của Tàu. Tình cảnh đất nước bi thảm như vậy, nhưng đa số người dân không biết, mà có biết cũng chỉ thờ dài vì bất lực. Quả là kỳ diệu khi ta gặp thấy một khí phách, một sự tự tin, một lòng yêu nước nồng nàn như qua mấy câu thơ của cô bé Phương Uyên sau đây:

Ơi đồng bào Việt Quốc

Đất nước không chiến tranh

Cớ chi đau thất ruột !

Sự tự hào ngộ nhận

Một chế độ bi hài sau chiến tranh.

Bọn cường quyền gian manh cơ hội

Đào bới bóc lột dân lành

Núp dưới bóng cờ máu, bác đảng

Âm thầm bán từng mảnh đất quê hương...

Ơi thanh niên Việt Quốc !

Chúng ta là ai ?

Hãy đứng lên trước vận mệnh tổ quốc

Giặc đang tràn tới ngõ...

Nếu một con én không làm nổi mùa xuân như ai cũng biết, thì điều ta đang chứng kiến là trên đất nước chúng ta, đã thấy xuất hiện nhiều con én, và đằng sau là cả một bầy én đã sẵn sàng vỗ cánh giữa khung trời bát ngát bao la. Điều đặc biệt đáng ghi nhận là sự tích cực tham gia của một số bạn trẻ ngày càng nhiều vào các vấn đề của xã hội, của đất nước. Các bạn không chỉ có sức trẻ, nhưng còn giàu nghị lực, giàu sáng kiến, giàu khả năng linh hoạt, thích nghi, lại dễ dàng sử dụng các phương tiện thông tin hiện đại. Tôi nói “đặc biệt” vì các bạn đã hấp thụ một nền giáo dục quê quặt do chính sách ngu dân và sự tuyên truyền lừa bịp từ khi cắp sách đến trường. Dù vậy, ngay giữa lúc xã hội tan hoang, đất nước như con mồi sắp bị con hổ đói khổng lồ ăn tươi nuốt sống thì ý thức quốc gia và lòng yêu nước bừng tỉnh như do một phép màu.

Hôm nay tôi đã cố gắng đề cao những con người Việt Nam, đặc biệt các bạn trẻ, đã không vô cảm, hơn nữa đã đồng cảm, đã dân thân vì người nghèo, vì đất nước nghèo, vì dân tộc, vì tổ quốc. Khi nhìn thấy “giặc Tàu tràn lan trên quê hương ta”, Việt Khang đã nghẹn ngào: “Giờ đây, Việt Nam còn hay đã mất ?” Nay ta đã nghe Phương Uyên cũng như các bạn đồng trang lứa, cùng với các bậc cha anh đồng thanh nhiệt tình đáp lại: “Mẹ Việt Nam ơi, chúng con vẫn còn đây ** !” Liệu chúng ta sẽ đáp lại như thế nào ?

TÌM HIỂU SƠ LƯỢC VỀ TÒA THÁNH VATICAN

Tòa Thánh Vatican có tên chính thức Thành Quốc Vatican – Status Civitatis Vaticanae (tiếng Latin), Stato della Città del Vaticano (tiếng Ý), là một quốc gia có chủ quyền với lãnh thổ gồm một vùng đất được xây tường bao kín. Với diện tích xấp xỉ 44 hecta (108,7 mẫu Anh). Đây là quốc gia độc lập nhỏ nhất thế giới, nằm trong lòng Thành phố Rôma (Ý quốc), quốc ca là bài “Inno e Marcia Pontificale” (tiếng Ý), nghĩa là “Quốc ca và Hành khúc Giáo hoàng”

Quốc gia này được thành lập năm 1929 theo Hiệp ước Lateranen với tư cách là hậu thân của Quốc gia Giáo Hoàng, vốn rộng lớn hơn, tồn tại từ năm 756 tới 1870 sau Công Nguyên. Vì được Giám mục Rôma (tức Giáo hoàng) điều hành nên Thánh Vatican chính thức là một nền quân chủ. Các quan chức cấp cao nhất của quốc gia đều là giáo sĩ của Giáo hội Công giáo Rôma.

Đây cũng là lãnh thổ có chủ quyền của Tòa Thánh (Latinh: Sancta Sedes, Anh ngữ: Holy See) và là nơi có Điện Tông Tòa (nơi ở của Giáo hoàng) và Giáo triều Rôma. Vì thế, dù trụ sở Giáo hội Công giáo theo nguyên tắc là Vương cung Thánh đường Thánh Gioan Lateranen (nhà thờ mẹ của các nhà thờ) nằm ở Rôma, ngoài biên giới của quốc gia, nhưng Vatican vẫn được cho là trung tâm giáo quyền của Giáo hội Công giáo Rôma.

Tên Vatican có từ thời xưa, trước khi Kitô giáo ra đời, xuất phát từ tiếng Latin là Mons Vaticanus (Đồi Vatican). Lãnh thổ Vatican là một phần của Mons Vaticanus, và sát kề Cánh đồng Vatican nơi có Đền thờ Thánh Phêrô, Điện Giáo hoàng, Nhà nguyện Sistine, nhiều bảo tàng và nhiều công trình kiến trúc khác. Năm 1929, vùng này tách biệt khỏi thành phố và nằm trên bờ phía tây sông Tiber, đây là vùng mở rộng về sau của thành phố và được bảo vệ khi Giáo hoàng Leo IV cho gộp vào trong bức tường bao quanh thành phố, và sau này được mở rộng thành những bức tường kiểu pháo đài như hiện nay bởi các giáo hoàng Phaolô III, Piô IV và Urbanô VIII.

Hiệp ước Lateranen năm 1929 quy định hình dạng hiện nay của Thành phố được khởi thảo, thực tế đa phần lãnh thổ được đề nghị đều nằm bên trong vòng tường này khiến nó được dùng để định nghĩa

ranh giới. Ở một số đoạn biên giới không có tường xây khiến những dãy nhà ở đó trở thành một phần biên giới, và một phần nhỏ biên giới được xây dựng mới ở thời hiện đại. Lãnh thổ bao gồm Quảng trường Thánh Phêrô, không thể tách rời với phần còn lại của Rôma, vì thế mà có một đường biên giới ảo với Ý quốc được quy định chạy dọc giới hạn bên ngoài của quảng trường nơi nó giáp với Piazza Pio XII và Via Paolo VI. Via della Consiliazione nối Quảng trường Thánh Phêrô với Rôma qua Ponte Sant'Angelo (Cầu Thiên Thần). Con đường lớn này được Mussolini xây dựng sau khi ký kết Hiệp ước Latêranô.

Theo Hiệp ước Lateranen, một số tài sản của Tòa Thánh nằm trong lãnh thổ Ý, mà nổi tiếng nhất là Castel Gandolfo và Nhà thờ Thánh Phêrô, được trao quy chế lãnh thổ bên ngoài tương tự như đối với các đại sứ quán. Những tài sản đó, rải rác trên toàn bộ Rôma và Ý, nơi đóng trụ sở và làm việc của các định chế cần thiết cho tính chất và nhiệm vụ truyền đạo của Tòa Thánh.

Trong lãnh thổ của thành Vatican là những khu vườn thành Vatican (tiếng Ý: Giardini Vaticani), chiếm hơn một nửa diện tích lãnh thổ. Những khu vườn được thành lập từ thời đại Phục Hưng và thời kỳ Baroque, chiếm xấp xỉ 23 hecta (57 acres), chiếm phần lớn Đồi Vatican. Điểm cao nhất là 60 m (200 ft) so với mực nước biển. Những bức tường đá bao quanh khu vực trên ở phía Bắc, Nam và Tây.

Giáo hoàng là nguyên thủ quốc gia và lãnh đạo chính phủ của Thành Vatican. Giáo hoàng cũng là giám mục giáo phận Rôma, và là nhà lãnh đạo của Giáo hội Công giáo Rôma. Danh hiệu chính thức của Giáo hoàng tại Thành Vatican là Lãnh đạo tối cao của quốc gia Vatican, là vị vua không truyền tử, nắm quyền lực tuyệt đối, bao gồm cả quyền lập pháp, hành pháp và tư pháp đối với Vatican. Giáo hoàng là vua chuyên chế duy nhất tại Âu châu.

Giáo hoàng được bầu với quyền lực trọn đời bởi một Mật nghị Hồng y gồm các Hồng y dưới 80 tuổi. Các quan chức chính phủ chủ yếu của Vatican là Hồng y Ngoại giao (ngoại trưởng), Chủ tịch Ủy ban Nghi lễ của Vatican, và Chương án của Vatican. Hồng y Tarcisio Bertone (người Ý) là ngoại trưởng, Tổng giám mục Giovanni Lajolo vừa là Chủ tịch Ủy ban Lễ nghi vừa là Thủ hiến Vatican. Hai vị này được Giáo hoàng Benedikt XVI chỉ định vào tháng 9-2006.

Tháp kỷ niệm Vatican được Caligula sáng tạo một cách độc đáo bởi để trang hoàng trường đấu và cũng là vật còn sót lại đến ngày nay. Khu vực này là nơi tử đạo của nhiều Kitô hữu hồi năm 64 sau công nguyên. Truyền thuyết kể rằng Thánh Phêrô đã bị đóng đinh treo ngược vào thập giá tại nơi này. Đối diện đấu trường là một nghĩa trang tách rời với Via Cormelia. Những hầm mộ, lăng tẩm và mộ nhỏ cũng như bàn thờ thần ngoại của những tôn giáo khác được xây dựng kiên cố trước khi công trình quảng trường Constantinian Thánh Phêrô

được xây dựng một nửa hồi thế kỷ IV sau công nguyên. Những tàn tích của nghĩa trang tăng dần qua các triều đại giáo hoàng khác nhau suốt thời kỳ Phục hưng, cho đến khi chúng được khai quật có hệ thống theo lệnh của giáo hoàng Piô XII từ 1939-1941.

Năm 326, ngôi thánh đường đầu tiên được xây dựng trên mộ Thánh Phêrô. Từ khi xuất hiện thánh đường, bắt đầu có dân cư nhưng thưa thớt quanh quảng trường. Nơi ở của giáo hoàng nằm gần quảng trường, được xây dựng ngay từ thế kỷ V trong thời giáo hoàng Symmachus (qua đời ngày 19-6-514, triều đại từ 498-514). Các giáo hoàng trong vai trò không thuộc tôn giáo đã đến cầm quyền các khu vực lân cận, lập ra Quốc gia Giáo hoàng, có quyền lực trên phần lớn bán đảo Ý hơn một ngàn năm cho đến giữa thế kỷ XIX, khi lãnh thổ của Quốc gia Giáo hoàng bị tịch thu bởi sự thành lập của Vương quốc Ý. Trong thời gian ấy, Vatican (đứng ra là Điện Latêranô) không phải là nơi ở thường xuyên của giáo hoàng, mà là ở Avignon (Pháp quốc).

Năm 1970, tài sản của giáo hoàng bị bỏ lại trong một trường hợp không rõ ràng khi Rôma tự sáp nhập bởi Piedmontesse sau khi kháng cự yếu ớt của lính giáo hoàng. Từ những năm 1861 tới 1929, uy tín của giáo hoàng được đề cập trong cuốn “Những Câu Hỏi Về Giáo Hội Công Giáo La-mã”. Giáo hoàng không bị làm phiền tại nơi ở của mình, và được pháp luật công nhận. Nhưng giáo hoàng không được vua Ý công nhận khi ra luật ở Rôma, và họ từ chối cấp phép cho vùng đất Vatican tới khi sự bất hòa của đôi bên được giải quyết vào năm 1929. Các nước khác tiếp tục duy trì sự công nhận quốc tế rằng Tòa Thánh là một thực thể tối cao.

Ý không có ý định can thiệp vào Tòa Thánh trong thành Vatican. Tuy nhiên, họ đã tịch thu tài sản của Giáo hội ở nhiều nơi, đặc biệt bao gồm lâu đài chính phủ Ý, nơi ở chính thức trước kia của giáo hoàng. Giáo hoàng Piô IX (13/3/1792 – 7/2/1878, triều đại từ 1846-1878), quốc trưởng cuối cùng của Quốc gia Giáo hoàng, đã nói rằng sau khi Rôma sáp nhập, ngài là “Người tù của Vatican”.

Mốc quan trọng là ngày 11-2-1929, Tòa Thánh và Vương quốc Ý, Hiệp ước được ký kết giữa Benito Mussolini và Hồng y Pietro Gasparri đại diện vua Victor Emanuel III, và Giáo hoàng Piô XI (31/5/1857 – 10/2/1939, triều đại từ 1922-1939) đại diện Tòa Thánh. Hiệp ước Latêranô và Giáo ước (hiệp ước giữa Giáo hoàng và chính phủ một nước) đã thành lập Thành Quốc Vatican (Quốc gia Vatican), đồng thời công nhận Công giáo có vai trò quan trọng tại Ý. Năm 1984, một Giáo ước mới giữa Tòa Thánh và Ý sửa đổi một số điều khoản của Giáo ước trước đây, gồm vị thế của Công giáo như quốc giáo của Ý.

Mọi lần, khi giáo hoàng qua đời thì mật nghị mới được tính đến thời gian triệu tập. Nhưng lần này, việc từ nhiệm của ĐGH Benedikt XVI tạo ra một chuỗi sự kiện phức tạp khi chọn vị lãnh đạo Giáo hội Công giáo Rôma. Việc chuẩn bị mật nghị và luật bầu cử không thay đổi, chỉ khác là không có thời gian tang chế. Đây là tiến trình: Tòa Thánh triệu tập một mật nghị gồm các hồng y trong khoảng 15-20 ngày sau khi việc từ nhiệm của ĐGH Benedikt XVI có hiệu lực từ 20 giờ ngày 28-2-2013, các hồng y phải dưới 80 tuổi mới đủ điều kiện bỏ phiếu và biệt lập trong TP Vatican, đồng thời phải thề giữ bí mật.

– Hiện nay có 118 hồng y dưới 80 tuổi và có quyền tham dự mật nghị này, 67 vị được ĐGH Benedikt XVI tấn phong hồng y. Tuy nhiên, có 4 trong số hồng y này sẽ 80 tuổi trước khi hết tháng Ba. Tùy vào thời gian tổ chức mật nghị, các vị này có thể hoặc không thể được quyền bỏ phiếu.

– Bất kỳ người đàn ông nào đã được rửa tội đều có thể được chọn làm giáo hoàng, nhưng từ năm 1378 thì chỉ hồng y mới có thể được chọn làm giáo hoàng. Hai đợt bỏ phiếu vào buổi sáng và hai đợt vào buổi chiều được tổ chức tại Nhà nguyện Sistine. Ai được hơn 2/3 số phiếu trong tổng số sẽ trở thành giáo hoàng. Nhưng sau 12 ngày bỏ phiếu mà không được, ai đạt 2/3 số phiếu sẽ trở thành giáo hoàng.

– Các lá phiếu được đốt sau mỗi đợt bỏ phiếu. Khói đen là chưa có kết quả; khói trắng là đã có kết quả. Chuông đổ báo hiệu đã có giáo hoàng để tránh làm lẫn màu khói tỏa lên từ ống khói của Nhà nguyện Sistine.

– Tân giáo hoàng được giới thiệu từ hành lang (loggia) phía bên trên Quảng trường Thánh Phêrô với lời tuyên bố: “Habemus Papam!” (tiếng Latin nghĩa là “Chúng ta có Giáo hoàng rồi!”). Và lúc đó giáo hoàng ban phép lành đầu tiên.

Hiện nay Giáo hoàng Phanxicô (Latin: Franciscus) là giáo hoàng thứ 266 và đương nhiệm của Giáo hội Công giáo La Mã.

Trần Thiên Thu

Cộng Đồng Việt Nam Tỵ Nạn Cộng Sản tại Hòa Lan
Associatie Van Vietnamese Vluchtelingen in Nederland (AVVN)
Vietnamese Association of Political Refugees in the Netherlands
 Stationsweg 46 , 2131 XD Hoofddorp Nederland ,Tel: +31 (0)23-5640166
www.congdonghoalan.com IBAN: NL16 INGB 0001 5086 64 t.n.v. AVVN

Thư Mời

Hoà-Lan, ngày 11 tháng 11 năm 2013

Kính gửi: - Quý vị Lãnh Đạo Tôn Giáo

- Quý vị Đại Diện Đoàn Thể, Đảng Phái

- Quý Đồng Hương

Kính thưa quý vị,

Ngày 10 tháng 12 năm 1948, đại hội đồng Liên Hiệp Quốc đã thông qua bản “Tuyên Ngôn Quốc Tế Nhân Quyền” tại Palais de Chaillot, Paris Pháp Quốc, liệt kê các quyền cơ bản của con người và buộc mọi người và mọi quốc gia phải tôn trọng.

Tuy nhiên tại Việt Nam, các quyền căn bản của con người như quyền sống, quyền tự do tín ngưỡng, tự do tư tưởng và ngôn luận, ... đã bị nhà cầm quyền cộng sản chà đạp một cách thô bạo. Những người dân oan đi khiếu kiện bị hành hung; tôn giáo bị kềm kẹp và kiểm soát chặt chẽ, những người tranh đấu cho sự toàn vẹn lãnh thổ bị đàn áp, những người nói lên suy nghĩ của họ cho một nước Việt Nam Tự Do Dân Chủ bị giam cầm với những bản án nặng nề.

Nhằm tạo cơ hội cho đồng hương chúng ta có dịp trao đổi về hiện tình đất nước, đặc biệt sự vi phạm nhân quyền tại Việt Nam, Ban Chấp Hành Cộng Đồng Việt Nam Tỵ Nạn Cộng Sản tại Hoà-Lan sẽ tổ chức:

Hội Thảo Về Tình Trạng Vi Phạm Nhân Quyền tại Việt Nam
Địa điểm: Zalencentrum 't Veerhuis
Nijemonde 4
3434 AZ Nieuwegein
Thời gian: Từ lúc 13g30 đến 17g30 ngày chủ nhật 8 tháng 12 năm 2013

Nội dung thảo luận với các diễn giả:

- **Nữ phóng viên Maartje Duin**, người đã thực hiện chuyến viếng thăm một số bloggers tại Việt Nam vào tháng 2&3 năm 2013. Khi trở về Hoà-Lan, bà đã thực hiện chương trình phát thanh qua Radio 1 (31-3-2013) và viết bài trên báo Volkskrant (30-3-2013) nói về sự vi phạm tự do thông tin và sự đàn áp các bloggers tại Việt Nam.
- **Blogger Người Buôn Gió (Bùi Thanh Hiếu)** đến từ Đức Quốc.

Ngoài ra, có sự tham dự đặc biệt của 3 nhà đấu tranh cho tự do dân chủ và cũng là bloggers trong nước được nhiều người biết đến qua hệ thống viễn liên.

Chúng tôi kính mời quý vị đến tham dự buổi hội thảo về tình trạng nhân quyền tại Việt Nam.

Kính chào quý vị,

TM BCH/CĐVNTNCS tại Hoà-Lan

Nguyễn Đắc Trung

Chủ Tịch Cộng Đồng

Xuân Giáp Ngọ 2014

Ban Chấp Hành Cộng Đồng trân trọng thông báo cùng quý đồng hương, quý ban đại diện, cùng quý đoàn thể về việc tổ chức ngày Hội Xuân Giáp Ngọ 2014.

Hội xuân năm nay sẽ được tổ chức vào ngày:

thứ bảy, 25 tháng 01 năm 2014 từ 18 giờ đến 1 giờ sáng

Địa điểm tổ chức trang nhã, lịch sự, bãi đậu xe rộng rãi:

Hội trường Olympus College

Olympus 11

6832 EL Arnhem

Một chương trình hội xuân thật đặc sắc qua các tiết mục như tế tổ, múa lân, lì xì, lô tô, nhạc trẻ, vũ thiếu nhi, các gian hàng sách báo và ẩm thực đậm đà hương vị quê hương.

Chương trình văn nghệ sẽ được trình diễn do ban nhạc **Tinh Si Band**, một trong những ban nhạc nổi tiếng tại vương quốc Hòa Lan với phong cách trình diễn sống động, điều luyện bậc nhất đã lưu khắp nơi tại Âu Châu.

- **Đặc biệt hội xuân Giáp Ngọ năm nay sẽ tổ chức giải thi:**

“**Vietnam’s Got Talent**”: trị giá 100 euro (giải nhất), 50 euro (giải nhì).

điều lệ: không phân biệt tuổi tác, các thí sinh có tài năng gì đặc biệt như ca, múa, v.v... đều có thể tham gia.

Hạn chót ghi danh là ngày thứ sáu, 17-01-2014.

Mọi chi tiết xin liên lạc với anh Nguyễn Hữu Phước:

- địa chỉ email: hpnguyen@congdonghoalan.com
- điện thoại: 076-5038426; mobiel: 06.38544847

Ban tổ chức kính mời quý đồng hương tham dự đông đảo ngày Hội Xuân Giáp Ngọ 2014.

Tổ Quốc – Danh Dự - Trách Nhiệm
 Gia đình Quân Cán Chính Việt Nam Cộng Hòa Tại Hòa Lan

Bữa cơm gây quỹ yểm trợ ủy ban xây dựng Tượng Đài Thuyền Nhân

Thư mời.

's-Hertogenbosch, ngày 24 tháng 11 năm 2013.

Kính thưa quý đồng hương,

Tượng Đài Thuyền Nhân tại Hòa Lan sẽ được khởi công xây dựng vào năm 2014 trong khuôn viên chùa Vạn Hạnh thị xã Almere, với mục đích và ý nghĩa sau:

- 1-Tưởng niệm những đồng bào đã bỏ mình trên đường tìm tự do.
- 2-Tri ân chính phủ và nhân dân Hòa Lan đã cứu mang người Việt tị nạn cộng sản.
- 3-Ghi dấu sự hiện diện của người Việt tị nạn cộng sản trên đất nước Hòa Lan.

Ủy ban xây dựng Tượng Đài Thuyền Nhân sẽ đứng ra tổ chức xây dựng cùng vận động tài chánh cho chương trình này.

Cùng quan điểm với ủy ban xây dựng Tượng Đài Thuyền Nhân, hội Gia Đình Quân Cán Chính Việt Nam Cộng Hòa tại Hòa Lan sẽ tổ chức một bữa cơm thân mật gây quỹ để yểm trợ Ủy Ban Xây Dựng Tượng Đài tại địa điểm:

Nico Schuurmanshuis

Ketsheuvel 50

5231 PT 's-Hertogenbosch

Vào ngày 8-3-2014 từ 19:00 đến 24:00 giờ.

Kêu gọi đóng góp 15 euro cho mỗi phần ăn và 2 phiếu nước, ủng hộ thêm tùy hảo tâm.

Chương trình gồm có các tiết mục văn nghệ karaoke, xổ số lotto.

Đóng góp tài chánh quý vị có thể qua trương mục số 4861397 ING-bank, t.n.v. FVVN.

Trân trọng kính mời.

Thay mặt BCH/GD/QCC/VNCH/HL.

Trưởng ban tổ chức.

Lê Quang Kế.

**Độc và ủng hộ Việt Nam Nguyệt San
 30 Euro một năm**

Địa chỉ liên lạc:
 Ban Quản Trị VNNS
 Stationsweg 46
 2131 XD Hoofddorp
 Nederland

Email: dtnguyen@congdonghoalan.com
 Điện thoại: +31 (0)23-5640166

IBAN: NL16 INGB 0001 5086 64 t.n.v. AVVN

ỦY BAN XÂY DỰNG TƯỢNG ĐÀI THUYỀN NHÂNWebsite: www.congdonghoalan.com/tdtn E-mail: vva@live.nl

Bankrekeningnummer: NL08 INGB 0006446108 t.n.v. AVVN

Arnhem, 07-10-2013

Dự án: Xây dựng Tượng Đài Thuyền Nhân.

Kính thưa quý đồng hương,

Một năm sau ngày thành lập ủy ban xây dựng Tượng đài Thuyền Nhân, chúng tôi rất hân hạnh được báo tin vui đến quý vị là: hai dữ kiện quan trọng để thực hiện Tượng đài Thuyền Nhân là mô hình và nơi đặt tượng đài đã hoàn thành.

Trong năm nay chúng tôi đã gửi thư xin đất đặt tượng ở những nơi mà chúng tôi xét thấy có nhiều người Việt sinh sống và chính quyền địa phương có thiện cảm với cộng đồng người Việt. Cho đến nay thị xã Purmerend và Alkmaar chỉ thông báo là đã nhận được thư của Ủy Ban và vẫn chưa cứu xét đơn xin của chúng tôi; thị xã Arnhem trả lời không có điều kiện giúp mình việc này. Sự chờ đợi mà không biết kết quả là trở ngại lớn cho tiến trình xây dựng.

Ngoài ra chúng tôi đã cân nhắc và bàn thảo rất nhiều về các dữ kiện có liên hệ đến địa điểm đặt tượng: thuận tiện, an toàn, ấm cúng, nhanh chóng khởi sự v.v., mà yếu tố an toàn là quan trọng nhất. Chúng tôi kết luận rằng không có địa điểm nào ngoài đất chùa mới tại thị xã Almere là nơi lý tưởng hơn để đặt Tượng Đài Thuyền Nhân.

Chi tiết về hai dữ kiện này được trình bày trong Folder bằng hai thứ tiếng Việt và Hòa Lan. Folder: Tượng Đài Thuyền Nhân trong website Cộng đồng.

(http://www.congdonghoalan.com/tdtn/news_6_Phathanh-Folders.html).

Folder này cũng sẽ được phổ biến rộng rãi đến quý đồng hương.

Bước kế tiếp là kêu gọi đóng góp tài chánh. Dự trù chi phí dự án này là € 35.000,-

Để thực hiện công việc này chúng tôi dự định sẽ:

- Kêu gọi sự đóng góp của quý vị mạnh thường quân.
- Tổ chức những buổi cơm gây quỹ, đêm văn nghệ gây quỹ.
- Vé số Tượng Đài Thuyền Nhân.
- Bán thức ăn trong dịp Tết v.v.

Chúng tôi sẽ thông báo khi các chương trình dự trù nói trên được tổ chức.

Hiện tại đã có một số quý vị cũng như hội đoàn đã đóng góp vào quỹ xây dựng. Danh sách những người đóng góp sẽ được thông báo trong phần 'sổ vàng' trên website Cộng Đồng, trên báo VNNS và được cập nhật thường xuyên.

Rất mong quý vị tiếp tay với chúng tôi tiếp tục đóng góp tài chánh để có thể trả tiền phần một cho nghệ nhân, bà Lia Krol, cho bà mua vật liệu khởi công vào đầu năm 2014.

Xin quý vị ghi rõ tên và nơi cư trú (naam+woonplaats) khi chuyển tiền.

Tượng Đài là nén nhang để tưởng nhớ những người đã đi mà không đến, sự biết ơn với đất nước Hòa Lan và là bó hoa dâng tặng người Việt tại Hòa Lan đã tự khẳng định bằng chính sinh mạng và công sức của mình để có được ngày hôm nay.

Chúng tôi mong nhận được nhiều sự quan tâm, cộng tác và nhiệt tình của quý vị để việc xây dựng Tượng Đài được nhanh chóng thành công.

Xin chân thành cảm ơn quý vị,

Thay mặt Ủy ban,
Trưởng ban,

Nguyễn thị Như Tuyết

Phiếm Luận

Ân oán

Tiểu Yến Tử

Người Việt chúng ta thường quý trọng những người sống biết trước biết sau. Như trong quan hệ vợ chồng, sao tránh khỏi lúc này lúc khác, nhưng vì trọng hai chữ 'thủy chung', nên trong lúc khó khăn, vợ chồng không dễ thay lòng đổi dạ mà rũ sạch tình nghĩa phu thê. Cũng vì sống có 'hậu', nên con cháu biết cúng giỗ tổ tiên, biết báo đền công ơn sinh thành và dưỡng dục của cha mẹ, biết quý trọng tình huynh đệ. Những người sống trước sau như một, vì trọng hai chữ ân tình, nên không dễ phản bội bạn bè và những ân nhân của mình.

Cũng vì thế, nên người Việt ty nạn khắp nơi mới dựng tượng đài ty nạn. Một trong những ý nghĩa của tượng đài là để tri ân sự cứu mạng của chính quyền và nhân dân ở nước sở tại đối với người Việt ty nạn và tưởng niệm những đồng bào đã hy sinh trên đường tìm tự do. Còn ở Hoà Lan, thì theo Tiểu Yến Tử còn là tỏ lòng tri ân đến công ty Nedlloyd và các thủy thủ đoàn đã cứu vớt các thuyền nhân Việt Nam trên biển cả.

Các thuyền trưởng và thủy thủ đoàn đúng là những vị anh hùng cứu tinh cho những thuyền nhân trong những lúc đầy tuyệt vọng mà sự sống và cái chết chỉ trong gang tấc. Có người còn bảo là có vị thuyền trưởng, vì cứu thuyền nhân nên đã làm trái lệnh công ty. Tiểu Yến Tử nghĩ là điều này được hơi 'thi vị hóa' quá. Nay nhé, theo như Wim Klaassen viết trong cuốn "Een ander land" thì thuyền trưởng Nico Kroone của tàu Sinoutskerk ngay từ ngày 17 tháng 10 năm 1979 đã báo cáo cho ban giám đốc công ty Nedlloyd là việc cứu vớt thuyền nhân có sự hợp tác tích cực của Văn phòng đại diện Nedlloyd ở khu vực. Nhờ vậy mà chính quyền sở tại đã giải quyết cho các thuyền nhân nhanh chóng nhập cảnh, để tàu tiếp tục lên đường. Vị thuyền trưởng này còn cho biết là vì chính phủ Hòa Lan đã đồng ý tiếp nhận ty nạn, nên ông không gặp khó khăn khi đưa thuyền nhân lên bờ.

Nghĩ đến lòng hào hiệp của một công ty thương mại, thì Tiểu Yến Tử lại chạnh lòng nghĩ đến tổ chức Y tế Hòa-Việt. Thành lập từ năm 1968 để trợ giúp cho Bắc Việt và Mặt trận giải phóng, nên tổ chức này không có thiện cảm gì lắm với người Việt ty nạn cộng sản. Dưới mắt họ, thì người Việt ty nạn là những người quen 'ngồi mát ăn bát vàng', nên lười lao động. Họ còn cho là chính quyền Hà Nội không có trách nhiệm trong thảm trạng thuyền nhân. Còn các tù cải tạo thì được đối xử tốt và ở VN cũng có tự do tôn giáo như ai.

Tiểu Yến Tử có trong tay một tờ báo của họ phát hành trong tháng 3 năm 1977, trong đó họ có đăng lá thư của một người gửi từ Sài Gòn. Người này viết là 'hiện tượng cái gọi là ty nạn Việt Nam... thực sự là được hải quân Mỹ yểm trợ với mục đích cho lực lượng phản động trong tương lai lại có cơ hội thực hiện kế hoạch Việt Nam hóa... Họ phần lớn là những tội phạm vô cùng nguy hiểm hoặc là bọn giàu có đã trục lợi khi Mỹ tham chiến ở Việt Nam. Nay phải bỏ chạy vì sợ sự trừng phạt đáng ra họ phải gánh chịu... Chúng tôi hy vọng những quốc gia vì lòng nhân đạo hay một lý do nào khác cứu mạng họ, hãy giúp cho họ kiếm sống và mong họ sẽ không man trá về những sự thật lịch sử của Việt Nam'.

Thế nên cũng phải hiểu cho tại sao Tiểu Yến Tử luôn thấy ngán ngẩm về tổ chức này. Do đó, Tiểu Yến Tử ủng hộ hết mình dự án tượng đài ty nạn, một mặt là để tỏ lòng biết ơn những ân nhân, nhưng một mặt khác cũng không kém phần quan trọng, vì đó là một nỗ lực để ghi nhận chính nghĩa của tất cả những người Việt ty nạn cộng sản ở Hòa Lan.

• Hãy làm những gì bạn muốn làm, mơ những gì bạn muốn mơ, tới đâu bạn muốn tới, trở thành những gì bạn muốn, bởi bạn chỉ có một cuộc sống và một cơ hội để làm tất cả những gì bạn muốn.

Khuyết danh

Tin Sinh Hoạt Cộng Đồng

Họp Cộng Đồng chuẩn bị công tác Nhân Quyền và Tết Nguyên Đán

Vào lúc 13g30 ngày 13-10-2013 tại hội trường 't Veerhuis Nieuwegein, Ban Chấp Hành Cộng Đồng đã tổ chức họp mặt với các đoàn thể và nhân sĩ để tường trình công tác trong vòng 6 tháng qua, báo cáo tài chánh Cộng Đồng và chuẩn bị cho các công tác cho thời gian sắp đến.

Sau phần báo cáo của Cộng Đồng, bà Nguyễn Thị Như Tuyết đã đại diện Ủy Ban Xây Dựng Tượng Đài Thuyền Nhân trình bày về những công tác mà Ủy Ban đã thực hiện như chọn địa điểm xây dựng tượng đài tại Almere, làm mẫu tượng đài, ... cũng như các kế hoạch vận động đồng hương đóng góp tài chánh để xây dựng tượng đài. Ngoài việc dự trù các bữa cơm gây quỹ và vận động mạnh thường quân, Ủy Ban XDTĐTN với sự trợ giúp của Ban Nhạc Trùng Dương và Ban Nhạc Bình Minh sẽ tổ chức văn nghệ gây quỹ vào ngày 14-12-2013 tại Alkmaar.

Tiếp theo đó, các tham dự viên đã cùng bàn thảo các kế hoạch cho việc tổ chức nhân quyền và tết nguyên đán. Mọi người cùng quyết định chọn ngày 8-12-2103 làm ngày tổ chức hội thảo về tình trạng nhân quyền tại Việt Nam, mời nữ ký giả Maartje Duijn, blogger Người Buôn Gió (Bùi Thanh Hiếu) và mời các nhà tranh đấu cho dân chủ được nhiều người biết đến ở Việt Nam để cùng thảo luận qua hệ thống viễn liên.

Kế đến, Ban Chấp Hành Cộng Đồng cũng trình bày về kế hoạch tổ chức tết nguyên đán vào ngày 25-1-2014 tại Arnhem và nhờ các hội đoàn và nhân sĩ trợ giúp trong công tác này.

Buổi họp mặt chấm dứt lúc 17g00.

Lễ Tưởng Niệm Cố Tổng Thống Ngô Đình Diệm và bào đệ Ngô Đình Nhu

Vào ngày 2-11-2013, đồng hương tại Hoà-Lan và Đức, không phân biệt tôn giáo đã đáp lời mời của Linh Mục Nguyễn Đức Minh cùng tề tựu về giáo đường tại thành phố Vlijmen để tham dự buổi lễ tưởng niệm cố tổng thống Ngô Đình Diệm và bào đệ của tổng thống là ông Ngô Đình Nhu. Thánh lễ được cử hành lúc 15g30 với sự đồng tề của các linh mục Nguyễn Đức Minh, linh mục Nguyễn Văn Thông và linh mục Lê Văn Thắng. Trong bài giảng, LM Nguyễn Đức Minh đã nói lên sự tiếc thương đối với cố Tổng Thống Ngô Đình Diệm và bào đệ của ông đã bị sát hại vào ngày 2-11-1963 trong cuộc đảo chánh. Sau khi các vị linh mục dâng hương trước di ảnh của cố Tổng Thống Ngô Đình Diệm, mọi người tham dự đã đến thắp nến tại nơi đặt di ảnh của ông.

Sau thánh lễ, mọi người được xem một đoạn phim nói về cuộc đời của cố Tổng Thống Ngô Đình Diệm, một chí sĩ suốt đời tận tụy vì dân vì nước. Cố Tổng Thống Ngô Đình Diệm cũng là người đã cứu giúp gần 1 triệu người di cư tỵ nạn cộng sản từ Bắc vào Nam, lo ổn định và giúp đỡ họ xây dựng một cuộc sống mới tại miền Nam Việt Nam Tự Do.

Trước khi buổi lễ chấm dứt, LM Nguyễn Đức Minh cũng kêu gọi đồng hương tích cực yểm trợ và đóng góp trong việc xây dựng Tượng Đài Thuyền Nhân tại Hoà-Lan và không quên bổn phận của một người Việt Nam khi quê hương còn đang phải chịu nhiều đau khổ dưới sự cai trị của cộng sản.

Tin Hòa Lan

Nội Các Rutte II Trước Những Thử Thách Của Năm 2014

Chính trường Hòa Lan trong thời gian qua đã trở nên phẳng lặng. Nhờ thỏa hiệp mà Nội Các Rutte II đã đạt được với các đảng đối lập D66, ChristenUnie và SGP nên Nội Các này có được sự hậu thuẫn của đa số quá bán tại Thượng Viện, giúp nó thông qua ngân sách cho năm tới. Điều này có nghĩa là ít ra trong tương lai gần đây, trừ trường hợp những chuyện bất ngờ xảy ra, Nội Các Rutte II sẽ không gặp nguy cơ sụp đổ. Thủ Tướng Rutte do đó nên đã có thể yên tâm đi công du tại Trung Quốc và Indonesië để thúc đẩy mối quan hệ mậu dịch giữa Hòa Lan và hai quốc gia này.

Mark Rutte đi thăm Indonesië

Tuy nhiên, những thử thách mà ông ta và các đồng sự trong liên minh VVD-PvdA sẽ phải đối mặt trong năm tới đã bắt đầu hiển lộ. 2014 là năm có hai cuộc bầu cử định kỳ. Cuộc bầu cử hội đồng thị xã, theo dự định, sẽ được cử hành vào ngày 19 tháng Ba năm này, trong khi cuộc bầu cử Quốc Hội Âu Châu sẽ được tiến hành hai tháng sau đó, vào ngày 22 tháng Năm. Trên nguyên tắc thì hai cuộc bầu cử nói trên không có liên hệ nào với sự vận hành của hệ

thống chính trị cấp quốc gia tại Hòa Lan, nhưng trong thực tế thì ai cũng biết kết quả của chúng sẽ có ảnh hưởng sâu xa đến sự tồn vong của nội các đang cầm quyền. Nếu những đảng đồng hợp tác trong liên minh thân chính bị mất nhiều phiếu trong cuộc bầu cử cấp địa phương hay cấp Liên Âu hay trong cả hai cuộc bầu cử, thì điều đó sẽ tạo ra những căng thẳng khó tránh được trong liên minh này, rất có thể đưa đến xung đột nội bộ, tiếp theo bởi sự tan rã của nó.

Như chúng ta đều biết, theo những cuộc thăm dò dân ý được công bố hằng tuần của Maurice de Hond, thì hai đảng cầm quyền VVD và PvdA đã liên tiếp mất sự ủng hộ của cử tri trong một thời gian dài. Hai đảng này bị dự đoán sẽ mất phiếu trầm trọng trong hai cuộc bầu cử năm tới. Trong hai đảng này, có thể nói rằng VVD là đảng nằm trong vị thế khó xử hơn hết. Nhất là về đường lối đối với Khối Liên Âu (Europese Unie), đảng này không những có mâu thuẫn nghiêm trọng trong nội bộ mà còn bị lâm vào cảnh “lưỡng đầu thọ địch” trong sự tranh giành cử tri với các đảng chính trị khác tại Hòa Lan.

Về sự chia rẽ trong nội bộ, đảng VVD có hai cánh chính, một cánh thân Liên Âu, do bà Neelie Kroes, hiện nay đang là thành viên Hội Đồng Điều Hành Khối Liên Âu (Europese Commissie), làm thủ lãnh và một cánh có thái độ kém thân thiện hơn đối với thực thể chính trị liên quốc gia này, do đảng viên lão thành là Frits Bolkestein cầm đầu. Còn đối với sự cạnh tranh của các đảng phái khác thì một bên, đảng VVD phải giành cử tri hữu khuynh (rechtse kiezers) với D66 và CDA, hai đảng có khuynh hướng thân Liên Âu rõ rệt, trong khi ở mặt khác nó còn phải cạnh tranh với đảng PVV của tên đào nhiệm Geert Wilders, một kẻ đòi Hòa Lan rời khỏi khối này. Do mâu thuẫn trong nội bộ và do phải đối đầu với hai mối đe dọa phát xuất từ hai phương hướng trái ngược nhau, đảng VVD, theo giới phân tích chính trị Hòa Lan, khó có thể có một cuộc vận động bầu cử nhất quán và hữu hiệu trong năm tới, với hậu quả là một sự thảm bại khả đoán.

So với đảng VVD, thì vị thế của đảng PvdA khả quan hơn một chút. Vốn là một đảng thiên tả thân Liên Âu, PvdA chỉ có một đối thủ ở cánh tả là đảng SP, một đảng có đường lối bài Liên Âu (anti-EU) không kém Wilders gì mấy. Nhưng nói cho cùng, ưu thế tương đối này, theo dự đoán, cũng sẽ không thể giúp PvdA thoát khỏi sự thảm bại tương tự như sự thảm bại mà đảng VVD sẽ phải hứng chịu trong năm tới.

Theo suy luận thông thường thì trong trường hợp đó liên minh của hai đảng này sớm muộn gì cũng sẽ tan rã. Thế nhưng, cũng có phân tích gia tiên đoán rằng nó sẽ lại keo sơn và bền vững hơn, vì cả VVD lẫn PvdA đều không muốn phải đối diện với cử tri dưới những điều kiện bi đát như vậy.

Ông Năm Chuột tổng hợp các nguồn tin lấy từ báo chí, đài phát thanh, đài truyền hình và hệ thống thông tin toàn cầu.

Tin Thế Giới

Bão Haiyan gây thiệt mạng trên 5.000 người vùng Tacloban, Phi Luật Tân

Toàn bộ nhà cửa vùng ven biển Tacloban đã bị trận bão Haiyan san bằng ngày 10 - 11- 2013

Cơn bão Haiyan, một trong những trận bão lớn nhất của nhân loại đã giết chết ít nhất 5,000 người ở Phi Luật Tân, phá hủy những ngôi làng nằm dọc theo ven biển cũng như tàn phá những thành phố ở miền Nam của Phi.

Các bản tin và những hình ảnh ghi nhận được tại chỗ không chỉ ghi lại cảnh tàn phá của trận bão, mà còn đi kèm theo lời của những nhân viên cứu hộ, nói rằng cho thấy những người còn sống đi trên đường phố trông chẳng khác gì những bóng ma, để kiểm thân nhân và tìm thức phẩm.

Bản tin của hãng thông tấn Reuters đánh đi từ Tacloban trích dẫn lời một sinh viên y khoa trong nhóm cứu hộ nói rằng hình ảnh mà cô nhìn thấy là cảnh tượng thật kinh hoàng, trông chẳng khác gì như trong phim ảnh.

Ông cảnh sát trưởng Elmer Soria của tỉnh Leyte cho báo chí biết chỉ riêng ở tỉnh này không thôi, các viên chức địa phương đã dự đoán con số người chết có thể đã lên đến cả chục ngàn người. Ông cũng nói cơn bão đã phá hủy từ 70% đến 80% nhà cửa, đường xá

Một viên chức của cơ quan cứu trợ cho biết trận bão kinh hoàng này ảnh hưởng tới 4 triệu 500 ngàn người ở 36 tỉnh thành của và ít nhất khoảng nửa triệu đang sống trong cảnh màn trời chiếu đất.

Nhiều quốc gia và những tổ chức cứu trợ quốc tế đã lên tiếng cho biết sẽ tham gia chương trình cứu trợ dưới nhiều hình thức khác nhau, tự tặng tiền cho đến tặng phẩm vật để giúp những người may mắn còn sống sót.

Văn phòng đặc trách cứu trợ nhân đạo của Liên Hiệp Quốc cũng cho biết là hình chụp không ảnh cho thấy sức mạnh của cơn siêu bão gây rất nhiều thiệt hại cho những thành phố không may nằm trên đường trận bão đi qua.

Thỏa thuận chương trình hạt nhân của Iran

Vào đêm thứ Bảy rạng sáng Chủ nhật 24/11/2013, Iran và 5 nước thành viên thường trực Hội Đồng Bảo An Liên Hiệp Quốc cùng với Đức đã đạt được thỏa thuận, được đánh giá là « lịch sử », về giới hạn chương trình hạt nhân của Teheran. Theo đó, Iran chấm dứt tinh lọc Uranium trên 5% và ngưng trang bị máy ly tâm, đổi lại, quốc tế sẽ giảm nhẹ cấm vận kinh tế.

Sau năm ngày đàm phán gay go không ngừng tại Genève, Iran và các quốc gia tây phương gồm Mỹ, Nga, Anh, Pháp, Trung Quốc cộng với Đức, đã đạt được thỏa thuận đầu tiên về hồ sơ hạt nhân của Teheran.

Trong cuộc họp báo chung, trưởng đại diện ngoại giao của Liên Hiệp Châu Âu Cathrine Ashton long trọng thông báo, các bên đã đạt được « một thỏa thuận về mặt hành động ».

Cùng lúc đó tại Washington, Tổng thống Barack Obama cũng chào mừng kết quả đàm phán và cho rằng, thỏa thuận này « chặn đường Iran chế tạo bom nguyên tử ».

Tại Iran, Tổng thống Hassan Rohani hoan nghênh thỏa thuận mà ông gọi là sẽ mở ra « những chân trời mới ».

Về những nội dung chính của thỏa thuận, theo Ngoại trưởng Iran Mohamed Javal, văn bản Genève cho phép Iran tiếp tục tinh lọc Uranium. Ngược lại, Ngoại trưởng Mỹ John Kerry nhấn mạnh là « trái với một số diễn dịch, Iran đã chấp thuận ngưng làm giàu uranium trên mức 5% tinh túy. Iran đã chấp thuận « hủy và chuyển hoá » khối lượng uranium 20% tồn kho ».

Ngoại trưởng Mỹ nhận định, thỏa thuận đạt được chỉ là « bước đầu », tiến trình tiếp theo khó khăn hơn: Làm thế nào đạt được một hiệp ước toàn diện về hạt nhân của Iran để bảo đảm an toàn cho các quốc gia trong vùng.

Nhật cảnh cáo Trung Quốc vụ kiểm soát không phận

TOKYO, Nhật (AFP) - Chính phủ Nhật đã lên tiếng cảnh báo về nguy cơ có thể xảy ra “những sự kiện không lường trước” và Nam Hàn cũng bày tỏ sự lo ngại tiếp theo việc Trung Quốc đơn phương công bố khu vực phòng không trên bầu trời vùng biển đang có tranh chấp giữa Tokyo và Seoul.

Ngoại trưởng Nhật, ông Fumio Kishida, cho hay quốc gia ông đang xét tới việc có các phản đối mạnh mẽ hơn, ở cấp độ cao hơn, sau khi Trung Quốc loan báo đã thành lập khu vực phòng không trên vùng biển gồm cả các đảo do Nhật kiểm soát nhưng Bắc Kinh cũng coi là của mình.

Ngoại Trưởng John Kerry và Bộ Trưởng Quốc Phòng Chuck Hagel nói rằng họ “vô cùng quan ngại” về hành động của Trung Quốc và khẳng định rằng Mỹ sẽ bảo vệ Nhật.

Trung Quốc cho hay họ thành lập vùng “nhận dạng phòng không” trên một khu vực rộng lớn, bao gồm cả các hòn đảo trong vùng biển Đông Trung Quốc (East China Sea) để ngăn chặn “các đe dọa trên không”.

Trung Quốc đưa ra một loạt các luật lệ nhận dạng mà các phi cơ bay vào vùng này phải tuân hành, như mở máy xác định vị trí, cho biết danh hiệu, bay theo góc độ được hướng dẫn, cùng các điều kiện khác.

Ông Kishida cho báo chí Nhật hay rằng Tokyo không thể chấp nhận biện pháp của Trung Quốc, nói rằng “Đây là hành động đơn phương đưa đến tình trạng nguy hiểm về những sự kiện không lường trước được.”

Tại Seoul, Bộ Quốc Phòng Nam Hàn nói rằng vùng nhận diện phòng không của Trung Quốc cũng ảnh hưởng lên khu vực của quốc gia này ở phía Tây đảo Jeju.

Bộ trưởng Quốc Phòng Mỹ, ông Chuck Hagel, khẳng định rằng các đảo Nhật được bảo vệ theo thỏa ước quốc phòng Mỹ-Nhật, có nghĩa rằng Washington sẽ bảo vệ đồng minh Tokyo nếu khu vực này bị tấn công.

Ông cũng nói rõ rằng Mỹ, vốn có hơn 70,000 quân nhân ở Nhật và Nam Hàn, sẽ không tôn trọng khu vực kiểm soát mà Trung Quốc vừa loan báo.

Tổng Thống Karzai của A Phú Hãn nhất quyết không ký thỏa thuận với Mỹ

KABUL, Afghanistan (Bloomberg) - Tổng thống Afghanistan, ông Hamid Karzai, một lần nữa cho hay sẽ không ký thỏa thuận an ninh với Mỹ trước ngày có cuộc bầu cử tổng thống vào Tháng Tư năm tới, bác bỏ đòi hỏi của Mỹ cũng như các trưởng lão hội đồng bộ tộc khi chấp thuận thỏa thuận.

Tổng Thống Hamid Karzai tham dự cuộc họp hội đồng bộ tộc ở Kabul.

Ông Karzai tuyên bố tại Kabul trước khoảng 2,500 đại biểu về tham dự cuộc họp của hội đồng bộ tộc: “Người Mỹ đã đợi được hai năm, nhưng tại sao không thể đợi thêm vài tháng nữa, tại sao họ gấp như vậy? Sau khi chúng ta chắc chắn là có được bảo đảm an ninh và hòa bình trên toàn quốc, tôi sẽ ký.”

Sự trì hoãn của ông Karzai có thể ngăn trở việc Mỹ giữ quân lại Afghanistan sau hạn định 2014, ảnh hưởng tới hàng tỉ đô la viện trợ và có thể làm tăng tình trạng bạo động toàn khu vực.

Tổng Thống Barack Obama muốn có thỏa thuận trước cuối năm nay để có đủ thời giờ chuẩn bị cho kế hoạch gia hạn sự hiện diện quân sự ở Afghanistan.

Ông Jay Carney, phát ngôn viên của tổng thống Obama, cho báo chí hay: “Mỹ không thể để quân lại Afghanistan mà không có thỏa thuận ký kết”, trong khi đó, phát ngôn viên của ông Karzai, ông Aimal Faizi nói rằng việc Mỹ đưa thời hạn ký kết là điều “không thể chấp nhận”.

Tin Việt Nam

Mỹ cải thiện bang giao khi Việt Nam cải thiện nhân quyền

Ông Scott Busby, Quyền Phụ Tá Ngoại Trưởng Hoa Kỳ, (bên phải) họp báo về chuyến thăm Việt Nam gần đây

Trong buổi tiếp xúc với một số cơ quan truyền thông Việt ngữ chiều ngày 25/11/2013, ông Scott Busby, Quyền Phụ Tá Ngoại Trưởng Hoa Kỳ lược thuật về chuyến công du Việt Nam mới đây và cho biết, khi thảo luận với nhà cầm quyền Việt Nam, ông đã khẳng định "nếu muốn tăng cường quan hệ với Hoa Kỳ, Việt Nam phải thực hiện những tiến bộ cụ thể về nhân quyền trong thời gian tới".

Buổi nói chuyện và phỏng vấn được thực hiện tại Bộ Ngoại Giao Hoa Kỳ theo lời mời của bà Laura Scheibe, viên chức Văn phòng Đặc trách Dân chủ, Nhân quyền và Lao động vùng Á Châu Thái Bình Dương.

Quyền Phụ Tá Ngoại Trưởng Hoa Kỳ cho biết trong 3 ngày lưu trú tại Hà Nội và Sài Gòn (từ 29/10 đến 02/11), ngoài các buổi họp với các giới chức chính phủ CSVN, ông còn có dịp gặp một số nhân vật đang hoạt động trong những nhóm xã hội dân sự hầu đẩy mạnh phong trào dân chủ hóa Việt Nam.

Ông bày tỏ sự "thán phục và cảm kích" trước "nghị lực, sự can đảm và tinh thần lạc quan" của các thành viên xã hội dân sự này, vì bất chấp sự ngăn cấm của chính quyền, họ đã tìm mọi cách để gặp ông. Theo ông, đó là một trong những dấu hiệu khác biệt rõ rệt so với chuyến thăm viếng Việt Nam trước đó của ông hồi năm 2011.

Ông cho biết, ngoài việc thúc giục nhà cầm quyền Việt Nam chấm dứt việc bắt bớ sách nhiễu các nhà hoạt động xã hội dân sự, ông cũng đã nêu ra trường hợp một số nhân vật bất đồng chính kiến bị kết án tù để kêu gọi giảm án hoặc trả tự do cho họ.

Tiếp theo đó ông Scott Busby lần lượt trả lời những câu hỏi của các cơ quan truyền thông Việt ngữ liên quan đến chuyến công du của ông cũng như về tình trạng nhân quyền tại Việt Nam hiện nay.

Đề cập về trường hợp tù nhân lương tâm Đỗ Thị Minh Hạnh bị hành hạ đánh đập trong tù đến mức bị điếc một tai và có dấu hiệu ung thư ngực mà vẫn không được trại giam cho đi chữa trị. Ông Busby cho biết sẽ lưu ý trường hợp này, đồng thời khẳng định rằng nhân quyền luôn luôn là mối quan tâm hàng đầu của chính phủ Hoa Kỳ và được coi là một điều kiện để gây áp lực nhằm thúc đẩy sự cải thiện nhân quyền tại Việt Nam.

Ông Busby nói tiếp: "Rất nhiều người Việt Nam dũng cảm và toàn tâm toàn ý muốn thực hiện các quyền của mình, vì thế, tôi lấy làm cảm kích vô cùng khi thấy nhiều người không ngại ngần chia sẻ quan điểm của họ trên facebook, truy nhập vào internet và sẵn lòng chia sẻ các thông tin mà họ tìm thấy trên internet cho bè bạn. Tôi cũng rất cảm phục những người thúc đẩy xã hội dân sự ở Việt Nam phát triển, những người tìm cách thông qua xã hội dân sự để giải quyết các vấn đề từ môi trường, y tế, tôn giáo cho đến nhân quyền, giáo dục, quyền cho cộng đồng LGBT."

Ông cũng nhắc lại là đã nhấn mạnh với nhà cầm quyền Hà Nội về sự quan trọng của những hoạt động xã hội dân sự, bao gồm việc thực hiện quyền tự do ngôn luận, tự do hành đạo, vận động nhân quyền, hoặc tổ chức các công tác nhân đạo.

Ông cũng đã gặp một số lãnh tụ tôn giáo và được nghe họ trình bày về những khó khăn của họ trong chế độ cộng sản độc tài hiện nay và nghe đề nghị những gì ông có thể giúp được.

Đài VOA thuật lại cuộc nói chuyện qua điện thoại giữa ông Busby với bác sĩ Nguyễn Đan Quế cho biết hai ông đã thảo luận với nhau nhiều khía cạnh của vấn đề Việt Nam từ sửa đổi hiến pháp, nghị định 72 của nhà cầm quyền siết internet, vấn đề đàm phán Hiệp định Đối Tác Xuyên Thái Bình Dương.

Tương lai kinh tế CSVN sẽ ra sao?

Bùi Quang Vinh, Bộ trưởng Kế hoạch – Đầu tư của chế độ Hà Nội, tại một buổi thảo luận nội bộ của Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Lai Châu đã phát biểu: "Kinh tế CSVN tới lúc 'đào củ mài' để ăn" Phát biểu của ông Vinh, người vừa ở tư cách thành viên chính phủ, vừa là thành viên trong Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Lai Châu, hôm 24 tháng 11 năm 2013, đã được ghi lại và đưa lên Internet, cho thấy kinh tế Việt Nam hết sức bi đát.

Trong bài phát biểu vừa kể, ông Vinh cảnh báo về khả năng đầu tư cho phát triển của năm 2014. Ông

Vinh nhấn mạnh “đất nước này vỡ nợ là do xây dựng cơ bản tràn lan”. Đám cầm đầu hệ thống cầm quyền các địa phương mạnh tay phê duyệt các dự án hạ tầng, khuyến dụ các doanh nghiệp bỏ vốn, mượn vốn để thực hiện những dự án đó. Nhưng cuối cùng thì nhà cầm quyền trung ương không có khả năng hoàn trả. Hàng loạt doanh nghiệp là chủ đầu tư, hàng loạt ngân hàng cho vay rơi vào tình trạng phá sản, nhà cầm quyền vừa không thu được thuế, vừa phải tìm nguồn tiền để trả nợ.

Thực trạng vừa kể cũng là lý do khiến cho đầu tư phát triển giảm chưa từng thấy trong lịch sử, nhiều công trình dở dang, trong khi không đầu tư cho phát triển thì không thể phát triển và chế độ Hà Nội đang loanh quanh trong vòng luẩn quẩn do chính mình tạo ra.

Cho dù giới lãnh đạo đảng, quốc hội, nhà cầm quyền trung ương CSVN “nhất trí” với mức phát triển cho năm 2014 là 5.8% GDP – thấp chưa từng có trong lịch sử nhưng ông Vinh cả quyết là vẫn không thể nào đạt được.

Viên bộ trưởng này bảo rằng, bộ của ông ta đã tính toán là muốn đạt mức đó thì “tổng vốn đầu tư toàn xã hội phải đạt từ 30% trở lên, chi cho đầu tư phát triển tối thiểu phải là 234 ngàn tỷ”. Tuy nhiên ngân sách đang trong tình trạng thất thu chưa từng thấy trong lịch sử nên không thể có tiền chi tới mức đã tính toán.

Việc cắt giảm chi cho đầu tư phát triển xuống còn 163 ngàn tỉ chắc chắn sẽ khiến mức tăng trưởng kinh tế cho năm 2014 xuống còn 5% GDP. Ông Vinh nói thêm là ông ta đã cảnh báo với Nguyễn Tấn Dũng, nhưng ông này không dám can gián vì Bộ Chính trị, Ban Chấp hành Trung ương Đảng đã “quyết định như thế”

Bùi Quang Vinh cũng chỉ trích gay gắt cái gọi là “kinh tế thị trường theo định hướng xã hội chủ nghĩa”. Trong khi Hội đồng Lý luận Trung ương vẫn đang loay hoay tìm cách định nghĩa cho khái niệm chẳng giống ai và mô hình chưa biết sẽ như thế nào thì “định hướng xã hội chủ nghĩa” tạo ra vô số hệ quả tai hại, khó có khả năng cứu vãn.

Khi các xí nghiệp luyện thép trong nước không có nguyên liệu phải nhập cảng thì xe chở quặng sắt nội địa ùn ùn chạy qua biên giới bán cho Trung Quốc. Chúng là các công ty “sân sau” của đám quan chức chóp bu chế độ CSVN

Ông Vinh cảnh báo, nguồn thu chính của Việt Nam trong những năm vừa qua là khai thác tài nguyên đem đi bán. “Năm năm nữa, dầu hết sẽ không còn gì để thu. Khoáng sản thô cũng đã bị đào bới mang bán hết rồi”. Tài nguyên lớn nhất của Việt Nam là con người nhưng không biết sử dụng, có muốn cũng không thể sử dụng. Theo ông Vinh, bộ máy công quyền không thể tuyển mộ người giỏi mà kẻ dốt thì không thể đề ra chính sách tốt.

Ông Vinh cảnh báo: “Nếu không đổi mới chúng ta sẽ chết. Chúng ta sẽ chỉ còn từ củ mài trở xuống để ăn thôi”.

Luật Sư Hà Huy Sơn cáo buộc 'bị xúc phạm'

LS Hà Huy Sơn từng tham gia bào chữa trong nhiều vụ án 'nhạy cảm'

Người từng tham gia bảo vệ cho các bị cáo trong nhiều vụ án chính trị, ông Hà Huy Sơn, gửi thư phản đối việc ông không được tham gia Đại hội Đoàn Luật sư Hà Nội.

Thư gửi lên Chủ tịch nước, Thủ tướng, Bộ trưởng Bộ Tư pháp và một số lãnh đạo cùng các luật sư đang hành nghề, đề ngày 23/11, thuật lại: "Ngày 23/11-24/11, Đoàn Luật sư TP Hà Nội tổ chức Đại hội đại biểu nhiệm kỳ IX".

Ông Sơn nói theo quy định, "tôi là đại biểu đương nhiệm tham dự Đại hội", nhưng khi ông đến tham dự thì được thông báo là tên ông không có trong danh sách đại biểu.

Cũng theo ông Hà Huy Sơn, cho tới nay ông chưa nhận được bất cứ thông báo nào về việc ông bị rút tên khỏi danh sách luật sư của Đoàn Luật sư TP Hà Nội.

Ông vẫn là luật sư, có thể hành nghề và công ty luật Hà Sơn của ông cũng có giấy đăng ký hoạt động hợp pháp theo quy định.

Thư của LS Sơn viết: "Tôi cực lực phản đối hành vi xúc phạm danh dự, xâm phạm nghiêm trọng quyền, lợi ích hợp pháp của luật sư của Ban Chủ nhiệm Đoàn Luật sư TP Hà Nội nhiệm kỳ VIII".

"Tôi yêu cầu Ban Chủ nhiệm Đoàn Luật sư TP Hà Nội xin lỗi công khai."

Hiện chưa có phản ứng của Đoàn Luật sư TP Hà Nội về lá thư này.

Ông Hà Huy Sơn là luật sư từng có thời gian thực tập và làm việc tại Văn phòng Luật sư Cù Huy Hà Vũ.

Ông từng bảo vệ cho nhiều nhân vật bị cáo buộc các tội theo Điều 88 và Điều 79 Bộ Luật Hình sự, tức các tội danh mang tính chất chính trị.

Luật sư Hà Huy Sơn cũng từng nhiều lần trả lời phỏng vấn đài báo nước ngoài về các vụ xét xử "nhạy cảm" này.

Ấn Độ huấn luyện thủy thủ tàu ngầm của Việt Nam

Ấn Độ mới cho biết bắt đầu đào tạo hoạt động tác chiến tàu ngầm cho khoảng 500 thủy thủ của Việt Nam tại trung tâm huấn luyện về tàu ngầm của Hải quân Ấn Độ.

Báo chí Ấn Độ dẫn lời giới chức quốc phòng địa phương cho hay rằng Ấn Độ đã cam kết hỗ trợ lực lượng vũ trang của Việt Nam, trong đó có việc huấn luyện cho các thủy thủ người Việt.

Ngoài ra, Ấn Độ cũng cung cấp cho Việt Nam một khoản tín dụng 100 triệu đôla để phục vụ cho công tác mua sắm quốc phòng.

Việt Nam thời gian qua đã tăng cường mối quan hệ hợp tác quốc phòng với Ấn Độ, nhất là trong lĩnh vực hải quân, trong bối cảnh Trung Quốc gia tăng các hoạt động vùng biển Đông có tranh chấp với Việt Nam.

Năm 2009, Việt Nam cũng đã đặt mua 6 tàu ngầm của Nga trong một hợp đồng trị giá 2 tỷ đôla.

Theo hợp đồng này, phía Nga cũng sẽ đào tạo cho các thủy thủ Việt Nam kỹ thuật sử dụng tàu ngầm tại Nga.

Trong ngày tổ chức Xuân Nhâm Ngọ 2014

❖ Có gian hàng bán trứng vịt lộn
1Euro/trứng

❖ Vịt quay 16 Euro/con

(Bán đem về nhà)

Mười Năm Nửa ...

Nguyễn Nhung

Mười năm nữa mình sẽ ra sao nhỉ?
Sáng hôm nay một chút gió thu về
Ngoài song cửa hoa vàng lay nhẹ
Thầm hỏi mình mười năm nữa ra sao?

Mười năm nữa, cây xòl to trước cửa
Sẽ trở thành cổ thụ lá xanh um
Người hàng xóm vẫn thường hay bách bộ
Lưng còng hơn, lần từng bước chân run

Mười năm nữa, ngồi một mình hong nắng
Nắng xiên xiên chiếc bóng cũng nghiêng
Mười năm nữa, bóng với người nói chuyện
Đời lặng trôi dần theo nỗi niềm riêng

Mười năm nữa chắc gì ta còn sống?
Lẩn thẩn từng ngày ngóng nắng trông mưa
Hay suốt ngày chỉ nhớ chuyện ngày xưa
Ngày xưa ấy... bây giờ đâu còn nữa

Mười năm nữa bạn bè cùng trang lứa
Đã rụng dần như những chiếc lá khô
Bao người đã tìm về nơi an nghỉ
Chút tro tàn tản mát với hư vô

Cánh Tình Đông

Hoàng Định Nam

Hết năm ngòi đếm tháng ngày trôi
Người đi, người cũng đã đi rồi
Còn chút tình riêng tôi giữ lại
Cho dù ngày tháng đã phai phôi

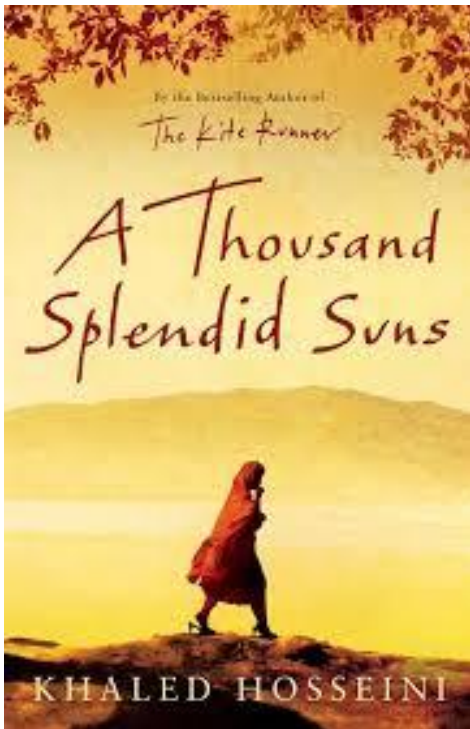
Cho dù tôi một cõi tình không
Đã khép từ lâu cánh cửa lòng
Đêm lạnh có về bên hiên vắng
Xin người chớ gỡ cánh tình Đông

Ngàn ánh dương rực rỡ

Khaled Hosseini

Trúc Hà dịch

Lời tựa:

Kể từ số báo này, Việt Nam Nguyệt San khởi đăng truyện *A Thousand Splendid Suns* (2007) của Khaled Hosseini, nhà văn Mỹ gốc A Phú Hãn, do Trúc Hà chuyển dịch.

Đây là tiểu thuyết thứ nhì của ông, được đón nhận nồng nhiệt không kém truyện đầu tay *The Kite Runner* (Người đưa diều). Ngay tuần lễ đầu ra mắt, sách đã bán hơn một triệu cuốn, được báo *New York Times* bình chọn sách bán chạy nhất (number one bestseller) và được hãng phim Columbia Pictures mua bản quyền với dự định sẽ thực hiện phim vào năm 2015.

Câu chuyện thương tâm của hai người đàn bà A Phú Hãn lồng trong bối cảnh xã hội Hồi giáo và lịch sử nhiều biến động của đất nước này suốt 40 năm.

Phần Một

Chương 1

Lần đầu tiên Mariam nghe nói đến chữ *harami* là năm cô bé lên năm.

Hôm đó là ngày thứ năm. Chắc hẳn thế, bởi vì Mariam nhớ hôm đó nó cũng bồn chồn lo lắng y như những ngày thứ năm hàng tuần, ngày mà ông Jalil đến thăm nó ở căn chòi vách đất. Hôm đó để giết thì giờ, trong khi chờ đợi nhìn thấy ông băng qua đám

cỏ cao tới đầu gối ở bià rừng, Mariam đã bắt ghé leo lên lấy bộ tách trà bằng sứ Trung hoa của má nó xuống ngắm chơi. Bộ tách trà này là di tích duy nhất còn sót lại của bà ngoại. Bà ngoại mất lúc má nó, bà Nana, chỉ mới hai tuổi. Bà Nana trân quý từng món đồ sứ men xanh trắng, đường cong duyên dáng của cái vòi bình trà, mấy con chim sẻ và mấy cái bông cúc vẽ bằng tay, cũng như con rồng trừ ác trên cái hũ đường.

Chẳng may cái hũ đường trượt từ tay nó rơi xuống sàn gỗ bể tan tành.

Khi bà Nana nhìn thấy cái hũ bể, mặt bà bừng đỏ lên, vành môi trên run rẩy, và hai con mắt của bà, cả con mắt lười lẫn con mắt tốt, trừng trừng nhìn Mariam. Thấy Nana giận quá, Mariam sợ âm hồn sẽ lại nhập vào bà. Nhưng âm hồn lần này không đến. Thay vào đó, bà Nana chụp hai cổ tay của Mariam, kéo nó lại sát gần và rít lên qua hai hàm răng nghiến chặt, “Mày là một con bé *harami* vụng về. Đây là sự đền bù cho tất cả những gì ta đã phải chịu đựng. Một con bé *harami* vô thừa tự, vụng về”.

Lúc đó Mariam chưa hiểu gì. Nó chưa hiểu chữ *harami* có nghĩa là “đứa con hoang”. Nó cũng còn quá nhỏ để cảm thấy sự bất công và để hiểu rằng kẻ có lỗi phải là những kẻ tạo ra *harami*, chứ còn *harami* chỉ có tội là đã được sinh ra, thế thôi. Tuy nhiên Mariam cũng đoán được, qua cách nói của bà Nana, là *harami* là cái gì xấu xa và đáng khinh lăm, giống như một thứ côn trùng, những con gián mà bà Nana luôn nguyện rửa và quét ra khỏi căn chòi vậy.

Về sau, khi đã lớn, Mariam mới hiểu ra. Cái cách bà Nana thốt ra chữ đó - không phải nói một cách bình thường mà như nhổ vào mặt nó - khiến cho Mariam cảm thấy hết sự nhục nhối và độc ác của cái từ kia. Lúc đó nó mới hiểu bà Nana muốn nói gì, rằng *harami* là một thứ thừa thãi, rằng nó là một đứa con vô thừa nhận, một người bất hợp pháp không bao giờ được quyền đòi hỏi những thứ mà người khác được hưởng như tình thương, gia đình và một mái nhà, cũng như không bao giờ được mọi người chấp nhận.

Ông Jalil thì không bao giờ kêu Mariam như thế. Jalil nói nó là bông hoa nhỏ của ông. Ông hay đặt nó ngồi trên đùi và kể chuyện cho nó nghe. Như cái lần ông kể về Herat, thành phố nơi nó sinh ra vào năm 1959, cái nổi của nền văn hóa Ba Tư ngày trước, của các văn sĩ, họa sĩ và giáo sĩ.

“Không thể nào duỗi chân ra mà không chạm vào móng của một nhà thơ”, ông cười to khi nói điều này.

Jalil kể chuyện hoàng hậu Gauhar Shad, người đã xây tháp giáo đường Hồi nổi tiếng để vinh danh thành phố Herat vào thế kỷ 15. Ông tả cho nó nghe những cánh đồng lúa mì xanh rì của Herat, những vườn cây ăn trái, cảnh nho trĩu nặng những chùm

trái căng tròn, và những tiệm tạp hóa mái cong cong ở khắp nơi.

Một hôm Jalil kể: “Có một cây hồ trăn (pistachio tree), và dưới gốc cây đó, Mariam à, chôn Jami nhà thơ đại tài”. Ông ghé đầu sát vô và thì thầm: “Jami sống cách đây đã hơn 500 năm. Thật đó. Ta có dẫn con tới đó, tới cái cây đó một lần. Lúc đó con còn nhỏ lắm. Con không nhớ đâu”.

Đúng vậy. Mariam không còn nhớ gì hết. Mà dù nó có sống mười lăm năm đầu của cuộc đời nó thật gần thành phố Herat, nó cũng không thể nhìn thấy cái cây trong chuyện. Nó cũng không thể đến gần mấy cái tháp nổi tiếng kia, cũng như nó sẽ không bao giờ được hái trái cây trong vườn cây ăn trái của Herat hay dạo trên cánh đồng lúa mì. Tuy vậy, cứ mỗi lần ông Jalil kể những chuyện đó, Mariam lại say sưa lắng nghe. Nó lại thầm phục Jalil về kiến thức rộng bao trùm thế giới của ông. Nó lại run lên vì hãnh diện có người cha kiến thức uyên bác dường ấy.

“Sao mà lão khoét thế!” bà Nana nói sau khi Jalil ra về. “Đàn ông giàu tiền mà cũng giàu lão khoét. Ông ta có bao giờ dẫn mày đi tới cái cây nào đâu. Mà cũng đừng để ông ta mê hoặc mày. Ông ta đã phản bội mẹ con mình, người cha yêu quý của mày đó. Ông ta đã ruồng rẫy mẹ con mình, đã đuổi mẹ con mình ra khỏi căn nhà đẹp đẽ của ông ta, như thể mình chẳng là gì của ông ta hết. Ông ta đã làm điều đó một cách sung sướng”.

Mariam lắng nghe một cách nhẫn nại và từng phục. Chưa bao giờ nó dám nói cho bà Nana biết là nó rất ghét cái cách bà nói về ông Jalil. Sự thật, Mariam không hề cảm thấy mình là một đứa con hoang mỗi khi nó ở bên Jalil. Hai tiếng đồng hồ mỗi tuần, vào ngày thứ năm khi Jalil đến thăm mang theo những món quà và nụ cười quyến rũ, Mariam thấy mình xứng đáng được hưởng tất cả những gì đẹp đẽ và bao dung trong cuộc sống. Và vì vậy, nó thương ông Jalil lắm.

Ngay cả khi nó phải chịu chia sẻ ông với người khác.

Jalil có ba người vợ và chín đứa con, chín đứa con được thừa nhận chính thức. Những người này đều hoàn toàn xa lạ đối với Mariam. Ông là một trong những người giàu nhất Herat. Ông sở hữu một cái rạp chiếu bóng mà Mariam chưa nhìn thấy bao giờ. Nghe nó nài nỉ, Jalil đã tả cho nó biết mặt tiền của rạp làm bằng gạch màu xanh nâu, có ghế ngồi riêng biệt cho hạng ban công, và mái rạp thì đan bằng gỗ.

Mở hai cánh cửa, người ta sẽ bước vô một hành lang lát gạch, hai bên treo những tấm bích chương phim Ấn Độ lộng trong khung kính. Vào ngày thứ ba hàng tuần, Jalil kể, trẻ em được phát cà rem miễn phí.

Bà Nana kín đáo cười mỉm khi nghe ông nói điều này. Bà chờ cho ông ta đi về rồi mới nói, “Con của người xa lạ thì cho cà rem, còn mày Mariam, ông ta cho mày cái gì? Toàn cà rem vè”.

Ngoài rạp chiếu bóng, Jalil còn sở hữu đất đai ở Karokh và ở Farah, ba tiệm bán thảm, một tiệm quần áo, và một chiếc xe Huê kỳ màu đen hiệu Buick Roadmaster 1956. Ông còn là một trong những người giao thiệp rộng nhất ở Herat, là bạn của ngài thị trưởng và quan thống đốc tỉnh. Ông có một người đầu bếp, một người tài xế, và ba người giúp việc trong nhà.

Bà Nana là một trong số ba người giúp việc đó. Cho đến khi cái bụng bà phình to ra.

Khi việc này đổ bể ra, cả gia đình của Jalil bàng hoàng sững sốt đến nỗi không khí ở Herat như bị tắc nghẽn. Mấy gia đình bên vợ của ông thì sẽ có đổ máu. Mấy bà vợ đòi ông phải đuổi Nana đi. Chính cha của bà Nana, một người thợ đẽo đá thấp hèn ở làng Gul Dam bên cạnh, cũng từ bà. Bị mất mặt quá, cha bà phải tom góp đồ đạc và đón xe đò đi qua xứ Iran, từ đó không ai còn gặp hay còn nghe nói đến tên ông nữa.

Một bữa sáng sớm trong khi cho gà ăn, bà Nana nói: “Có đôi khi má ước phải chi cha của má, ông ấy gan lên một chút, dám mài con dao để làm cái điều danh dự đó. Có phải đỡ cho má không”. Bà rầy thêm một nắm thóc vô chuồng gà, ngừng tay một lát rồi nhìn Mariam: “Mà cũng đỡ cho mày nữa. Mày khỏi phải đau khổ khi biết mày là ai. Nhưng cha của má là một người nhát gan. Ông ta không có cái *dil*, cái gan, để làm chuyện đó.

Jalil cũng không có cái *dil*, bà Nana nói, để làm cái chuyện danh dự đó, để đương đầu với gia đình của ông, với mấy bà vợ và mấy gia đình bên vợ của ông, và để nhận lãnh trách nhiệm việc làm của mình.

Thay vào đó, một cuộc thương lượng nhằm giữ thể diện đã được ngã ngũ một cách kín đáo và nhanh chóng. Và ngày hôm sau, ông ta buộc Nana phải thu xếp chút đồ đạc riêng tư ít ỏi của bà dưới khu người giúp việc chỗ bà ở và đuổi bà ra khỏi nhà.

“Mày có biết ông ta đã nói thế nào với mấy bà vợ để tự bào chữa không? Rằng má đã cưỡng hiếp ông ta đó. Rằng lỗi hoàn toàn ở má. Thấy chưa? Làm thân đàn bà ở đời này là như vậy đó.”

Bà Nana đặt cái chén thóc cho gà ăn xuống. Bằng một ngón tay, bà nâng cằm Mariam lên:

“Nhìn má nè, Mariam.”

Miễn cưỡng, Mariam nhìn bà. Bà Nana nói: “Kể từ bây giờ, con hãy nhớ điều này và nhớ cho kỹ: như kim địa bàn luôn luôn chỉ về hướng Bắc, ngón tay

của người đàn ông bao giờ cũng tìm một người đàn bà để đổ tội. Bao giờ cũng thế. Mariam, con hãy nhớ điều đó."

Chương 2

"Jalil và mấy bà vợ của y coi má như là một thứ cỏ dại... và cả mày nữa. Mà lúc đó mày đã sinh ra đâu. Một thứ cỏ hoang người ta nhổ quăng đi," Nana nói.

Tuy không nói ra nhưng Mariam không đồng ý với má nó. Ông Jalil không hề đối xử với nó như một thứ cỏ dại. Chưa bao giờ. Nhưng Mariam lặng yên không phản đối.

"Nhưng khác với cỏ dại, má thì người ta phải trồng lại, phải cung cấp thức ăn và nước uống để cho má sống lại. Là vì mày đó. Đó là thỏa thuận giữa Jalil với gia đình của y."

Bà Nana cho biết bà đã từ chối sống ở Herat.

"Sống ở đó để làm gì? Để thấy y tới ngày lái xe chở mấy người vợ trẻ đi khắp phố à?"

Bà nói bà cũng không sống trong ngôi nhà trống rỗng của cha bà ở làng Gul Daman, trên ngọn đồi cao cách Herat hai cây số về phía bắc. Bà nói bà chỉ muốn sống một nơi cách biệt thật xa để mấy người hàng xóm khỏi nhìn chăm chăm vào bụng của bà, khỏi chỉ trỏ vô bà rồi cười với nhau, hoặc tệ hơn nữa, khỏi giã vờ tử tế với bà.

"Và tin má đi, cha mày cũng nhẹ nhõm khi không nhìn thấy má nữa. Tiện cho y quá mà."

Chính Muhsin, con trai trưởng của ông Jalil với bà vợ cả, đã đề nghị cái khoảnh đất trống nhỏ trong rừng ở ngoại ô làng Gul Daman này. Muốn đến đó phải leo dốc bằng con đường đất bụi bặm tẻ ra từ con lộ chính giữa Herat và Gul Daman. Hai bên đường cỏ cao tới đầu gối, lấm tấm hoa trắng hoa vàng. Con đường mòn ngoằn ngoèo dẫn lên đỉnh đồi, chỗ có mấy cây bạch dương và mấy cây gòn cao với những bụi cây hoang mọc từng cụm.

Từ trên đó, về phía trái người ta có thể nhìn thấy cánh quạt rỉ sét của cối xay gió dưới làng Gul Daman, còn bên phải là toàn cảnh của Herat. Con đường mòn kết thúc ở đây khi gặp con suối rộng nhiều cá hồi chảy xuống từ trên dãy núi Safid-koh bao quanh làng Gul Daman. Hai trăm mét thượng nguồn, về phía những ngọn núi, có một khu rừng liều. Ở chính giữa rừng, trong bóng mát của hàng liễu rủ, là một khoảnh đất trống.

Jalil có đến đó xem qua và khi ông về nhà, Nana nói, ông giống như một tên cai ngục khoe khoang về cái nhà tù sạch bóng của mình.

"Và như thế đó, cha của mày đã dựng cho má con mình cái ổ chuột này."

Có một lần bà Nana đã sắp lên xe hoa, năm đó bà mới mười lăm tuổi. Người cầu hôn là một thanh niên ở Shindand, làm nghề buôn chim. Mariam biết chuyện này là do bà Nana kể, và mặc dù Nana đã bỏ qua nhiều chi tiết nhưng bằng vào ánh mắt đầy tiếc nuối của bà khi kể, Mariam biết chắc là má nó lúc đó rất sung sướng. Có lẽ khoảng thời gian trước ngày cưới này là lần duy nhất trong cuộc đời Nana đã thực sự hạnh phúc.

Mariam ngồi trên đùi Nana nghe bà kể chuyện mà tưởng tượng má nó đang mặc thử chiếc áo cưới. Nó tưởng tượng hình ảnh Nana trên lưng ngựa, mặc chiếc áo màu xanh lá cây, che mặt cười e ấp, lòng bàn tay vẽ vờ bằng sơn henna màu đỏ, mái tóc lóng lánh kim tuyến bạc và hai bím tóc thắt với nhau bằng chất nhựa cây. Nó thấy cả hình ảnh các nhạc sĩ thổi sáo và chơi trống, và cả những đứa trẻ gọi đuổi nhau ngoài đường.

Nhưng rồi một tuần trước ngày đám cưới, âm hồn đã nhập vào người của Nana. Không cần mô tả Mariam cũng biết, vì nó đã chứng kiến vụ này nhiều lần rồi: cả người bà Nana đột nhiên gục ngã, cơ thể trở nên cứng ngắc, mắt trợn trừng, tay chân co giật như thể có cái gì đó điều khiển bên trong, mép miệng xùi bọt trắng, đôi khi có cả máu đỏ nữa. Sau đó bà trở nên lơ lơ như người buồn ngủ hay mất phương hướng, rồi bà làm bầm nói những chuyện chẳng có đầu đuôi.

Khi chuyện này đồn đến Shindand, tới tai gia đình của anh chàng buôn chim, thì họ từ hôn.

"Họ đã hoảng sợ", bà Nana chỉ biết nói vậy.

Chiếc áo cưới được cất đi. Và kể từ đó, không còn ai đến cầu hôn Nana nữa.

Tại khoảnh đất trong rừng, Jalil và hai người con trai của ông, Farhad và Muhsin, dựng lên căn chòi vách đất này, nơi Mariam sẽ sống mười lăm năm đầu tiên của cuộc đời nó. Trong chòi có hai cái giường nhỏ, một cái bàn gỗ, hai cái ghế, một cửa sổ, và mấy cái kệ được đóng vào tường trên đó bà Nana trưng mấy cái chậu bằng đất sét và bộ ấm tách trà Tàu quý báu của bà. Ông Jalil mang đến một cái lò gang mới dành cho mùa đông và chất củi đầy phía sau nhà. Ông đặt thêm một cái lò bằng đất ở bên ngoài để làm bánh mì và một cái chuồng gà có hàng rào chung quanh. Ông mang đến mấy con cừu và làm cái máng đựng thức ăn cho chúng. Ông sai Farhad và Muhsin đào một cái lỗ sâu phía sau mấy cây liễu, cách nhà khoảng ba mươi thước, để làm cầu xí.

Jalil có thể thuê người làm nhà, Nana nói, nhưng ông đã không làm vậy.

"Y muốn tự sám hối đó mà."

Theo lời kể của Nana thì vào ngày bà hạ sinh Mariam, không có một ai đến giúp bà. Bà kể, hôm

đó là một ngày ẩm ướt và u ám vào mùa xuân năm 1959, năm thứ hai mươi sáu của bốn mươi năm trị vì bình lặng của vua Zahir Shah. Bà nói ông Jalil không hề nghĩ đến chuyện gọi bác sĩ, hay thậm chí gọi bà mẹ đỡ đẻ, mặc dù ông thừa biết là âm hồn có thể nhập vào cơ thể của bà và có thể khiến bà lên cơn ngay trong lúc đang lâm sàng. Bà nằm một mình dưới đất, một con dao bên cạnh, người ướt đầm mồ hôi.

"Tới lúc đau quá chịu không nổi, má phải cắn răng vô một cái gối và hét đến khàn cả tiếng, mà vẫn không có ai đến để lau mặt cho má hoặc cho má uống một chút nước. Trong khi mà, Mariam, mà cứ từ từ. Gần hai ngày trời mà khiến cho má phải nằm trên cái nền nhà lạnh và cứng đó. Má không ăn không ngủ, chỉ làm có mỗi một việc, đó là rặn và cầu xin mà ra hãy đi."

"Con xin lỗi má."

"Chính tay má cắt sợi dây nối liền má con mình. Đó là lý do tại sao má để con dao bên cạnh"

"Con xin lỗi."

Kể tới đây, bà Nana luôn luôn nở một nụ cười mệt mỏi, hay cũng có thể đó là một nụ cười trả đũa hay một nụ cười miễn cưỡng tha thứ, Mariam cũng không biết. Mà Mariam cũng còn quá nhỏ để biết thật là bất công nếu mình phải chịu lỗi về cách mình được sinh ra đời.

Đến lúc nó hiểu được điều đó, lúc đó nó khoảng mười tuổi, thì Mariam không còn tin câu chuyện nó sinh ra đời này nữa. Lúc đó nó tin lời kể của ông Jalil hơn, là mặc dù ông phải đi xa nhưng ông đã sắp xếp cho bà Nana được đưa vô bệnh viện ở Herat để được bác sĩ chăm sóc. Bà được nằm trên giường sạch sẽ trong một căn phòng sáng sủa. Jalil lắc đầu buồn bã khi Mariam kể ông nghe về con dao.

Mariam cũng dần dần nghi ngờ rằng nó đã làm cho má nó đau đớn suốt hai ngày trời.

"Họ nói với cha, chưa đầy một giờ là mọi việc đã xong xuôi", ông Jalil nói.

"Con là một đứa con ngoan mà, Mariam. Ngay cả trong lúc con sanh ra, con đã là một đứa con gái ngoan."

"Y không hề có mặt lúc đó! " Nana giận dữ hét. "Y đang ở Takht -e-Safar, để cưới ngựa vui chơi với đám bạn quý của y."

Khi họ báo tin ông vừa có thêm một đứa con gái, Nana nói ông Jalil đã nhún vai, rồi tiếp tục chải bờm con ngựa của ông ta, rồi ông ở lại trong Takht-e-Safar thêm hai tuần nữa.

"Sự thật là y không hề bế mà, cho tới khi mà một tháng. Mà y cũng chỉ nhìn thoáng có một cái rồi phê bình về khuôn mặt hơi dài của mà, rồi y trả mà lại cho má ngay lập tức."

Dần dần Mariam cũng không tin phần này của câu chuyện. Có, ông Jalil thừa nhận là lúc đó ông đang đi cưới ngựa trong Takht -e- Safar, nhưng, khi họ báo tin cho ông, ông không hề nhún vai. Ông đã nhảy lên lưng ngựa và phóng ngay về Herat. Ông đã bế nó trên tay, vuốt ve lông mày của nó, và ngâm nga một bài hát ru con nữa. Mariam không thể tưởng tượng là ông Jalil đã nói khuôn mặt nó dài, mặc dù mặt của nó dài thật.

Bà Nana nói bà đã chọn tên Mariam bởi vì đó là tên của mẹ bà. Còn ông Jalil nói ông chọn tên này vì Mariam, tức hoa huệ, là một bông hoa đáng yêu.

" Là hoa cha thích nhất hả?" Mariam hỏi.

"Ừm, một trong số đó", ông nói và ông mỉm cười.
(*còn tiếp*)

Doãn Quốc Vinh

ĐÊM CHÚA GIÁNG SINH

*ôi, đêm thánh vô cùng...
ôi, giây phút tung bừng...
còn ai... cúi mặt giữa vừng Thiên Ân ?
Chúa tôi u uẩn xuống trần
chênh vênh thập giá treo thân ngàn đời
bao giờ Chúa được nghĩ ngợi ?
bao giờ Chúa hết đây với nhọc nhằn?
kia, nhân loại hung hăng !
kia, nhân thế khô cằn !
còn ai... cuối mặt ăn năn bên Người ?*

Lời hay

• *Chín phần mười của sự khôn ngoan là khôn ngoan đúng lúc.*

Franklin D. Roosevelt

• *Làm đánh đổ một thành kiến khó hơn làm phân hủy một nguyên tử*

Albert Einstein

• *Người do dự không bao giờ thành công.*

Napoleon

• *Lo thắng người thì loạn, lo thắng mình thì bình.*

Lão Tử

Giáng Sinh Trắng

Nguyễn Lê Hồng Hưng

Vòng cửa kiếng trong phòng bếp của chiếc Tina có đường kính rộng đúng sáu tấc tây, đủ để nhìn không gian bên ngoài biến đổi từng vùng, từng mùa. Bây giờ là mùa đông, ngoài boong dầy lên một lớp trắng mịn, vậy mà trên không tuyết cứ tuôn xuống ào ào. Cái mừng này tiếp tục cho tới ngày tàu xuống hàng mặc sức thủy thủ đoàn vừa xúc tuyết đem đổ vừa lạnh.

Chiếc Tina cập bến Bremen nhằm chiều hăm bốn tháng Chạp dương lịch, tàu đậu nối đuôi chiếc Đại Dương. Sáng nay bên chiếc Đại Dương xuống hàng với hai cần trục và rất nhiều xe vận tải chạy tới chạy lui dẫm tuyết lên bùn nhầy nhụa. Trông công việc gấp rút chắc chắn chiếc Đại Dương sẽ khởi hành trong vài giờ sắp tới. Vậy là thủy thủ đoàn bên chiếc Đại Dương sẽ mở tiệc Giáng Sinh trên biển và luôn cả tết tây tàu họ vẫn còn lên đèn trên sóng nước.

Chiều hôm qua thuyền trưởng thông báo chiếc Tina đậu lại qua Giáng Sinh mới khởi hành. Ông nhắc đầu bếp chuẩn bị lo cho bữa tiệc Giáng Sinh trưa hôm nay. Dĩ nhiên không cần ông phải nhắc nhở, tôi là đầu bếp, đó là nhiệm vụ tôi phải lo. Tôi đã ướp gà tây, thỏ và chuẩn bị những món nhậu sẵn từ chiều hôm qua. Mùa Giáng Sinh bên Âu châu người ta ăn uống nhiều lắm. Mặc dầu mấy ngày này thức ăn luôn lúc nào cũng đầy bàn, đầy tủ lạnh. Vậy mà ngày nào đầu bếp cũng nghe hỏi:

– Xếp!!! Hôm nay có món nào đặc biệt không?

Đặc biệt! Thực đơn thường ngày cho thủy thủ đoàn, tuy không sang trọng như nhà hàng nhưng phẩm chất ăn đứt những căn tin tập thể trên đất liền và hơn hẳn bữa ăn bình thường ở nhà. Bữa ăn nào cũng năm món và một vài món tráng miệng. Ấy vậy có tên ngồi trước mâm ngó dáo dác không biết ăn món nào. Cuối cùng đứng dậy đi vô phòng bếp hỏi đầu bếp món đặc biệt. Khi đầu bếp hỏi lại:

– Cái gì đặc biệt?

Thì hẳn tay giơ tay lên gãi gãi đầu, đưa cái bản mặt đàn độn ra, nói:

– Không biết.

Nếu là thủy thủ bình thường có ba trợn chút đỉnh coi cũng được. Đây là chuyên viên trong trường kỹ thuật hàng hải, lâu lâu lẫn lộn một vài tên gốc ghéch xuống tàu làm rối loạn trật tự và phiền nhiễu mọi người. Làm như trong ngày Giáng Sinh không ăn được thỏ và gà tây thì sau khi chết sẽ sa vào hỏa ngục hay sao. Hể cứ đến tháng Chạp thì có người nhắc nhở đầu bếp phải đặt mua hai loài vật này để sẵn trong tủ đông đá. Phải chi thịt gà tây và thịt thỏ là món ngon lành gì cho cam, đằng này gà thì khô khốc, lạt nhách, không mùi vị hấp dẫn. Nếu may mắn gặp đầu bếp khéo tay ướp gia vị đúng cách, pha nước sốt ngon mới ăn được, bằng không hai miếng thịt dưới ức coi như đồ bỏ. Thỏ nấu rượu chát trước kia còn có người ăn, ngày nay dọn ra để ngó chơi chớ ít thấy người rớ tới.

Hơn hai mươi năm làm đầu bếp trên tàu buôn, tuy tôi chưa từng cắt cổ, nhổ lông thú vật nhưng ngày nào tay tôi cũng dính máu, không con này cũng con kia. Trong những ngày cuối năm, tôi thịt ít nhứt cũng một chục ký gà tây và bốn năm con thỏ, đó là chưa kể tới những món thịt khác và tôm, cá mà tôi chế biến thức ăn hàng ngày và các món nhậu lai rai. Quả thật, nếu có luân hồi, quả báo thì kiếp sau tôi khó trở lại làm kiếp con người.

– Xếp có chuyện gì phụ không?

Tôi ngoái lại thấy Bobby đứng ngoài cửa phòng bếp.

Tôi chỉ tay qua bình cà phê, nói:

– Có, nhưng rót cà phê uống và ăn cái gì đi đã.

Bobby mới xuống tập sự, nó theo đạo Tin Lành, gặp mấy tên thủy thủ hải hành hơn nó vài năm, theo đạo Hồi. Mấy tên thấy ma mới, bèn hè nhau đi thẳng nhỏ. Vì vậy Bobby không biết chơi với ai nên nó mới lẻo đẻo theo làm quen với tôi. Tôi rất thông cảm cho Bobby, có cơ hội tôi giúp đỡ và an ủi nó. Nhưng bề mặt lúc nào tôi cũng giữ khoảng cách, là đầu bếp muốn thân thiện với người nào cũng cần phải có thời gian, hấp tấp kết bạn lỡ gặp tên không biết điều sẽ gây rắc rối trong việc ăn uống sau này. Chờ Bobby ăn uống xong, tôi phân công nó lột tôm và chỉ cách đánh nước sốt làm cốc-tai. Phần tôi thì lo nướng gà và hầm thỏ.

– Xếp à.

– Gì đó?

– Năm nay mình có Giáng Sinh trắng.

– Vùng này mùa đông nào lại không có tuyết.

– Hồi nhỏ tới lớn lần đầu tôi thấy tuyết.

– Vậy là ở In Đô Giáng Sinh đen.

– Ha ha...

– Cười khì gì, nếu không trắng thì đen, nhưng Giáng Sinh bên mày có ăn gà tây và thổ không?

– Có những gia đình theo đạo Tin Lành và Thiên Chúa thôi, chứ đạo Hồi thì không.

- Nhưng thôi, bỏ cái chuyện đạo Hồi qua một bên. Hôm nay Giáng Sinh mình lo chuyện đạo Chúa cái đã. Mày cũng không cần phải trang hoàng phòng khách làm gì. Mày thấy đó, trên tàu thuyền trường nghịch với thuyền phó, thợ máy chánh, thợ máy phụ cũng không thuận thảo gì cho lắm. Thủy thủ có bốn thằng mà cũng chia phe chia cánh. Trông cái mừng này bữa tiệc không kéo dài hơn một giờ đồng hồ đâu. Nấu cho người ăn thì phải khác hơn cho ngợm, bày biện nhiều ra chỉ tốn công vô ích.

Trong phòng ăn không căng giấy màu, cây thông dựng tuần trước bị sóng vật ngã mấy lần làm lá thông rụng sạch không còn lấy một màu xanh, những nhánh cây khẳng khiu bám vào thân cây xám xịt, mấy món đồ chơi và dây kim tuyến treo lủng lẳng làm quần chiếc cành, vài nhánh bị gãy cụp xuống, đèn điện bóng cháy bóng tắt. Quả thật, nếu khắp nơi người nào cũng mừng Chúa giáng sinh với cành thông thê thảm như vậy, tôi tin chắc ông Jêsu sẽ không bao giờ trở lại trần gian như lời ông đã hứa.

Thuyền trưởng ôm thùng quà xuống, phát cho mỗi người một gói giống như người ta phát quà cứu nạn bão lụt. Không có nhạc Giáng Sinh, không nâng ly mời rượu, không chúc lành nhau. Mạnh ai nấy ăn, nấy uống giống như dân Phi Châu bị nhịn đói lâu ngày...

Đúng như tôi tiên đoán, chưa đầy một giờ đồng hồ, bàn tiệc bắt đầu rời rạc. Mấy ông thủy thủ In Đô đứng dậy về phòng. Chợt nghe đầu bếp thông báo, chiều phòng bếp đóng cửa. Như hay tin bão lụt tới nơi, mỗi anh bốc thức ăn bỏ đầy đĩa bưng lên phòng dự trữ. Đám sĩ quan ngồi cầm cự một lát rồi cũng đứng lên về phòng. Bữa tiệc chấm dứt chưa tới ba giờ chiều.

Xong công việc. Tôi tắm rửa sạch sẽ, rồi leo lên giường đánh một giấc. Chiều thức dậy, tôi sửa soạn đi chơi. Giáng Sinh xa nhà, tôi ưa lang thang ngoài trời, sau đó ghé hội quán mua chai rượu đồ, tới chiếc bàn trong góc nơi dựng cây thông, ngồi đây tôi có thể vừa nhâm nhi rượu vừa ngửi mùi dầu thông tỏa thơm ngai ngái và nhìn được sinh hoạt bên trong hội quán.

Khi bước lên bển, tôi thấy Bobby tay kẹp túi thuốc đi tới đi lui trên kè đá. Ngạc nhiên tôi hỏi nó:

– Sao mày còn đứng đây?

Mặt rưng rưng buồn, nó nói:

– Tôi không biết đi đâu hết Xếp à.

– Sao mày không theo xe hội quán?

– Mấy người kia không cho tôi theo.

– Xe của hội quán chở xe của mấy người kia sao?

Bobby lắc đầu:

– Tôi không biết.

Nhưng tôi biết. Đã sống chung chạ với dân In Đô ngót hơn hai mươi năm, tôi đâu còn lạ gì tánh tình của họ, mười người hết bảy tám, mới ra làm việc nước ngoài mặt thẳng nào cũng ngơ ngáo ngáo ngáo như người rừng ra phố. Sau một hai năm, quen bơ, quen sửa bắt đầu hổng hách nghênh ngang. Muốn chứng tỏ văn minh hơn đồng hương, không còn cách nào khác ngoài chuyện bỏ tập tục ăn bốc và chê món ruốc khô (trassie), món quốc hồn quốc túy của In Đô. Lại thêm cái màn ma cũ bắt nạt ma mới. Mấy tháng nay Bobby bị mấy ông đi. Tôi biết hết nhưng đó là chuyện riêng tư của họ, tôi không muốn xía vô. Biết đâu Bobby đi được một vài năm thì cũng cá mè một lứa. Mặc kệ nó, tôi nhấn mạnh gót giày, quay lưng cất bước.

Chiếc Đại Dương rời bển hồi nào không biết. Dấu nhầy nhựa như bùn của những bánh xe bốc hàng ban sáng đã bị tuyết lấp không còn dấu vết nào. Tôi có thói quen mùa Hè tôi bận áo mỏng, Xuân, Thu tôi khoác áo dày vừa phải, mùa Đông tôi bận áo dày cộm, choàng khăn cổ, nhờ vậy tôi cứ thản nhiên tà tà thả bộ năm ba cây số là chuyện thường.

Đêm hôm ấy người ta kết hàng ngàn bóng đèn nhỏ thành hình ngôi sao, trái tim và hình cây thông gắn trên những chiếc cần trục dọc theo bển cảng. Chiếc cầu dài bắt ngang dòng sông Elbe rực rỡ ánh đèn, uốn cong dưới nền trời tăm tối. Tiết trời lạnh, không gian im lìm nhưng tràn đầy thánh thiện. Vạn vật như thể hồi sinh câu chuyện cách đây hơn hai ngàn năm ở thành Bết-lê-hem.

Khi chun bước đều và tâm tư lắng đọng, chợt gương mặt dầu dầu của Bobby hiện ra làm tôi chạnh lòng. Trong đời tôi cũng có một lần trong đêm Giáng Sinh bị bạn bè vu khống, nhờ còn nghĩ chút tình đồng hương, nếu không tôi đã bị ăn đòn hội chợ. Sau khi thu hết những lời lẽ bẩn thỉu, hạ cấp, nhục mạ tôi vô bằng nhựa, cả bọn tổng cổ tôi ra khỏi nhà như tổng một con vật dơ dáy. Đêm hôm ấy tôi lang thang giữa trời đầy tuyết. Trong lúc tôi toan tính chuyện rửa hờn, thì chợt nghe thình không chuông nhà thờ reo inh ỏi. Tôi đứng lịm hồi lâu, lạ thay tôi cảm thấy trong không gian lạnh lẽo kia vẫn còn có sự ấm áp. Ý nghĩa của đêm Giáng Sinh là đây. Tôi không theo đạo, nhưng từ trong tâm thức vọng về hai tiếng ăn năn. Cũng từ đó trở đi, đêm Giáng Sinh tôi hay lang thang ngoài trời để tận hưởng sự huyền diệu của đêm vô cùng.

Có lẽ tâm trạng của Bobby bây giờ cũng giống như tôi trong đêm Giáng Sinh năm ấy, cô đơn, tủi nhục và nhớ nhà. Trên bước đường xa xứ nó không còn hy vọng trong tình đồng hương, vậy tôi còn hẹp hòi gì không chia sẻ cho nó chút tình người.

Tuyết lại đổ nữa rồi. Tôi ngoái lại thấy Bobby đứng trơ như pho tượng mặt ngó ra dòng sông Elbe, tuyết tuôn lên người mà nó vẫn không xuống tàu trốn tuyết. Tôi chụm hai bàn tay lên miệng làm loa kêu lớn:

– Bobby!!!

Lâu lắm rồi tôi mới nghe tiếng kêu của mình rền vang trong không khí. Ngày còn là ngư phủ bên bờ vịnh Thái Lan, tôi đã từng quát tháo mỗi khi gặp bầy cá nổi ngoài khơi. Âm thanh ấy đêm nay vẫn còn mãnh lực làm giật mình cái pho tượng đứng trơ mặt ra dòng sông Elbe. Bobby tức tốc chạy lại và đi nhanh về phía tôi đứng:

– Chuyện gì đó xếp?

– Mày muốn đi chơi với tao không?

Như người đấm thuyền bá được phao, nó nói nhanh:

– Dĩ nhiên

– Nhưng tao đi bộ lên hội quán chơi thôi

– Được, được! Xếp đi đâu tôi theo đó.

– Vậy thì mình đi.

Bobby hỏi tôi:

– Đêm nay trên hội quán có gì vui?

– Vui buồn là do lòng mình, tôi câu vai thân mặt nói tiếp, đêm nay ngồi nơi yên ổn uống rượu nho, nghe nhạc Giáng Sinh ấm áp vô cùng. Nhưng, nếu trên hội quán không làm mày được vui thì năm nay mày cũng có một Giáng Sinh trắng. Phải không?

Gương mặt đưa đám ma ban nãy biến mất, nó cất tiếng cười vang:

– Ha ha... đúng lắm, đúng lắm.... Đêm nay tôi với xếp uống cho say mới được.

**ĐÊM VĂN NGHỆ
GÂY QUỸ**

Thứ bảy 14
tháng 12
năm 2013

Haraoke từ 18 giờ - 24 giờ

Vé vào cửa: € 10,-
Trẻ em dưới
12 tuổi miễn phí

Hội trường
De Mare Nostrum
Arubastraat 2,
1825 PV Alkmaar

Từ 18 giờ
đến 24 giờ

Do Ủy Ban xây dựng
Tượng Đài Thuyền Nhân tổ chức

2 ban nhạc Trùng Dương và
Bình Minh sẽ phối hợp cống
hiển một chương trình văn nghệ
đậm tình quê hương và buổi
đá vũ sống động

NHỮNG NHÀ BẢO TRỢ:

Garage Trung Tran Karel Doormanstraat 36 6651 ZM Druten
Reparatie & onderhoud van alle automerken en wij zorgen
ook voor APK, verkoop van occasions. Tel. 0487.519467, 06.55775978

Asia Sound (Âm thanh & Ánh sáng) Dực 06-5360172

Một Mạnh thường quân

Đêm văn nghệ gây quỹ xây dựng Tượng Đài Thuyền Nhân với sự hợp tác của hai ban nhạc Trùng Dương và Bình Minh

thứ bảy ngày 14.12.2013 từ 18 giờ đến 24 giờ

Hội trường De Mare Nostrum Arubastraat 2- 1825 PV Alkmaar

Ban tổ chức trân trọng kính mời

Thomas chờ tôi nhé !

Võ Đức Tiến

Vào những buổi chiều trời đẹp, thật ra thì chỉ muốn nói đến những ngày không có mưa dầm hay những ngày bão nổi. Khi từng cơn gió hung dữ đưa những ngọn sóng cao tràn lên đường phố, vượt khỏi kè đá, tràn cả con đường đẹp nhất, dài nhất, hai bên là hàng cây cọ, cao, thấp, lá đưa cao lên trời nhìn như những cây chổi ngược. Một con đường rất xứng đáng để đi dạo. Nhưng phải là kẻ điên rồ thì mới đi dạo vào những lúc thời tiết như thế. Có gì hay ho đâu? Có chăng là chủ và những con chó của họ. Nhưng chắc họ không vui gì lắm đâu, họ vội vã và có vẻ sợ. Nếu là phụ nữ thì trên đầu vấn khăn che gió, hay mũ dính liền áo khoác. Nếu là đàn ông thì có mũ. Nhưng không có mũ thì thường là những người đầu hói. Và đó là những ngày rất buồn của Thomas. Những ngày Thomas phải đứng trong phòng hay chỉ loanh quanh ở hành lang của viện dưỡng lão, hoặc thỉnh thoảng đứng lại nhìn qua khung cửa kính, đôi khi mờ đi vì hơi ẩm, hay chính là hơi thở của Thomas đã làm mờ. Cho nên ngay cả những ngày mùa đông lạnh giá, khi tuyết trắng đã phủ lên bến cảng nhỏ này, tuyết, tuyết và tuyết có khi dày vài ba tấc không chừng. Nhưng đó không phải lý do để Thomas bỏ đi dạo.

Vào những hôm trời đẹp thì lúc nào Thomas cũng dừng chân bên ghế dài bằng gỗ sơn màu trắng. Mặc dù trên bờ kè này có tất cả bảy ghế dài như thế. Chiếc ghế đá dài bên tay trái hơi bị vướng giữa mấy cây trụ đá nên khó nhìn xa. Ghế bên phải tầm nhìn bị cái mỏ neo cũ rỉ sét, nặng hàng tấn và mấy lùm cây. Nhưng Thomas thì không có lý do gì để ngắm nó cả. Xa về phía kia thì ôn ào quá. Đó là lý do Thomas chọn ghế đá này, vì từ nơi này có thể nhìn rất rộng. Vâng, ông không thích một bầu không khí nào nhiệt như vậy, thuở ấy đã qua rồi, phải chấp nhận những thay đổi. Thomas với dáng bệ vệ, những sợi tóc còn lại trên đầu đều đã trắng phau. Có khi đội mũ nỉ, thường vào những ngày lạnh, hay có gió. Thường ông để đầu trần cho mát. Thomas trong bộ âu phục lịch sự, cravate hợp màu, tay chống gậy đen khảm xà cừ, món quà đặc biệt từ một vùng rất xa. Và cái ống điếu thì không bao giờ vắng, có Thomas là có nó. Ông có trên mười

cái ống vó khác nhau. Cái để đi dạo thường nhỏ và ít thuốc hơn cái để ngồi đọc sách. Cái để diện được mạ vàng, cái bằng ngà voi, có một cái làm bằng xương con cá voi do chính tay Thomas đã hạ trong vùng biển Ý Đại Lợi khi ông còn là thuyền trưởng của một tàu săn cá. Con cá voi lớn như một chiếc tàu chiến. Máu của nó loang một vùng biển cả mấy dặm, đã lôi cuốn hàng trăm con cá mập, có thể tất cả cá mập của vùng Địa trung hải đã tề tựu cả ở đây. Thịt thì đã phải cần hơn mười người thay nhau xẻ, họ phải bắc thang giống như những người thông ống khói lò sưởi. Thịt phải nấu cả tuần mới hết. Dầu của nó có thể cho cả làng dùng trong vài năm. Chẳng ai hiểu vì sao sau khi săn được con cá đó thì Thomas xin nghỉ việc trên tàu săn cá để đi làm cho thuyền buôn. Dĩ nhiên Thomas có lý do riêng mà chưa ai được nghe ông nói cả. Thomas ngồi dựa lưng vào thành ghế, chân vắt chéo. Ông có thể ngồi hàng giờ như thế và nhìn ra biển. Thomas chẳng nhìn nơi nào khác. Ông ngồi im đến độ người ta tưởng là một bức tượng nếu thỉnh thoảng không có chút khói thuốc thoát ra từ khoe miệng. Đứng gần sẽ ngửi được mùi khói rất thơm. Đó là hình ảnh quen thuộc của bến cảng. Chiều nay cũng như mọi buổi chiều khác, Thomas sau khi đã đi đoạn đường dài, dự định sẽ dừng chân bên ghế dài quen thuộc. Đáng tiếc! Hôm nay đã có người ngồi. Một người đàn bà đang ngồi đan, mái tóc nâu đen dài, dợn sóng phủ hai vai trần, chân mang đôi dày vải nhẹ, chiếc váy mùa hè màu tươi. Nụ cười rất là duyên.

- Xin lỗi, tôi có thể ngồi một chút không, thưa bà.

- Ô Vâng, dĩ nhiên thưa ông. Xin mời.

Ông giải thích.

- Tôi vẫn biết bên kia còn ghế trống, nhưng thưa bà: Tôi cho rằng họ đã đặt ghế không thuận tiện lắm. Tôi muốn nhìn ra biển thưa bà, thay vì phải ngắm lùm cây và cái mỏ neo hoen rỉ kia, hay phải ngắm đám xe vội vã trên đường kia.

Hơi mệt Thomas buông người ngồi xuống cái băng quen thuộc, ông dập tắt thuốc trong ống vó. Ngồi trầm ngâm.

- Valyssa cưng của mẹ, con không đi quá xa đấy chứ?

- Ô không đâu mẹ, con chỉ chơi gần đây thôi.

Người mẹ sau khi dặn dò cô con gái nhỏ lại tiếp tục đan, vừa đọc sách. Thỉnh thoảng cúi xuống để kéo thêm len từ trong giỏ mây bên cạnh, cũng là lúc bà nhìn chung quanh và hình như bà đang đọc đến đoạn rất hay nên bà ngưng tay đan, chăm chú vào sách. Bây giờ thì hai tay bà nâng cuốn sách ngang tầm mắt. Đôi mắt xanh như ngọc của bà long lanh, chớp đôi mắt đẹp nhiều lần, gấp sách để lên đùi. Cúi nhìn bìa sách nghĩ ngợi "người đi kè ở", tự nghĩ mình là kẻ ở và chồng là người đi. Bà cũng giống cô Natalie trong truyện này. Nén lòng để Jame mang hành trang xuống tàu ra khơi. MaryRoseline đã nhiều lần nhìn thấy những xao xuyến, biến động trên mặt Jame mỗi khi nghe còi hụ khi tàu về hay tàu đi. Những lúc ấy Jame khựng người lại. Ôi thật

tội nghiệp , tiếng còi tàu hụ như tiếng kèn thúc quân , như tiếng gọi thiêng liêng từ cõi nào khiến máu trong người chàng chảy nhanh hơn , tim rộn rã . Chàng lặng yên nghe cho đến khi tiếng còi tan loãng giữa những tiếng ồn khác . Jame có thể đứng ngắm hàng giờ thậm chí hàng ngày , nhưng con tàu rĩ xết , loang lổ ấy . Thú vui của Jame là đứng ngắm những con tàu ra vào , nên hai người vẫn thường đi dạo dọc bờ cảng , hay ngồi ngắm hoàng hôn , để rồi buồn ngẩn ngơ và nếu MaryRoseline có làm chàng buồn thì cũng chỉ buồn như thế thôi . Tiếng gọi của biển cả mãnh liệt và quyến rũ hơn cả khuôn mặt đẹp , nụ cười tươi của MaryRoseline . Tình yêu của nàng đã chìm dưới những hình ảnh xa lạ , ẩn hiện nơi cuối chân trời . Tại sao người ta có thể yêu biển cả đến như vậy ? Người ta yêu biển hay yêu những gì bên kia biển ? Ôi toàn là những điều mà không ai trả lời cho nàng được và Jame đã đi biển biệt . MaryRoseline ở lại với nỗi nhớ khôn nguôi . Tiếng còi xe hơi làm người đàn bà giật mình , chợt nhớ ra điều gì .

- Valyssa !

Người đàn bà gọi tên con nhưng không nghe tiếng trả lời , bà chau đôi mày cong , nhóm người nhìn quanh . MaryRoseline gọi thêm lần nữa giọng nghiêm trọng hơn , đáp lời nàng chỉ là những tiếng ồn ào khó chịu . MaryRoseline hoảng hốt gọi con nhưng tiếng kêu như nghẹn trong cổ , nhìn phía trước , những con sóng chiều thông thả vỗ bờ đá , nhìn ra phía sau xe cộ dập dùi . Như có luồng điện kích thích , nàng vội vã lo lắng gọi to hơn :

- Valyssa .a..a..a!

Từ sau lưng ghế cô Valyssa thật xinh đứng dậy cười . MaryRoseline thở hắt nhẹ nhõm . Đôi mắt xanh dưới hàng mi cong và nụ cười triều mến , nhìn con gái và trách với giọng nói thật ngọt ngào . Vâng giọng nói của MaryRoseline lúc nào cũng nhẹ và truyền cảm . Cho dù đó là lời trách .

- Ô ! Mon Dieu . Mẹ sợ đến có thể chết được đấy con gái yêu của mẹ . Mẹ xin con đừng làm như thế nữa nhé ? Hãy hứa với mẹ , con gái ngoan của mẹ . Hai tay ôm vai con , kéo nhẹ vào ngực mình , cúi đầu hôn lên mái tóc vàng óng của con .

-Con xin lỗi mẹ , con đã làm mẹ sợ nhiều đến thế sao ? Nhưng đó là trò chơi của con mèo và con chuột mẹ không biết ư ?

-Có thể đó là trò chơi thú vị cho con mèo , nhưng riêng mẹ thì mẹ sợ lắm . Mẹ không muốn có những gì không đẹp xảy ra với con chuột yêu quý này cả .

-Ồ .Ồ . Minh không là con chuột , mình là con mèo , một con mèo thông minh nữa đấy .

-Một con mèo thông minh thì không đi sát kè đá , không chạy ra đường phải không nào ? Đây cương của mẹ hãy nhìn kia , từng đoàn xe nối đuôi nhau và xe chạy rất nhanh . Ôi khiếp quá !

Cô bé gật đầu , ngẩng đầu vòng tay ôm cổ mẹ . Cạ mũi , chiếc mũi cao , thẳng , xinh vào mũi mẹ . Chu môi , đôi môi hồng như hai cánh hoa Uất kim hương . Triều mến hôn mấy lần lên môi hồng của mẹ . Cô bé thì thầm .

-Mẹ ơi ! Con yêu mẹ nhất .

MaryRoseline mỉm cười mở to đôi mắt .

-Mẹ sung sướng quá . Cảm ơn công chúa nhỏ .

Valyssa tựa người vào mẹ và nghịch chỉ đan .

- Bây giờ mẹ có được phép đan thêm một chút nữa không và con mèo quý của mẹ có thích ăn kem không nào ? Valyssa vùng đứng dậy vỗ tay .

-Không còn gì tuyệt diệu hơn nữa đâu mẹ yêu .

Nghe mẹ hỏi là đôi môi hồng của cô bé , mỉm mỉm lại như đang thưởng thức vị ngọt và lạnh buốt của kem . MaryRoseline lấy tiền đưa cho con . Cô bé nhận tiền xong , xoay người nhanh như con mèo , vấp thêm gạch té quỵ bên ghế . Đồng bạc mẹ cho lăn xuống lề đường . MaryRoseline và Thomas cùng đứng bật dậy .

- Ôi . Chúa ơi . MaryRoseline vấp kim đan quỳ bệt xuống bên cạnh con . Thomas đứng bên cạnh lom khom nhìn . Valyssa ngược nhìn mẹ .

-Con không sao cả mẹ . Mẹ đừng quá lo . Con chỉ đau một chút xíu chỗ này . Một chút xíu thôi mẹ ạ . Cô chỉ vết trầy nơi đầu gối .

MaryRoseline chỉ biết lắc đầu và chắc lưỡi .

-Thưa bà , tôi nghĩ chắc bà cần cái này ?

MaryRoseline ngược nhìn và mỉm cười , đưa tay nhận miếng băng nhỏ từ tay Thomas :

-Ồ quý quá thưa ông , chúng tôi làm phiền ông .

- Chẳng có gì đâu thưa bà . Và đây là đồng tiền của cô . Cô Valyssa .

- Vâng , cảm ơn ông , cảm ơn thật nhiều . Valyssa to mắt nhìn Thomas nói nhanh .

- Có phải cô bé định đi đến hàng kem của Luciano không? Thomas đưa tay chỉ về phía tiệm kem .

- Vâng thưa ông .

- Tôi cũng định đi về , và tôi cũng sẽ đi hưởng đó , hay là chúng ta cùng đi một đoạn đường vậy ?

- Vâng thưa ông .

- Hãy gọi tôi là Thomas đi cô bé .

Thomas chia bàn tay to , những ngón tay như những trái chuối tiêu . Valyssa nhòe miệng cười , đưa bàn tay trắng nhỏ bắt tay lão .

-Hân hạnh cho tôi thưa ông Thomas . Tôi là Valyssa-MaryRoseline-Jame . Nhưng hãy gọi tôi là Valyssa .

MaryRoseline cũng đưa tay ra . Thomas khom người bắt tay .

-Tôi là MaryRoseline .

Trước khi bước đi Thomas tay vịn vành mũ nghiêng đầu chào .

- Xin chào bà , tôi rất hân hạnh được gặp bà . Chúc bà có một buổi chiều đẹp .

MaryRoseline khẽ gật đầu .

- Vâng cảm ơn ông . Chào ông Thomas .

Còn lại một mình , MaryRoseline tiếp tục đan . Nắng chiều lấp lánh trên những tàn lá . Những con chim biển lượn lờ trên trời xanh , hoặc thả mình trên những con sóng nhỏ nhấp nhô . Gió thổi chiều đưa theo những tiếng ồn từ trong phố , lẫn những giọt nước bay cao từ những vòi phun . Những bồn cỏ xanh tươi , rực rỡ những hàng hoa đủ màu . Những tàu lá xanh của mấy hàng cây cọ lao xao trong gió .

MaryRoseline thờ dài dãi mắt nhìn xa xa về phía những chiếc du thuyền vắng chủ lênh bênh với những cột không buồm lắc lư . Nắng nhạt dần , cũng là lúc mọi người từ nhiều hướng đưa nhau ra bến cảng . Valyssa đi chậm rãi thưởng thức cây kem dâu , môi đỏ au màu dâu . MaryRoseline thu dọn mấy món đồ , xếp vào giỏ .

- Thế nào, kem có ngon không ?

Cô bé gật đầu .

- Mẹ ơi !

Những lời nói của Valyssa bị đứt quãng , vì bận lè lưỡi liếm kem . Chú Luciano gọi...lời chào mẹ , và đây là kẹo mút của chú gửi tặng mẹ .

- Thế à ! Cảm ơn.

MaryRoseline mỉm cười . Đã bao nhiêu năm qua rồi nhưng có dịp là Luciano lại đưa kẹo mút . Như những ngày xưa còn bé , có lần cả hai ăn chung cây kẹo mút . Thoáng xúc động trên mắt nàng . Luciano , người bạn học từ thời niên thiếu , một người cương quyết và thủy chung . Anh giữ đúng những gì anh đã nói . Luciano thuở ấy , một thanh niên Pháp gốc Ý Đại Lợi với đôi mắt màu hạt dẻ , mái tóc dọn như sóng biển , một người sôi nổi , hăng hái . Vào một tối mùa hè Luc (gọi thân mật) đã tỏ tình với MaryRoseline . Đáng tiếc là nàng đã nhận lời của bố Valyssa không lâu trước đó . Và từ sau sự việc đó đã thay đổi Luciano từ một người hoạt bát hăng say trở nên ít nói , buồn , thường ngồi trầm tư một mình và có ý định đi thật xa .

Nhưng cuối cùng vì gia đình , anh chịu buộc chân ở nhà để trông coi tiệm kem thay bố mẹ đã già và không yêu ai khác . Bao nhiêu năm đã qua rồi nhỉ ? Ôi thời gian có phải là một con quỷ vô hình , âm thầm hủy hoại mọi vật . MaryRoseline thờ dài nhẹ . Nắm tay con gái cùng nhau đi về . Valyssa đã ăn xong cây kem , một tay nắm tay mẹ , vừa đi vừa nháy chân sáo và hát . Giật giật tay mẹ . Đó là cách mời mẹ cùng chơi . MaryRoseline tay cầm giỏ đan tay nắm chặt tay con , cả hai cùng nháy và hát trên đường về nhà .

Và từ sau buổi chiều đó . Thomas thường gặp hai mẹ con vào những buổi chiều đẹp trời . Ông trở thành bạn của hai mẹ con . Một hôm Valyssa nôn nao khi nhìn Thomas ngồi , cô mở trong giỏ mây của mẹ va mang đến một hộp giấy , trịnh trọng đưa cho Thomas .

- Ông Thomas . Chúng tôi xin tặng ông món quà nhỏ này .

Thomas ngạc nhiên và cảm động nghẹn lời . Đã hơn 13 năm rồi chưa ai tặng quà cho ông . Nhìn Valyssa đang đứng , mỉm cười , hai tay để sau lưng . Thomas để ống vớ lên ghế , từ từ thận trọng mở quà , ông hít một hơi dài , ngửi được mùi caramel vanille, thoang thoang mùi rượu Rhum , đó là bánh Canneles de Bordeaux loại bánh đặc biệt chỉ vùng này mới có , tự tay MaryRoseline đã làm . Thomas nhìn hai mẹ con , tay ôm chặt hộp bánh .

- Xin cảm ơn hai mẹ con. Đây là phần bánh quý nhất mà tôi nhận được đây . Tôi sẽ không chia cho ai dù đó chỉ là một mảnh vụn . Thomas cười rộn rã.

-Thưa ông Thomas . Ông hãy tin tôi . Đây là bánh ngon nhất miền nam nước Pháp . Bố tôi đã nói như thế , vì khi mẹ MaryRoseline làm bánh bà đã pha thêm tình yêu vào .

Valyssa chớp mắt mỉm môi sau khi khoe khoang . MaryRoseline lắc đầu cười mỉm .

Một mùa hè thật đẹp , thường thì mưa vào ban đêm , ban ngày cũng không nóng lắm. Thomas hạnh phúc nhìn Valyssa vui đùa và trò chuyện cùng MaryRoseline , ngược lại cô bé cũng rất mong gặp ông . Rồi một hôm Valyssa với một chút trang trọng bước đến bên Thomas , cô hỏi khẽ .

- Ông Thomas thân mến , ông có thể xác định với tôi là nước từ nơi con sống này sẽ chảy ra biển không ? Xin ông cứ nói thật với tôi ông nhé !

- Đúng như thế đấy cô Valyssa xinh đẹp . Từ nơi này nước sẽ tuôn ra biển , rồi chúng sẽ lan tràn từ biển này sang biển khác. Vâng , tôi chắc chắn là như vậy . Không thể nào khác hơn .

- Thế thì thật tuyệt thưa ông Thomas . Tôi muốn gửi một món quà ra biển cho bố yêu quý của tôi . Tàu của bố tôi đi qua đi lại thế nào cũng sẽ gặp ông nhỉ ? Hoặc có người nào nhặt được thì chắc họ cũng sẽ đưa dùm thôi . Có thể như thế không hở ông Thomas kính mến ?

Thomas xoay nhìn cô bé . Ôi nét mặt tươi sáng thánh thiện , mái tóc mịn màu lúa chín , đôi mắt ngọc thạch xanh biếc , đôi môi chúm chím hồng đào . - Tôi không muốn làm buồn lòng cô một tí nào cả hở cô Valyssa thân mến , nhưng làm sao mình biết được tất cả những chuyện gì xảy ra trên biển cả ? Nhưng những việc tốt đẹp thì chắc là phải như thế thôi cô bé ạ . Mình phải hy vọng .

- Vâng mình phải hy vọng , tôi hy vọng bố tôi sẽ về kịp sinh nhật tôi và sinh nhật của tôi gần ngày lễ trọng đại thưa ông . Tôi chỉ mong như vậy. Tôi không thích quà nhiều lắm đâu , một chút cũng tốt . Có lẽ tôi thích được một nụ hôn của bố tôi trước khi đi ngủ hơn . Ôi dễ chịu biết bao , nhưng bố phải cạo râu rậm rạp thì tôi mới có thể hôn nhiều và không sợ đau môi . Nhưng không sao , tôi sẽ cố gắng , không khó lắm đâu phải không ông Thomas ? Valyssa lót hai bàn tay nhỏ dưới đùi , khom khom người về phía trước , hai chân đong đưa đôi giày vải hồng có nơ vàng .

- Chắc là như vậy , không có gì là khó cả nếu mình muốn vậy .

- Ông Thomas kính mến , ông có vui lòng giúp tôi gửi một bức thư ra biển không ? Chắc việc đó không khó với người như ông đâu phải không ông Thomas ?

- Tôi rất sung sướng để làm giúp cô việc đó cô bé xinh đẹp . Việc đó chẳng khó gì cho lắm .

Thomas đưa tay cầm chặt ống vớ thờ phi mấy ngụm khói , chậm rãi nói .

- Này nhá ! Tôi sẽ đem theo một vỏ chai đầy , mình sẽ bỏ bức thư vào , đậy nắp cẩn thận , loại nắp của chai rượu đấy . Mình sẽ ra mãi đầu gành và thả nó vào giòng sông , những con sóng nhỏ kia sẽ đưa nó

ra biển . Cô bé có đồng ý với kế hoạch này không nào?

- Vâng dĩ nhiên là tôi rất đồng ý thưa ông Thomas . Cảm ơn ông rất nhiều .

Valyssa ngẩng đầu , mắt nhìn xa xăm , mím môi , một ngón tay chặn môi mình . Hình như cô đang mơ điều gì đó . Chắc là những phút mơ đẹp nên đôi mắt đôi khi chớp nhẹ cùng với nụ cười mỉm rất tuyệt . Thưa ông Thomas , đây là Tini , bố tôi đã mang về từ châu Á. Valyssa rất vui giới thiệu con thú nhồi bông Ông có biết châu Á không thưa ông Thomas ?

- Có chứ , tôi biết chứ . Ồ ! Tôi đã đến đây nhiều lần lắm . Đây cô Valyssa xinh đẹp , tôi có thể nói với cô rằng , tôi đã đi khắp nơi rồi đấy .

- Thật tuyệt . Bố tôi cũng biết nhiều . Bố cũng đã sang châu Phi và châu Úc . Nhưng tôi thích nhất là món quà này . Bố tôi đã mang về tặng tôi trong ngày sinh nhật đấy thưa ông . Một ngày sinh nhật thật đáng nhớ .

Thomas gục gặc đầu nhìn Valyssa và nhovn miệng cười . Ông hiểu rõ niềm vui của cô bé .

Lão Thomas nhếch miệng cười nghĩ đến những ngày tháng xa xưa , những đêm của vùng châu Á ấm áp, sinh động. Những tiệc rượu thâu đêm của vùng trung Mỹ trong những điệu nhạc nóng bỏng sôi sục , ôi Rhumba Mambo và những ly rượu mía , ôi ChaCha và hương nồng Taquila , khiến người ta quên tất cả . Thomas cười một mình .

- Thế bao giờ thì ông lại đi hỏi ông Thomas ?

- Ồ! Không , tôi sẽ không đi xa như thế nữa . Người ta không thể nào đi mãi được . Có thể một hôm nào đó tôi lại đi , cô Valyssa thân mến . Nhưng cũng thật là khó nói đến những chuyện ngày mai . Nhưng bây giờ thì tôi phải về cho kịp bữa ăn chiều , họ sẽ không vui nếu tôi về trễ .

-Vâng chào ông Thomas , chúc ông dùng bữa tối ngon miệng và hẹn gặp lại .

Valyssa kiễng hai chân chờ hôn từ biệt Thomas . MaryRoseline ngồi yên , đưa tay ra bắt từ biệt . Bàn tay ấm của ông , làm tay nàng như ấm theo .

Valyssa nôn nao nhìn bên này , rồi lại nhìn bên kia, bước tới bước lui, hai má hồng lên có lẽ vì lo lắng. Tay cầm bức tranh nhỏ cô đã nắn nót vẽ từ hôm qua , một bức tranh gia đình của mình . Mẹ MaryRoseline mặc váy nhiều màu , Valyssa cũng mặc váy tay ôm Tini món quà bố tặng và món quà chưa bao giờ rời xa Valyssa , cô sẽ ngủ ngon hơn khi ôm Tini vào lòng và đây là bạn chơi đáng yêu nhất . Cả hai đứng bên cạnh bố cao to có nhiều râu . Thomas đã hẹn với Valyssa chiều nay và cả hai sẽ đi ra đầu ghềnh đá và Thomas sẽ giúp Valyssa gửi quà cho Bố .

Valyssa nói một mình : Ông Thomas . Không phải là chúng ta đã hẹn hôm nay ông sẽ giúp tôi gửi thư cho Bố tôi sao ? Sao ông không vội một chút. Hay là ông đã quên lời hẹn . Ông ngoại tôi vẫn thường nói : Những người lớn tuổi thường hay quên . Tôi hy vọng ông không như thế , nhất là việc này . Ông có biết tôi đã gặp rất nhiều khó khăn để vẽ được bức tranh này đấy , tôi đã cố gắng nắn nót để có những

giòng chữ đẹp nhất đất ,vậy mà ông không nhanh lên được sao ? Tôi xin lỗi , nhưng tôi rất buồn đấy , thưa ông Thomas . Valyssa cảm rằm một lúc . Đi trở lại ghế ngồi im bên cạnh mẹ , khoanh tay , nhíu mày thỉnh thoảng mím hoặc cắn môi .

MaryRoseline ngưng đọc sách , liếc nhanh nhìn con . - Có chuyện gì vậy con gái ?

Valyssa nhìn xa xăm , nhẹ lắc đầu . MaryRoseline khoác tay lên vai con xoa nhẹ nhẹ , kéo tựa vào mình .

- Có muốn chia sẻ với mẹ không nào ? Có phải mình đã ước hẹn với nhau rằng : Sẽ không có điều gì là bí mật giữa hai chúng ta mà .

Valyssa ngược mắt nhìn mẹ và suy nghĩ . Đúng vậy , không có gì bí mật cả .

MaryRoseline xoay đầu nhìn con , mỉm cười như thúc giục .

- Con có hẹn với ông Thomas , nhưng giờ này vẫn chưa thấy ông ấy đến mẹ ạ . Mẹ xem này .

MaryRoseline mỉm cười nhìn theo ngón tay con đang chỉ lên bức tranh . Hôn lên trán con .

-Thật là đẹp , Bố sẽ rất vui đấy .

Cô bé rướm rướm nước mắt .

- Có thể ông Thomas đã quên lời hẹn với con rồi phải không mẹ .

- Ồ ! Mẹ không nghĩ như thế . Có thể ông Thomas có việc bận , nhưng quên thì không thể nào. Kiên nhẫn một chút con gái ngoan của mẹ . Nào chúng ta cùng hát . Con thích bài gì nào ?

- Thủy thủ và biển cả mẹ nhé ?

Hai mẹ con tựa vào nhau khe khẽ hát. Xa xa . Vọng lại tiếng còi tàu vang lên khi rời bến . MaryRoseline ôm vai con .

Từ đằng xa tiếng gọi của Thomas .

-Valyssa . Giọng ông vang to .

Valyssa đứng dậy nhanh .

- Hãy ngồi yên đấy chờ tôi .

Thomas cố bước nhanh hơn , nhưng không thể nào nhanh hơn được. Đôi chân của một người từng dẫm lên những ngọn núi cao nhất , trên những vùng băng giá của hai cực và cả sa mạc .

- Xin lỗi Valyssa . Tôi không ngờ với một người chẳng có việc gì như tôi . Thế mà hôm nay tôi lại có nhiều việc như thế . Ôi ngài chường kể , sao họ chậm chạp thế , làm như là họ chưa bao giờ làm một di chúc cả . Tôi đã phải chờ cả hàng giờ chỉ để đặt một chữ ký . Nhưng Valyssa này . Lúc này lại là lúc thuận tiện nhất cho chúng ta gửi thư đấy , hãy nhìn nước đang xuống đấy và chúng sẽ kéo theo tất cả những gì trên giòng sông này ra biển .

Valyssa gật đầu mỉm cười nhìn Thomas . Thomas lấy trong túi ra một chai không , loại chai đựng rượu trắng , ông đã cẩn thận mang cho nó hai cái phao . Valyssa rất vui đưa bức tranh ra khoe , và giải thích .

Thomas nắm tay Valyssa từ từ đi trên bờ đá ra đến cuối sông , nơi có trụ đèn cao lúc nào cũng chớp chớp màu xanh. Thomas cố gắng ném chai thư thật xa. Valyssa to mắt nhìn theo . Vỗ hai bàn tay nhỏ và cười , ngược nhìn Thomas và đưa tay ra bắt .

- Xin cảm ơn ông .

Cả hai đứng nhìn theo cái chai khi nổi khi chìm và dần dần trôi xa . Thomas vui theo niềm vui của Valyssa . Những công việc quang trọng ông đã từng làm trong cuộc đời mình , trở nên chẳng là gì cả so với việc giúp cô bé này , nhìn cô vui , niềm vui trẻ thơ .

Mùa thu đã về mang theo chút gió từ miền bắc Âu , khiến mọi người phải mang áo khoát . Thomas vẫn lặng lẽ đi dạo và dừng chân bên ghế vắng . Ông nhớ tiếng cười dòn tràn ngập hạnh phúc của Valyssa cô bạn nhỏ , có lẽ vì gió nhiều nên vắng cô , ông nhớ giọng nói dịu dàng , truyền cảm , lịch sự của MaryRoseline . Thời gian lặng lẽ qua , những bước chân của Thomas thêm nặng nề , ông vẫn ngậm ống vố nhưng không có thuốc vì ông ho nhiều quá . Ông ngậm vố để giữ chút mùi hương khói thuốc, chút đắng đắng nơi đầu lưỡi .

Chưa hẳn là mùa đông nhưng có vài đợt tuyết rơi nhẹ . Sức khỏe của Thomas trở nên tồi tệ. Ông không thể đi trong trời lạnh và đi dạo xa như mọi lần . Khi trong viện đang chuẩn bị cho ngày lễ giáng sinh Thomas phải di chuyển bằng xe lăn . Nhưng ông thường lăn xe ra hành lang , nhìn về phía bên cảng mặc dù chẳng thể nào nhìn thấy gì . Ô Valyssa , cô bé ngọt ngào và như một cô tiên nhỏ , sự linh động vui tươi của cô đã ban cho Thomas hạnh phúc những ngày cuối đời . Ngoài việc ăn uống nghỉ ngơi thì chẳng có gì quang trọng hơn là cùng chơi đùa với Valyssa . Nhưng không thể làm gì với thời tiết mùa đông .

Ông đã chọn quà dành tặng cho công chúa nhỏ ngày sinh nhật của cô và Noel . Dĩ nhiên là cả mẹ của bé nữa . Ô cô bé sẽ vui như thế nào ? Phần còn lại thì ngài chưởng kế chậm chạp kia sẽ lo . Thomas mỉm cười và gục đầu ngủ , trên môi vẫn còn nụ cười , khuôn mặt nhiều nếp nhăn nhưng đẹp lão . Khi người y tá đi tìm Thomas cho bữa ăn tối , ông vẫn ngồi gục đầu trên xe lăn , trên tay vẫn giữ chặt tấm thiệp của Valyssa

Ông Thomas kính mến .

Thưa ông Thomas ông đã rất đúng khi nói rằng chúng ta phải hy vọng . Bố tôi đã về thăm nhà và tôi nhận được nhiều quà đẹp . Nhưng quà sinh nhật và lễ thì đang nằm bên góc thông . Tôi thật khổ sở vì tò mò . Đêm Noel này , mẹ MaryRoseline sẽ nướng gà và làm một khúc Bûch Noël cho tiệc revejion . Chúng tôi rất tiếc là ông không thể đến , nhưng không sao , chúng tôi sẽ mang đến biểu ông , Bố Jame đã hứa như vậy , ông Thomas kính mến . Một điều bí mật tôi muốn chia sẻ với ông , nhưng ông phải hứa với tôi là giữ bí mật đấy . Mẹ MaryRoseline đan một khăn quàng cổ tặng ông , vì thế xin ông đừng quên khăn hôm ấy . Và quà của tôi , thì ông phải vui lòng chờ nhé , vì quà phải có nhiều nụ hôn kèm theo . Ông Thomas kính mến . Chờ tôi nhé.

Chúc ông vui

Valyssa

Chiều hôm ấy Thomas đã ngủ và không bao giờ thức dậy .

Nhận làm các loại bằng đá thiên nhiên(natuursteen)như:

- ❖ Mặt bếp
- ❖ Bàn ăn
- ❖ Bàn Salon
- ❖ Trang trí phòng tắm
- ❖ Mộ bia v.vv...

Xin liên lạc với: Dương Độ

Tel: 077-4752391

Mobiell : 06-41887617 (sau 18 giờ)

Nguyen - Truong

Administratiekantoor

- Khai thuế (Inkomsten belasting) tư nhân
- Quản lý về kế toán, tài chính và thuế vụ cho doanh thương và tư nhân.
- Địa chỉ tin cậy, kinh nghiệm
- Giải thích rõ ràng dễ hiểu
- Giá đặc biệt cho đồng hương

Particulier:belastingaangifte IB

- Ondernemers:overstapkorting 30%

Xin liên lạc:Trang Trương

Simon van Ooststroomhof 41

2341 KG Oegstgeest

Tel:071-5760175

E-mail adres: truong1961@yahoo.com

Vườn Thơ

Áo Lụa Màu Sim

Thái Bạch Vân

Đêm qua... cõi mộng người về
 Quỳnh hương mấy đóa trắng thè đầu non
 Bao năm cách trở mỗi mòn
 Giờ đây hiện hữu ôm tròn giấc mơ

Ôm đàn anh nhẹ nhả tơ
 Bên anh riu rít trò chơi trốn tìm
 Áo em lụa tím màu sim
 Nâng niu trao gửi thương yêu rạt rào

Đôi sim sánh bước ngày nào
 Hương hoa còn đó biết bao nhiêu tình
 Giật mình tỉnh giấc u minh
 Thủy chung em khóc một mình cõi dương

Bập bênh sóng gợn sông Tương
 Đơn côi gối mộng đêm trường nhớ nhung
 Ngân hà vời vợi không trung
 Bao giờ Ả Chức trùng phùng Chàng Ngưu

Buồn vương sóng mắt

Nguyễn Thế Hoàng

Buồn vương sóng mắt mộng mơ
 Yêu người từ thuở tuổi thơ lên mười
 Dung dăng dung dẻ nói cười
 Trăng vờn đáy nước, sao rơi mắt huyền !

Đồng xanh, sông nước khắp miền
 Rong chơi thỏa thích chim liền cánh nhau
 Tuổi mười tám, mắt bồ câu
 Nhìn nhau e thẹn trao nhau tình đầu

Ngỡ rằng tình thắm duyên sâu
 Uyên ương chấp cánh bạc đầu lứa đôi
 Em đi chẳng để lại lời !
 Cánh chim biển biệt tách rời cuộc chơi !

Tìm em muôn dặm trùng khơi
 Chim trời cá nước nẻo đời mệnh mang
 Em đi để cả dở dang
 Thương người ở lại lang thang kiếp người..!

Đêm đêm lặng ngắm sao trời
 Nghe trong cô tịch những lời thân thương
 Buồn vương sóng mắt đoạn trường
 Tình thương, tình đợi, tình vương dặm trường..!

Mưa

4T

Dường như mưa chưa bao giờ dứt hạt
 Từ ngày anh đi mang nắng cùng theo
 Bên song cửa thẫn thờ tim giá buốt
 Em đếm mưa rơi... từng giọt buồn tênh...
 Dường như nửa chừng xuân ngừng đến
 Hoa ủ ê khép cánh ngủ vùi quên
 Mưa cứ trút hết hạt dài hạt ngắn
 Chiếc lá xanh non bối rối chao nghiêng
 Anh vượt đại dương tìm ngày nắng ấm
 Đêm bên em vẫn tí tách mưa rơi
 Những dấu tích của tháng ngày hạnh phúc
 Theo dòng mưa lặng lẽ nhạt nhòa trôi...
 Hơn nửa đời người lênh đênh chìm nổi
 Một phút gặp nhau chẳng phải tình cờ
 Dù ánh mắt chứa chan tia nắng ấm
 Trong trái tim vẫn sóng sánh giọt mưa....

Cúc Hương

Lê Văn Hiếu

Lang thang trên đồi cúc
 Nghe như thu mới về
 Chợt chút gì thoáng nhẹ
 Lời em bay đi xa.
 Biết mùa thu đã qua
 Anh vẫn tìm đồi cúc
 Hóa ra thăm thẳm rừng
 Mùa đông còn trở búp.
 Còn trở vàng sắc thu
 Còn níu nương sợi gió
 Vương vương trong sương mù
 Ẩn chìm bao dặm cỏ.
 Ta lật tìm dấu chân
 Tìm bóng thu xa hút.
 Bang hoàng trước mùa đông,
 Phình phờ ta lời cúc.

Ly Hương Mấy Bạn

Thái Bạch Vân

Buổi tiễn đưa, cao tay vẫy gọi
 Sân ga buồn, nặng trĩu chia ly .
 Trông theo hút bóng ,con đường cuối,
 Khuất nẻo , vời xa mỗi bước đi .
 Già biệt quê nhà thêm một bạn ,
 Là ta phải mấy bạn ly hương .
 Tạ từ thân thích không lời hẹn ,
 Đâu biết ngày sau để vấn vương .
 Dù có một lần còn được gặp ,
 Rồi đi lại trĩu nặng buồn thương,
 Chia tay chẳng hẹn ngày tao ngộ ,
 Bời kiếp lưu đây, biệt cố hương .

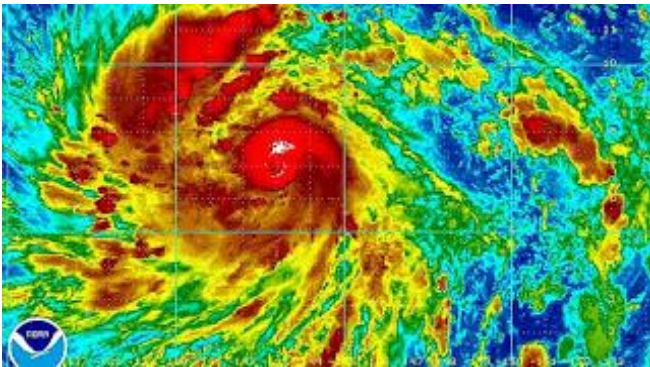
Cuồng phong Haiyan Thế giới sẽ ra sao khi trái đất ngày càng nóng?

Đắc Khanh

Phi Luật Tân vừa qua một cơn bão khủng khiếp. Theo thống kê của Liên Hiệp Quốc, cơn bão Haiyan này đã cướp đi sinh mạng của hàng ngàn người và gây cảnh màn trời chiếu đất cho hàng triệu người.

Phi Luật Tân là một trong những quốc gia đang bị ảnh hưởng nhiều nhất bởi thiên tai như động đất, lũ lụt và bão tố. Trung bình hàng năm Phi Luật Tân bị hơn hai mươi trận bão. Lý do vì Phi Luật Tân nằm trên trục đường di chuyển của các cơn bão bắt đầu từ những hải đảo nơi Thái Bình Dương và tiến về khu vực Á Châu. Vùng biển miền trung của Việt Nam cũng thường bị bão vì cũng nằm trên tuyến đường di chuyển của các cơn bão.

Bão được hình thành trong các vùng nước ấm và nhiệt độ nước biển trên 27 độ. Trong vùng biển Thái Bình Dương và nhất là vùng Viễn Đông vào mùa hè nhiệt độ thường trên 30 độ. Nước ấm cung cấp thêm sức mạnh từ phía dưới tạo thành những cơn bão.

Bão Haiyan là một trong những cơn bão nguy hiểm nhất trong mười năm vừa qua. Tốc độ gió trên 300 km một giờ. Với tốc độ gió mạnh như vậy dễ dàng tạo những cơn sóng cao từ 5 đến 15 mét.

Trái đất sẽ ra sao trong những năm tới đây?

Trong hơn mười năm qua, những thiên tai như sóng thần, cháy rừng, bão tố, lũ lụt liên tục xảy ra với một nhịp độ thật nhanh. Các tổ chức trên thế giới về môi sinh đã nhiều lần báo động về thảm họa thiên tai sẽ không lường được nếu các quốc gia trên thế giới không có biện pháp ngăn chặn hữu hiệu.

Một báo cáo được công bố cuối năm 2012 của Munich Re, một trong số công ty bảo hiểm lớn nhất thế giới cho thấy “những thảm họa nặng nề thế giới đang gặp phải đó là lũ lụt và bão tố. Đây là những thiệt hại do thời tiết gây ra lớn nhất trong hơn 30 năm qua. Số lượng thảm họa này tăng 5 lần tại khu vực Bắc Mỹ, tăng 4 lần tại châu Á; 2,5 lần tại châu Phi; 2 lần tại châu Âu và 1,5 lần tại Nam Mỹ. Nhiệt độ nước biển ngày càng tăng tạo những trận bão và cuồng phong cao độ hơn.”

Thập niên vừa qua thế giới đã chứng kiến những trận thiên tai khủng khiếp diễn hình như sau:

- **Cơn địa chấn và sóng thần (Tsunami)** tháng 12-2004 tại Ấn Độ Dương đã tàn phá nặng nề 14 quốc gia dọc vùng biển này; trong đó các quốc gia Nam Dương, Sri Lanka, Ấn Độ và Thái Lan có số tử vong cao nhất. Những trận động đất liên tục cùng lớp sóng thần cao hơn 10 mét trong chớp mắt đã cướp đi trên 225.000 người, số người mất tích lên đến 45.000 và khoảng 1.600.000 người mất gia sản, nhà cửa. Cho đến nay, thiên tai này là một trong những thảm họa gây nhiều tử vong nhất trong lịch sử thế giới.

Tsunami tháng 12-2004

- **Trận bão Katrina** tháng 8-2005 là một trận hồng thủy lớn nhất nước Mỹ từ trước tới nay. Bão Katrina đã phá tan con đập ngăn nước biển và tàn phá 80% thành phố New Orleans, tiểu bang Louisiana. Gần 2.000 người chết và hơn 300.000 căn nhà bị tàn phá.

- **Động đất và sóng thần** tháng 3-2011 tại Nhật Bản, các đợt sóng cao 15 mét và có một vài nơi cao trên 20 mét đã gây thiệt hại với tổng số chết và mất tích trên 24.000 người, gần 90.000 căn nhà bị hư hại. Thành phố Otsuchi có dân số 16.000 người thì

đã có đến 8.000 người bị thiệt mạng vì trận sóng thần này.

Sóng thần tháng 3/2011 Nhật Bản

■ **Bão Sandy** tháng 10-2012 tàn phá vùng miền biển đông Hoa kỳ và các quốc gia lân cận như Jamaica, Cuba, Haiti. Trận bão này ảnh hưởng đến hầu hết các tiểu bang miền đông nước Mỹ với gần 150 người bị thiệt mạng, thành phố New York ngập sâu trong nước và 50 triệu dân Mỹ đã bị ảnh hưởng bởi cơn bão Sandy này.

■ **Bão Haiyan tại Phi Luật Tân** tháng 11-2013 với số người thiệt hại trên 5.000 người. Tin tức đầu tiên cho thấy Haiyan đã để lại những tổn thất khủng khiếp chưa từng xảy ra từ trước tới nay. Sự tàn phá không thể hình dung nổi và vô cùng tàn khốc, ảnh hưởng tới 2/3 dân Phi Luật Tân, khiến khoảng một triệu người mất tài sản và nhà cửa.

Thế giới đang đứng trước một thử thách lớn, nhiệt độ trái đất ngày càng tăng. Các quốc gia trên thế giới đã ấn định mục tiêu giới hạn tình trạng khí hậu nóng lên ở mức 2°C so với kỷ nguyên trước. Nếu không có kế hoạch giảm bớt tiêu thụ năng lượng thì nhiệt độ có thể tăng gần 5°C từ nay cho đến cuối thế kỷ. Mục độ nước biển mỗi năm tăng 3 mm hay 30 cm cho một thế kỷ. Tuy nhiên sự gia tăng này có thể sẽ nhanh hơn nữa và các thiên tai sẽ không lường được.

Trong bài “Als het water stijgt” của Tim Folger đăng trên tạp chí National Geographic số tháng 9 năm 2013, tác giả đã viết: “Gần hai ngàn năm qua, mực nước biển hầu như không thay đổi. Nhưng đến cuối thế kỷ thứ 19, khi trái đất bắt đầu nóng hơn thì mực nước biển bắt đầu gia tăng và với tốc độ gia tăng như hiện tại, đến năm 2100 mực nước biển sẽ tăng hơn 1 mét”.

Radley Horton, chuyên gia nghiên cứu của Earth Institute thuộc trường đại học Columbia tại New York cho biết: “Trong những năm vừa qua, các tảng băng tại Groenland và West-Antarctica càng ngày càng bị tan ra nước một cách nhanh chóng. Nếu tình trạng này vẫn tiếp tục xảy ra thì mực nước biển vào

cuối thế kỷ 21 này sẽ tăng đến 1,85 mét”. Người ta tính rằng nếu như toàn thể các tảng băng vùng Groenland này bị tan hết thì mực nước biển sẽ tăng đến 7,5 mét.

Hòa Lan bị ảnh hưởng gì khi mực nước biển gia tăng?

Theo Viện Khí Tượng Hoàng Gia Hòa Lan (KNMI), mực nước biển tại Hòa Lan sẽ tăng tối đa 85 cm vào cuối thế kỷ này. KNMI cũng không loại trừ giả thuyết có thể tăng nhanh đến 1,5 mét thay vì 85 cm như dự tính.

Người Hòa Lan có lẽ không thể quên được đêm kinh hoàng của ngày 31 tháng giêng năm 1953 khi một cơn bão lớn từ vùng biển Noordzee thổi vào đất liền. Bà Ria Geluk, người thành lập viện bảo tàng “Watersnoodmuseum” tại Ouwkerk đã kể lại kỷ niệm hãi hùng vào ngày 31-1-1953 như sau: “Lúc ấy tôi mới có sáu tuổi và cũng sống ở Zeeuwse eiland Schouwen – Duiveland như hiện nay. Giữa đêm đó bỗng nhiên một người hàng xóm đến gõ cửa và báo cho gia đình tôi là bờ đê đang bị nứt bể. Chỉ vài tiếng đồng hồ sau, tất cả gia đình tôi cùng một vài người bạn láng giềng đã phải bò lên trên mái nhà để tránh lụt. Căn nhà đối diện chúng tôi do ông bà tôi ở. Ông bà tôi lúc đó không thể ra khỏi căn nhà này, cho đến khi toàn bộ làng tôi bỗng nhiên ngập nước, ông bà tôi bị chết khi căn nhà bị trôi sập. Chúng tôi may mắn sống sót vì căn nhà của chúng tôi không bị thiệt hại.” Trận thiên tai nghiệt ngã này đã lòi theo 1.836 sinh mạng.

Sau biến cố đau thương này, chính phủ Hòa Lan đã bắt đầu tiến hành dự án “Deltawerken”, một hệ thống đê điều được thực hiện để bảo vệ hàng triệu người đang sinh sống dọc theo bờ biển. Dự án này đã trải dài trong hơn 40 năm với một ngân sách khổng lồ 5 tỷ Euro. Đây là một loạt các dự án xây dựng ở phía tây nam của Hòa Lan để bảo vệ một khu vực rộng lớn của vùng Zeeland, zuidelijk Zuid-Holland và Noord-Brabant.

Ngày nay, vì mực nước biển dâng cao ngày càng nhanh, Hòa Lan cũng bắt đầu có những kế hoạch để đối đầu với những thiên tai mới. Với một quốc gia mà phần lớn đất đai nằm dưới mực nước biển thì những kế hoạch được gọi là “an toàn quốc gia” luôn luôn được lưu tâm tới.

Thế giới nghĩ gì về thiên tai?

Trước những thay đổi về khí hậu và tình trạng ô nhiễm môi trường sống, một thỏa ước được ký kết vào tháng 12 năm 1997 tại Tokyo, Nhật Bản. Cho đến nay đã có hơn 180 quốc gia ký vào thỏa ước này. Mục đích của thỏa ước nhằm cân bằng lại lượng khí thải trong môi trường ở mức độ có thể ngăn chặn những ảnh hưởng nguy hiểm cho sự tồn

tại và phát triển của con người và xã hội. Mặc dù rất nhiều quốc gia đã ký vào thỏa ước, nhưng kết quả không khả quan, các quốc gia có số lượng khí thải to lớn như Trung Quốc, Mỹ, Ấn Độ mặc dù có ký kết nhưng vẫn không đáp ứng đúng yêu cầu đặt ra trong thỏa ước.

Tuy nhiên trước những thiên tai lụt lội xảy ra trước mắt, rất nhiều thành phố trên thế giới đã có những biện pháp riêng để bảo vệ cư dân của mình. Thời gian qua, nhiều phái đoàn các thành phố lớn trên thế giới như New York, New Orleans và ngay cả Việt Nam đã đến Hòa Lan để tìm hiểu và học hỏi những kinh nghiệm để điều tại quốc gia nhỏ bé này. Arcadis, một công ty cổ vấn và xây dựng của Hòa Lan, đã có nhiều công trình xây dựng trên thế giới. Arcadis đã lập một kế hoạch chống lũ lụt tại vùng đầu con sông Hudson, kế hoạch này nhằm bảo vệ thành phố New York chống lại sự dâng cao của mực nước nơi đây. Trước đó công ty Arcadis đã tham gia trong việc xây dựng con đê dài 2,3 km tại New Orleans; chính nhờ con đê này mà vùng Lower Ninth Ward, New Orleans đã không hề bị thiệt hại khi cơn sóng thần cao hơn 4 mét của cơn bão Issac tháng 8-2012 đổ xuống vùng này.

Bão Haiyan 11/2013 Phi Luật Tân

Nhằm mục đích thức tỉnh thế giới về hiểm họa thiên tai đang càng ngày càng khốc liệt, trong buổi họp về sự biến đổi khí hậu lần thứ 19 của Liên Hiệp Quốc tháng 11-2013 vừa qua, ông Yeb Sano, trưởng phái đoàn Phi Luật Tân đã có đoạn phát biểu như sau:

“... Hình ảnh sau cơn bão Haiya cũng dần dần trở nên rõ ràng hơn. Sức tàn phá thật khủng khiếp. Và như thể điều đó còn chưa đủ, một cơn bão mới đang hình thành trong vùng nước ấm ở bờ tây Thái Bình Dương. Tôi rùng mình khi nghĩ tới một cơn bão khác sẽ tấn công chính những nơi mà người dân thậm chí còn chưa thể gượng đứng dậy nổi.

Với ai vẫn còn phủ nhận thực tế rằng đó là do biến đổi khí hậu, tôi xin mời người ấy đến các đảo ở Thái Bình Dương, ở Ấn Độ Dương và nhìn mực nước biển đang dâng lên, đến những vùng đồi núi ở Himalayas và Andes để nhìn người dân nơi đây đang đương đầu với lũ lụt do băng tan, đến vùng Bắc Cực nơi các đỉnh băng đang bị thu hẹp nhanh chóng, đến các vùng đồng bằng rộng lớn, vùng sông Hằng, Amazon, sông Nile, nơi sinh kế và sinh mạng con người đang bị nhận chìm, tới đồi núi vùng Trung

Mỹ nơi đang phải đối mặt với những cơn bão hung dữ, tới những đồng cỏ châu Phi nơi sự biến đổi khí hậu cũng đang trở thành vấn đề sống còn khi thực phẩm và nước trở nên khan hiếm. Cũng xin đừng quên những trận bão lớn ở Vịnh Mexico và duyên hải miền đông Bắc Mỹ.

Và nếu như thế vẫn chưa đủ, mời bạn nên đến thăm Phi Luật Tân ngay lúc này.”

Kỷ vật

Lữ Thái Hành

Tình yêu trong đôi mắt em
Thuở xưa chúng mình là người xa lạ
Lý do nào được bên nhau
Từ khoảng cách trở thành sự cảm thông

Không kỷ vật... lời hứa hẹn
Mình chỉ trao nhau một nụ hôn nồng
Máu đã hoà lẫn trong tim
Mình đã trao nhau kỷ vật muôn thuở

Kỷ niệm vẫn còn nhớ mãi
Vật trao em là kỷ niệm cuộc tình
Tình vẫn còn trong mắt em
Em nhẹ nhàng bước vào cuộc đời anh

Chữ yêu vẫn còn trong mắt
Kỷ vật vẫn là tình ta muôn thuở
Em mang hơi thở cho anh
Anh sẽ giữ mãi cho tình ấm áp

Em là kỷ vật tặng anh
Mãi là viên đá quý trong tim anh
Trong tim anh vẫn là em...
Anh giữ mãi tình em đến muôn thuở

ĐƯỜNG VỀ

Doãn Quốc Vinh

bao giờ...
mới được thành thơ ?
thông tay ra đứng
nhìn đời thông dong
dương gian...
heo hút xoay vòng
bốn mùa mưa nắng
long đong bộn bề
nhân duyên...
cứ thế lê thê
nhanh nhanh rảo bước
đường về còn xa...

Cứu giúp nạn nhân bão Haiyan, một cơ hội để đền ơn đất nước Phi

Trần Trung Đạo

Bataan là thành phố chính của đảo Luzon, Philippines, dân số khoảng trên 600 ngàn người. Lịch sử của thành phố chỉ hai biến cố được thế giới biết đến nhiều, một lần trong đệ nhị thế chiến và lần thứ hai trong làn sóng người tỵ nạn Cộng Sản vùng Đông Nam Á. Trong chiến tranh, trận phòng thủ Bataan là trận đánh cuối cùng trước khi liên quân Mỹ-Phi rút lui và trong làn sóng tỵ nạn, Bataan là nơi dừng chân của 300 ngàn người tỵ nạn, nhiều nhất đến từ Việt Nam.

Ngoài ra, đảo Palawan với Làng Việt Nam nhiều huyền thoại cũng là nơi dừng chân của nhiều chục ngàn người Việt. Đất nước chúng ta đang trải qua thời đen tối. Một thời, từ những cửa biển Đà Nẵng, Sài Gòn, Vũng Tàu, Cam Ranh, Nha Trang sau cơn bão lửa Cộng Sản 1975, hàng triệu người Việt Nam đã phải bỏ lại sau lưng những gì trân quý nhất để ra đi tìm tự do trên những chiếc thuyền gỗ nhỏ. Vùng biển Đông mệnh mông trở thành một nắm mồ nước sâu thăm thẳm.

Nơi đó, mẹ lạc cha, vợ xa chồng, anh mất em. Nơi đó, tiếng niệm Phật, lời cầu kinh cũng chẳng còn ai nghe thấy. Nơi đó, chỉ còn lại những thân thể trần truồng, máu me nhầy nhụa, chỉ có tiếng rên của những con chim nhỏ Việt Nam bất hạnh trước bày điều tặc. Nơi đó, chỉ có đói khát và lo âu, chỉ có những đứa bé hấp hối trong bàn tay thương yêu nhưng tuyệt vọng của mẹ. Trong giờ phút đó, nếu không có chiếc ghe đánh cá người Phi dừng lại, không có Cap Anamur đang chờ ngoài vùng biển Philippines, không có tàu hải quân Phi từ vịnh Manila, hải quân Mỹ từ Subic Bay ra can thiệp, số phận của hàng trăm ngàn người Việt lên đênh trên đường tìm tự do sẽ trôi dạt về đâu. Năm tháng trôi qua nhưng những địa danh Palawan, Bataan, Subic Bay sẽ không bao giờ phai mờ trong ký ức của những người Việt sống sót trên đường tìm tự do. Theo thống kê của Liên Hiệp Quốc, mỗi thuyền tỵ nạn trong hải trình từ Việt Nam vào vịnh Thái Lan đã

bị hải tặc tấn công trung bình 3.2 lần. Cao Ủy Liên Hiệp Quốc ghi nhận 881 vụ hãm hiếp. Đòng bào đến các trại Phi là những người may mắn.

Trong khi bãi san hô Koh Kra trở thành vết đen trong lòng nhân ái của dân tộc Thái, chúng ta có thể không nghe một tình trạng hải tặc cướp bóc hay hãm hiếp do các tàu đánh cá người Phi gây ra. Và khi hầu hết các trại tỵ nạn Đông Nam Á đã trở thành lịch sử, mãi cho đến năm 2012 vẫn còn dấu chân người Việt Nam tỵ nạn ở Phi. Đất nước bao dung này đã đối xử với chúng ta như một người chị, một người em ruột thịt không khác gì truyền thống chị ngã em nâng của văn hóa Việt. Ngoài ra, trước hiểm họa bành trướng của Trung Cộng, hai dân tộc Việt Nam và Philippines, trong tương lai chẵn chẵn sẽ kề vai, sát cánh nhau để bảo vệ chủ quyền của hai đất nước, bảo vệ quyền tự do hàng hải trên biển Đông và sẽ chứng tỏ cho bá quyền Trung Cộng biết một nước nghèo không có nghĩa là một nước nhược tiểu và một nước nhỏ không có nghĩa là một nước chỉ biết cúi đầu.

Như một con người tỵ nạn đã từng sống trong các trại tỵ nạn Philippines, như một người Việt Nam tỵ nạn dù không ở các trại Phi và như một người Việt Nam có lòng nhân ái, chúng ta mắc nợ đất nước Philippines một món nợ vô cùng to lớn. Nhiều trong số chúng ta vẫn mong có cơ hội để đền đáp, có dịp để tỏ bày lòng biết ơn đến người dân Phi, những người đã đến với chúng ta trong giờ phút khó khăn nhất, hay nói như nhạc sĩ Trầm Tử Thiêng, họ là tin vui giữa giờ tuyệt vọng của một đời người Việt Nam tỵ nạn. Hôm nay, như chúng ta đều biết, theo ước lượng của các cơ quan thiện nguyện quốc tế nhiều chục ngàn người dân Phi tại các đảo miền trung Philippines đã chết do cơn bão Haiyan gây ra.

Chỉ riêng đảo Leyte Island đã có 10 ngàn người chết. Theo ước lượng của cơ quan National Disaster Risk Reduction and Management Council (NDRRMC) thuộc chính phủ Phi, khoảng 9.5 triệu người bị ảnh hưởng và hiện có 630 ngàn người đang lâm cảnh màn trời chiếu đất. Với sức gió 175 dặm một giờ số thiệt hại nhân mạng và tài sản cuối cùng sẽ còn cao hơn ước tính rất nhiều. Trong điều tàn đố nát do siêu bão Haiyan gây ra những hạt giống tình thương đang được gieo trồng. Hàng trăm tổ chức từ thiện khắp thế giới đang đổ về Philippines không chỉ với thuốc men, áo quần, thực phẩm mà cả nhân lực để góp phần hàn gắn vết thương. Đối với người Việt chúng ta đây là một cơ hội để trả ơn.

Một cơ hội để chính phủ Philippines biết dù hôm nay đang sống trong tự do no ấm chúng ta vẫn không quên những mái lá đơn sơ ở trại tỵ nạn, cơ hội để góp phần xoa dịu nỗi khó khăn của hàng triệu nạn nhân cơn bão Haiyan và ngoài ra cũng là cơ hội để giúp chính chúng ta với đi mặc cảm quên ơn vốn từ lâu đè nặng trong lòng.

Sống khỏe mạnh và an toàn khi làm nghề Nail

LTS: Bài này dựa theo tài liệu của Cơ Quan Bảo Vệ Sức Khỏe và An Toàn Lao Động của Bộ Lao Động Hoa Kỳ. Nhận thấy hiện nay người Việt Nam tại Hòa Lan cũng có rất nhiều cơ sở làm Nail, VNNS xin tóm tắt tài liệu này để chúng ta biết được những nguy hiểm có thể có thể xảy ra và những cách làm việc tốt nên áp dụng trong các tiệm Nail để tự bảo vệ mình trước các mối nguy hóa học, đau nhức bắp thịt, và các bệnh tật.

Các Nguy Cơ Về Hóa Chất

Sản phẩm được dùng trong các tiệm Nail có thể có các hóa chất gây tổn hại cho sức khỏe của bạn. Hóa chất có thể đi vào cơ thể của bạn nếu bạn:

- Hít vào phổi hơi nước, bụi, hay hơi sương của sản phẩm;
- Để sản phẩm dính vào da hoặc mắt, hoặc;
- Nuốt sản phẩm khi nó dính vào thức ăn và nước uống không được che đậy, hoặc thuốc lá.

Hóa chất ảnh hưởng từng cơ thể khác nhau. Hóa chất ảnh hưởng đến bạn như thế nào còn tùy thuộc vào việc bạn tiếp xúc với nó nhiều hay ít. Bạn có thể bị bệnh ngay lập tức, hoặc bị bệnh sau một thời gian. Phơi nhiễm có thể “đổ dồn,” đặc biệt là khi sử dụng nhiều sản phẩm cùng một lúc, khi các sản phẩm này được sử dụng ngày này qua ngày khác, hoặc khi tiệm không được thông gió đầy đủ.

Nếu bạn sử dụng hóa chất suốt ngày, hằng ngày, bạn có nhiều rủi ro bị bệnh hơn những người chỉ thỉnh thoảng mới sử dụng cùng các loại hóa chất đó. Hãy thực hành các bước trong tập tài liệu hướng dẫn này để giúp bạn bảo vệ sức khỏe của chính mình.

Hóa chất độc hại trong các sản phẩm dùng trong tiệm Nail

Các sản phẩm dùng cho nghề Nail, chẳng hạn như các chất đánh bóng, chất làm chắc móng, chất tẩy rửa móng, và chất lỏng làm móng nhân tạo, có thể chứa nhiều hóa chất. Một số các hóa chất này có hại nhiều hơn những hóa chất khác. Trải qua thời gian sử dụng hoặc tiếp xúc với nồng độ cao và lặp đi lặp lại, hóa chất có thể gây tổn hại cho cơ thể

hoặc gây ra phản ứng dị ứng. Mỗi người có những phản ứng khác nhau, không phải tất cả những người hít phải các hóa chất này hoặc bị chúng dính vào da đều bị những tác động này ngay lập tức hoặc trong tương lai.

Sau đây là một số hóa chất độc hại, chúng có thể nằm trong các loại sản phẩm nào, và chúng có thể ảnh hưởng đến cơ thể của bạn như thế nào:

- Acetone (thuốc tẩy sơn móng tay): gây đau đầu, chóng mặt; và gây khó chịu cho mắt, da, và cổ họng.
- Acetonitrile (chất tẩy keo dán móng tay): gây khó chịu cho mũi và họng; khó thở; buồn nôn; ói mửa; suy yếu và kiệt sức.
- Butyl acetate (sơn móng tay, tẩy sơn móng tay): gây đau đầu và khó chịu cho mắt, da, mũi, miệng, và cổ họng.
- Dibutyl phthalate (DBP) (sơn móng tay): gây buồn nôn và khó chịu cho mắt, da, mũi, miệng, và cổ họng. Tiếp xúc lâu ngày với nồng độ cao có thể gây ra nhiều tác động nghiêm trọng khác.
- Ethyl acetate (sơn móng tay, tẩy sơn móng tay, keo dán móng tay): gây khó chịu cho mắt, da, mũi, miệng và cổ họng; nồng độ cao có thể gây ra ngất xỉu.
- Ethyl methacrylate (EMA) (chất lỏng làm móng tay nhân tạo): gây bệnh hen suyễn; gây khó chịu cho mắt, da, mũi, và miệng; đầu óc khó tập trung. Tiếp xúc trong khi mang thai có thể ảnh hưởng đến đứa trẻ.
- Formaldehyde (sơn móng tay, làm cứng móng tay): gây khó thở, kể cả ho, lên cơn giống như bị hen suyễn, và thở khô khè; phản ứng dị ứng; gây khó chịu cho mắt, da, và cổ họng. Formaldehyde có thể gây ung thư.
- Isopropyl acetate (sơn móng tay, tẩy sơn móng tay): gây buồn ngủ, và gây khó chịu ở mắt, mũi và cổ họng.
- Methacrylic acid (sơn lót móng tay): gây bỏng da và khó chịu ở mắt, da, mũi, miệng, và cổ họng. Ở nồng độ cao, hóa chất này có thể gây khó thở.
- Methyl methacrylate (MMA) (sản phẩm làm móng tay nhân tạo, mặc dù bị cấm sử dụng trong nhiều tiểu bang): gây bệnh hen suyễn, gây khó chịu ở mắt, da, mũi, và miệng; đầu óc khó tập trung; mũi không phân biệt được mùi.
- Hợp chất amoni (chất khử trùng): gây khó chịu ở da và mũi và có thể gây ra bệnh hen suyễn.
- Toluene (sơn móng tay, keo dán móng tay): làm da khô hoặc nứt, nhức đầu, chóng mặt và tê tê; gây khó chịu ở mắt, mũi, họng, và phổi; làm hư gan và thận; và gây nguy hại cho thai nhi trong thời kỳ thai nghén.

Tìm thông tin ở đâu về các hóa chất trong các sản phẩm được dùng trong tiệm Nail

Bạn có thể nhận được thông tin về sản phẩm trên bao bì, hoặc trong các tài liệu in ấn đi kèm với các sản phẩm, ví dụ như tờ thông tin về sự an toàn của chất liệu.

Thông gió trong tiệm và cho không khí trong lành vào tiệm

Thông gió là cách tốt nhất để giảm mức độ hóa chất trong tiệm. Các bước này có thể thực sự giúp cải thiện sức khỏe của bạn:

- Mở cửa ra vào và cửa sổ khi có thể, để cho không khí trong lành vào. Nếu tiệm Nail có một lỗ thông hơi trên trần, lỗ này phải được mở ra và hoạt động tốt.
- Luôn luôn cho hệ thống thoát hơi của tiệm Nail hoạt động.
- Nếu tiệm của các bạn không có hệ thống thoát hơi, trong giờ làm việc luôn luôn mở hệ thống sưởi, thông gió, và điều hòa không khí.
- Để các quạt gần cửa ra vào hoặc cửa sổ mở. Các quạt sẽ hút không khí vào ở một đầu cửa tiệm và đẩy không khí ra ngoài ở đầu kia.

• Nếu tiệm Nail có các bàn được thông gió:

o Hãy bật lên cho có gió.

o Thay bộ lọc dùng than ít nhất mỗi tháng một lần.

o Rửa sạch chậu hứng ít nhất mỗi tuần một lần.

- Nếu tiệm Nail có máy thông gió di động, hãy sử dụng máy này tại nơi làm việc của các bạn để đẩy hơi có hại ra xa các bạn và khách hàng.

Áp dụng những cách làm việc an toàn để tránh bị phơi nhiễm thường xuyên và bất ngờ

- Trữ hóa chất trong các chai nhỏ có nắp nhỏ và gắn nhãn có ghi các thông tin lấy từ nhãn của nhà sản xuất.

• Đóng chặt chai khi bạn không sử dụng để sản phẩm khỏi tràn hoặc thoát vào không khí.

- Sử dụng thùng rác bằng kim loại có nắp đậy tự động chặt để giữ cho các sản phẩm làm móng tay tấm bông gòn và các thứ rác khác khỏi bốc hơi và bay vào không khí của tiệm.

o Ném vào thùng rác ngay lập tức những miếng bông gòn và các vật liệu khác có tấm hóa chất.

o Nếu bạn không có thùng rác bằng kim loại có nắp đậy tự động, hãy bỏ các miếng bông gòn và các vật liệu có tấm hóa chất vào một túi bịt kín trước khi ném vào thùng rác và che đậy chúng trong thùng.

- Chỉ sử dụng số lượng sản phẩm cần thiết để thực hiện các dịch vụ. Nếu được, không để sản phẩm quá số cần thiết tại chỗ làm việc.

• Làm theo những hướng dẫn về cách loại bỏ an toàn các hóa chất đã sử dụng xong. KHÔNG đổ chúng xuống bồn rửa hoặc nhà vệ sinh, không ném chúng xuống đất hoặc xuống cống rãnh ngoài đường, hoặc đổ chúng vào các miếng bông gòn.

o Một số hóa chất phải được loại bỏ một cách đặc biệt. Ví dụ, chất lỏng acetone sử dụng xong phải được giữ trong một đồ đựng bằng kim loại được sơ cứu hỏa phê duyệt và phải bị loại bỏ như chất thải nguy hại.

- Rửa tay trước khi ăn, uống, trang điểm, và hút thuốc.

• Vào lúc giải lao, hãy ra ngoài để có được không khí trong lành. Đó là những dịp để các bạn thoát được những hóa chất trong không khí của tiệm.

- Luôn luôn đẩy các thức ăn uống, và không cất thức ăn hoặc ăn uống tại nơi làm việc.

Không cho sản phẩm chạm vào da và mắt

- Mặc áo tay dài để bảo vệ cánh tay, quần dài hoặc váy dài đến đầu gối để bảo vệ đùi của các bạn khỏi tiếp xúc với móng bột và các thứ bụi khác.

• Rửa tay trước và sau khi phục vụ khách hàng; trước khi ăn, uống, trang điểm hoặc hút thuốc; và sau khi dùng hoặc sang sót sản phẩm.

- Mang kính bảo hộ và các loại găng tay chỉ dùng một lần và thích hợp khi dùng và sang sót sản phẩm. Ví dụ, găng tay làm bằng hợp chất nitrile (thường là màu xanh dương hoặc tím) bảo vệ chống lại nhiều hóa chất được sử dụng trong các sản phẩm của tiệm Nail, nhưng găng tay cao su hoặc nhựa vinyl là thích hợp khi dùng acetone.

• Thay găng tay ngay lập tức nếu có vết đứt, vết rách, hoặc lỗ thủng.

- Che và bảo vệ các vết đứt hoặc vết nứt trên da bạn. Da có những vết này có thể làm tăng sự hấp thụ và phơi nhiễm hóa chất.

• Ngưng sử dụng một sản phẩm nếu bạn thấy có dấu hiệu da bạn bị khó chịu.

o Nếu tay của bạn bị đỏ và khó chịu, kiểm tra xem găng tay của các bạn có đúng là loại để dùng cho các sản phẩm mà các bạn đang sử dụng hay không.

Bảo vệ cơ quan hô hấp

Sử dụng các phương pháp thông gió được mô tả ở trên, sử dụng các sản phẩm không có hóa chất độc hại, và làm theo các tập quán lao động tốt, tất cả đều giúp giảm mức độ hóa chất trong tiệm Nail. Nếu các bạn làm việc trong một tiệm Nail theo đúng các tập quán lao động này, các bạn có thể không cần phải bảo vệ đường hô hấp.

Phòng chống đau nhức

Thợ Nail có thể bị đau nhức khi cúi người trên bàn làm việc trong một thời gian dài; làm các động tác lặp đi lặp lại như dũa và đánh bóng móng; và dựa tay, cổ tay, cẳng tay và/hoặc khuỷu tay vào các bề mặt cứng hoặc có các cạnh sắc của bàn làm việc. Những điều này thường được gọi là rủi ro về ergonomic hay rủi ro đối với cơ xương vì chúng ảnh hưởng đến cơ bắp và xương của bạn.

Ergonomics là khoa học nghiên cứu cách tạo những thiết bị “phù hợp với nhiệm vụ của người lao động” để bạn được thoải mái hơn và đạt hiệu quả hơn khi làm việc. Các tập quán lao động tốt theo khoa học ergonomics sẽ giảm bớt căng thẳng cho cơ thể của bạn và giúp bạn tránh đau nhức.

Những bước bạn có thể thực hiện để giảm rủi ro này:

- Dùng ghế có thể điều chỉnh. Ngồi cách nào để bàn chân của bạn đặt phẳng trên sàn nhà và lưng của bạn có gì chống đỡ. Dùng đồ gác chân nếu bàn chân của các bạn không chạm vào sàn nhà được khi ngồi.

- Phải có khoảng cách thoáng từ mặt sau của đầu gối đến cạnh phía trước của ghế ngồi để máu có thể lưu thông đến chân các bạn một cách dễ dàng hơn.
- Điều chỉnh ánh sáng. Ánh sáng tốt có thể giúp bạn nhìn rõ mà không cần cúi người xuống.
- Nâng cao tay hoặc chân của khách hàng. Sử dụng một tấm đệm để nâng cao bàn tay hoặc bàn chân của khách để các bạn khỏi cúi xuống nhiều.
- Sử dụng kính an toàn có mặt kính phóng đại. Loại kính này giúp bạn bớt cúi xuống để thấy bàn tay hay bàn chân của khách.
- Lót một chiếc khăn hoặc miếng xốp trên cạnh bàn để chỗ tiếp xúc của bàn tay, cánh tay, cổ tay, và khuỷu tay được êm hơn.
- Lót miếng đệm mềm trên các dụng cụ để làm cán của dụng cụ lớn hơn và dễ nắm hơn.
- Hãy nghỉ giải lao thường xuyên nếu được, thay đổi vị trí và làm một nhiệm vụ khác cũng rất hữu ích.
- Giữ tốc độ làm việc đều đặn. Khi các bạn làm việc quá nhanh, cơ thể của các bạn có thể bị căng thẳng, và điều này có thể gây ra đau cơ bắp.

Thành Đồ Bàn và sự diệt vong bi thảm của nước Chiêm Thành

Nguyễn Minh Hữu

Hồi đó nơi quê tôi có nhiều người Chiêm Thành (mà chúng tôi gọi họ là người Hời, giống như Chế Lan Viên trong tập thơ "Điều Tàn" của ông, ông cũng gọi ông là người Hời chứ không thấy dùng chữ người Chăm hay người Chiêm Thành), đa số là đàn bà, họ đội trên đầu một cái gùi đan bằng mây, cái gùi nằm yên trên đỉnh đầu của họ, họ đi rất thông dong mà không cần đưa hai tay lên đỡ mà cái gùi không hề rơi xuống. Người ta nói họ từ Phan Rang ra đây, mục đích của họ là về lại vùng kinh đô xưa của họ, tìm nơi chôn dấu vàng mà tổ tiên của họ chôn dấu khi Thành Đồ Bàn bị quân Đại Việt tiêu diệt. Không biết có đúng hay không nhưng trong dân gian đồn đại rằng ban ngày họ ngồi tại các chợ để bán thuốc Nam chữa bệnh và những chiếc vòng đeo tay làm bằng đồng, ban đêm họ dò dẫm theo bản đồ để tìm lại chỗ chôn dấu vàng của người xưa.

Đó chỉ là những lời đồn đại vô căn cứ. Vì nếu như mà có thật thì họ làm sao thoát được sự theo dõi của dân địa phương nơi đó?. Nếu như họ đào ra vàng thì làm sao họ có thể thoát được bàn tay kẻ cướp? Ấy là chưa nói trong đêm tối làm sao họ tìm được chỗ ghi trên bản đồ, nếu có, vì sau 500 năm vật đổi sao dời, mọi cảnh quang đều thay đổi cả, làm sao mà họ có thể tìm được vàng mà khỏi bỏ xác vì kẻ cướp, chúng ắt phải theo dõi, rình rập họ. Do đó những lời đồn đại ấy đều phi lý và còn đem lại cái hại cho họ nữa. Họ chỉ cực khổ mưu sinh khi vượt bao nhiêu đường xa từ Phan Rang ra các tỉnh ngoài Trung để bán các loại rễ cây và củ do họ kiếm được trên rừng vùng Phan Rang để làm thuốc Nam chữa bệnh mà thôi.

Thành Đồ Bàn cách thành phố Quy Nhơn 20 cây số, thuộc địa phận xã Nhơn Hậu, huyện An Nhơn tỉnh Bình Định. Thành cổ nguyên thủy chỉ còn một khoản nền gạch rêu phong, khuôn viên còn mấy đoạn tường đá ong cỏ lấp bìm leo và vài ngọn tháp Chăm ở khuôn viên bên ngoài (như tháp Cánh Tiên).

**VERTAALBUREAU
VIETNAM**

Fitterstraat 50 2321 PK Leiden
Tel. (fax) 071-5220683
GSM 06-14315825
Email: info@viet-nam.nl
http://www.viet-nam.nl

...

Phiên dịch viên hữu thế

...

*Beëdigd tolk-vertaler Vietnamesees
Vietnamese taal cursus op maat*

...

Chúc mừng năm mới

• *Đọc sách không cần nhiều, đọc một chữ đem áp dụng làm việc được một chữ, thế là được.*

Lê Quý Đôn

• *Nếu bạn khép cửa không nhận tất cả những lỗi lầm, sự thật sẽ bị ở lại ở bên ngoài.*

Tagore

Những di tích kiến trúc khác mà ta thấy trong mấy tấm hình dưới đây đều là kiến trúc mới xây trong thời Tây Sơn khi Nguyễn Nhạc xưng Vương và đóng đô tại thành này và đổi tên là Hoàng Đế Thành vào năm 1776. Nguyễn Nhạc cho xây thành Hoàng Đế lên trên khuôn viên của thành Đồ Bàn đã bị đập phá tan hoang trong ba thế kỷ trước kể từ khi thành này thất thủ trước đạo binh của vua Lê Thánh Tôn thân chinh Nam phạt hồi năm 1471.

Rồi đến khi vua Gia Long diệt xong Tây Sơn, một lần nữa thành này bị tàn phá thảm thương bởi triều đại Gia Long nhằm xóa dấu vết Tây Sơn tại tỉnh Bình Định, khiến cho Hoàng Đế Thành cũng chịu chung số phận của thành Đồ Bàn bởi cái đầu óc hẹp hòi đố kỵ của người Việt mà bao nhiêu di tích lịch sử đã bị phá nát tiêu tan.

Di tích Chiêm Thành còn sót lại (tượng con voi):

Thành Đồ Bàn còn lại chút nền đất rêu phong với một vách tường bằng đá tổ ong (hàng rào bên phải là kiến trúc mới dựng lên sau này):

Tháp Cảnh Tiên (mới được trùng tu sau này nên ở phần trên của tháp màu gạch còn mới tinh, đường nét rất sắc bén, cáo cạnh):

Trong thời Bắc Thuộc Lần Thứ Nhất (sau khi nhà Hán của Lưu Bang diệt nhà Triệu của đất Nam Việt), và nhiều thế kỷ trước cuộc khởi nghĩa của Hai Bà Trưng) thì nước Chiêm Thành (lúc ấy ta gọi họ là

nước Lâm Ấp) đã có quân lực hùng mạnh rồi, thường hay sang đánh phá ở biên giới và vùng Thanh Hoá của Giao Chỉ Quận. Đến thời Đinh Bộ Lĩnh nước ta đã bắt đầu giao tranh với nước Lâm Ấp nhiều lần. Đến thời Lê Hoàn (vua Lê Đại Hành

nổi nghiệp nhà Đinh sau khi Đinh Bộ Lĩnh và con là Đinh Liễn bị Đỗ Thích ám sát) thì Vua Lê Đại Hành đích thân đem binh Đại Cồ Việt vào đánh Lâm Ấp thẳng vào tới Quảng Nam phá vỡ kinh đô của Lâm Ấp (Chiêm Thành) tại đó vào năm 982. Vua quan Lâm Ấp bỏ kinh đô ở Quảng Nam chạy vào Bình Định và xây dựng Thành Đồ Bàn làm kinh đô mới tại đây từ năm 982.

Rồi trong các triều đại tiếp theo (Lý, Trần, Hồ, Hậu Lê) nước Đại Việt luôn luôn có chiến tranh với Chiêm Thành. Lúc bấy giờ nước ta đã chiếm đất vào đến Quảng Nam rồi. Đặc biệt trong thời nhà Trần, có lần vua Chiêm là Chế Bồng Nga đem quân ra đánh tới kinh đô Thăng Long của ta. Rồi vua Trần Duệ Tông đích thân Nam chinh nhưng đã bị Chế Bồng Nga đánh bại, vua Trần Duệ Tông bị giết.

Đến năm 1470 vua Lê Thánh Tôn (nhà Hậu Lê) thân chinh Nam phạt đã phá vỡ phòng tuyến của thành Đồ Bàn và tàn phá kinh đô này ngày 2 tháng 3 năm 1471. Vua tôi Chiêm Thành phải chạy vào Phú Yên. Rồi cuộc Nam tiến của nước Đại Việt cứ tiếp diễn qua các triều đại. Đến thời chúa Hiền (Nguyễn Phúc Tần) thì Chiêm Thành chỉ còn lại vùng Phan Rang, Phan Rí.

Và rồi nước Chiêm Thành hoàn toàn bị xóa sổ trong thời vua Minh Mạng, vào năm 1832. Thật quá đau thương cho dân tộc Chiêm Thành.

Chàng trai Việt lau dọn vệ sinh trở thành nhà khoa học vệ tinh không gian của Mỹ

Tinh thần hiếu học và phấn đấu vượt khó đã giúp một chàng trai lau dọn vệ sinh ở khách sạn, rửa bát, dọn bàn ở nhà hàng trở thành một nhà khoa học về vệ tinh và không gian tại Mỹ với 2 bằng Tiến sĩ, 4 bằng Thạc sĩ cùng nhiều giải thưởng vinh dự và hơn chục văn bằng sáng chế trong lĩnh vực vệ tinh, truyền thông di động, và các hệ thống radar.

Tiến sĩ Nguyễn Mạnh Tiến nhận 'Giải thưởng Người Mỹ gốc Á của năm' vào năm 2000 từ tay Cựu Thứ trưởng Quốc phòng Hoa Kỳ, Tiến sĩ Pete Alridge

Tiến sĩ Nguyễn Mạnh Tiến từng làm việc cho phòng thí nghiệm sức đẩy phản lực của NASA, một trong những phòng thí nghiệm quan trọng nhất của cơ quan không gian Hoa Kỳ. Trong thời gian này, ông là đại biểu của NASA trong Ủy ban Tiêu chuẩn Quốc tế chuyên Tư vấn về Hệ thống Dữ kiện, đóng góp rất nhiều trong lĩnh vực hệ thống tiêu chuẩn quốc tế, với rất nhiều công trình nghiên cứu trở thành tiêu chuẩn quốc tế. Ông cũng phát minh ra phương pháp tính toán tối ưu hóa đường dây tín hiệu từ quả đất lên tới phi thuyền và từng được Cơ quan Không gian Châu Âu mời cộng tác để ứng dụng phương pháp đó cho các vệ tinh phóng sâu vào trong không gian. Ông thuộc nhóm khoa học gia đầu tiên tham gia vào chương trình dùng máy bay và trực thăng liên lạc truyền thông với vệ tinh trong không gian tại Mỹ. Rồi NASA, ông về cộng tác với tập đoàn hàng không vũ trụ danh tiếng Aerospace Cooperation, làm ra một số chương trình vệ tinh tiên tiến. Hiện ông là kỹ sư trưởng, quản lý một số chương trình của hãng Raytheon, tập đoàn công nghệ hàng đầu thế giới chuyên cung cấp các thiết bị điện tử tiên tiến phục vụ công tác điều khiển và giám sát trong quốc phòng.

Thân mời quý bạn đọc theo dõi bài phỏng vấn của Đài Tiếng Nói Hoa Kỳ (VOA) với tiến sĩ Nguyễn Mạnh Tiến:

Tiến sĩ Tiến: Tôi qua đây năm 1975 lúc đang học trường Chu Văn An. Tôi vừa xong lớp 12, sắp thi tú tài thì 30/4, tôi chạy qua Mỹ. Thời gian đầu mới tới Mỹ, tôi cũng giống như mọi người phải bắt đầu cuộc sống mới, học tiếng Anh, làm những công việc như rửa chén, rửa bát. Tôi làm những việc này được vài năm thì bắt đầu đi học lại.

Trà Mi: *Hỏi ở Việt Nam, thành tích học tập của tiến sĩ thế nào?*

Tiến sĩ Tiến: Tôi thường đứng từ hạng 1 tới hạng 10, chứ không phải nhất trường. Tôi chơi thể thao môn bóng bàn, là vô địch bóng bàn tỉnh Gia Định và vô địch bóng bàn Hướng đạo sinh toàn quốc.

Trà Mi: *Qua Mỹ bắt đầu đi học lại ông bắt đầu từ lớp nào và những khó khăn ban đầu ra sao?*

Tiến sĩ Tiến: Năm đầu tiên tôi vào thẳng đại học luôn. Cũng như các học sinh ngoại quốc khác tới Mỹ, mình thường giỏi toán nhưng các môn học khác mình nghe hiểu lơ vờ. Những khó khăn tôi gặp những năm đầu là về ngôn ngữ, phong tục tập quán, và những khó khăn về đời sống vừa đi học vừa đi làm. Tôi học 3 năm thì xong cử nhân. Năm thứ tư tôi lấy bằng cao học rồi học lên tiến sĩ, lấy bằng tiến sĩ đầu tiên. Tới khi làm việc cho NASA, tôi trở lại trường, vừa đi học vừa đi làm.

Trà Mi: *Đã có bằng tiến sĩ rồi cộng thêm rất nhiều văn bằng khác, động cơ nào thúc đẩy ông tiếp tục đam mê theo đuổi con đường học vấn?*

Tiến sĩ Tiến: Đó là vì công việc làm của tôi làm về nghiên cứu.

Trà Mi: *Nhìn lại chặng đường đã qua, tiến sĩ có thể hồi tưởng lại một vài khó khăn tiêu biểu nhất trong đời của ông là gì?*

Tiến sĩ Tiến: Chẳng hạn như lúc tôi mới qua Mỹ. Lúc đó chú tôi làm việc trong một khách sạn ở San Diego. Chú tôi giới thiệu tôi vào làm dọn dẹp vệ sinh khách sạn. Công việc này bên đây không phân biệt là dọn phòng vệ sinh nam hay nữ. Lúc đó tôi bảo là đàn ông ai lại vào lau phòng vệ sinh nữ. Tôi nhất định không vào. Một kỷ niệm khác tôi nhớ mãi là mười mấy năm về sau này khi làm việc cho NASA, tôi có quay lại khách sạn này trong một buổi họp quốc tế.

Trà Mi: *Mười mấy năm sau khi trở lại nơi từng làm việc thuở hàn vi trong một vị trí hoàn toàn khác biệt, một người thành công, cảm giác của tiến sĩ lúc đó thế nào?*

Tiến sĩ Tiến: Tôi bồi hồi khi quay lại đó, nhìn khung cảnh những căn phòng mình từng lau chùi. Tôi nhớ hồi xưa làm việc ở khách sạn này, mỗi lần khách cần mình mang đồ lên cho họ, mình xưng phong lăm, với hy vọng kiếm thêm tiền tip (tiền thưởng công), mà người khách nào chỉ cho mình 5-10 xu, mình thất vọng lăm. Khi tôi trở lại khách sạn đó, tôi cho tiền những người làm việc ở đó rất rộng rãi khi nhờ họ giúp mang đồ cho mình. Vì mình đã trải qua thời gian như họ, mình mới hiểu đời sống của họ thế nào.

Trà Mi: *Khi trở lại, có ai ở đó nhận ra tiến sĩ không?*

Tiến sĩ Tiến: Tôi nhận ra họ, chứ họ không nhận ra tôi. Sau thời gian làm dọn dẹp ở khách sạn, tôi còn làm rửa chén ở nhà hàng, dọn bàn, rồi lên tới bồi bàn. Tới khi tôi đi học lại, tôi làm công việc trong trường, cùng với sự phụ giúp của người anh và người chú, tôi cũng đủ sống qua ngày. Lên tới cao học, tôi được học bổng hoàn toàn trong thời gian lấy các bằng cao học. Học phí lúc học bằng tiến sĩ thứ nhì do sở làm tôi chi trả. Những khó khăn trong đời sống hàng ngày đa số là về vấn đề trả tiền nhà. Còn ăn uống thì chẳng dám đi ăn ngoài.

Trà Mi: *Những bước đầu khó khăn đó, tiến sĩ có cảm giác mặc cảm, cảm giác bị người ta nhìn với ánh mắt kỳ thị hay phân biệt không?*

Tiến sĩ Tiến: Tôi đi rất nhiều nước và thấy rằng nước Mỹ này là ít kỳ thị nhất. Họ cho mình cơ hội để làm. Trong cơ hội đó, mình phải làm đúng tiêu chuẩn họ nghĩ.

Trà Mi: *Một câu chuyện thành công luôn có giá phải trả. Với những cái giá mà tiến sĩ đã trả để có được vị trí thành công hôm nay, nhìn lại, ông nghiệm ra cho mình điều gì?*

Tiến sĩ Tiến: Đối với tôi, ngay từ các công việc nhỏ nhặt nhất như lau chùi cho tới công việc tôi đang làm hiện thời, lúc nào tôi cũng chú tâm vào làm việc hết sức mình, không lãng phí. Kinh nghiệm trong đời sống thăng trầm cho tôi thấy bao giờ cũng vậy, khi

mình làm hết khả năng của mình, sự thành công dần dần cũng sẽ tới. Tùy theo số mệnh mỗi người, có người thành công đến nhanh, có người chậm. Nhưng khi mình bỏ hết sức ra làm, tôi chắc chắn sự thành công sẽ tới, không sớm thì muộn. Ông trời không bao giờ bỏ quên những người làm hết sức mình.

Trà Mi: *Để thành công, ngoài yếu tố nỗ lực cũng nhờ tới yếu tố may mắn cộng hưởng với tư chất ham học. Ba tố chất chính đó chiếm tỷ lệ thế nào trong sự thành công của tiến sĩ?*

Tiến sĩ Tiến: Khi còn nhỏ, ba tôi thường bảo tôi lớn lên phải làm kỹ sư điện, nhưng lúc đó tôi không thích học, tôi chỉ thích đi đánh bóng bàn. Khi rời Việt Nam, tôi vẫn nghĩ qua Mỹ sẽ sống nhờ vào nghề đánh bóng bàn và sẽ thành công trong phương diện đó, chứ tôi không nghĩ đến chuyện học hành gì cả. Khi qua Mỹ, có anh bạn giới thiệu tôi đánh bóng bàn độ sức với một nữ vô địch của tiểu bang California. Là vô địch bóng bàn toàn tỉnh Gia Định, toàn trường, và vô địch của Hướng đạo sinh toàn quốc, tôi nghĩ sẽ thắng cô ta. Nhưng khi ra đánh, tôi thua cô ấy cả 3 trận. Lúc đó tôi mới vỡ lẽ vì đánh với vô địch của tiểu bang thôi mà tôi còn thua, thì làm sao mơ đến vô địch nước Mỹ và làm sao có thể sống bằng nghề bóng bàn. Tôi thấy không xong, quyết định phải đi học lại. Chuyện này tôi kể để thấy rằng những dự tính của mình chưa chắc được ông trời chiều lòng. Mình định thế, nhưng thời cuộc và hoàn cảnh xung quanh cho thấy mình làm không xong, và mình phải đổi hướng.

Trà Mi: *Giữa tư chất hiếu học và nỗ lực phải bỏ ra để thành công, yếu tố nào vượt trội hơn trong thành công của tiến sĩ?*

Tiến sĩ Tiến: Bản chất ít nhất phải chiếm 60%, bản chất của tôi là làm việc hết mình dù việc nhỏ hay việc lớn. Phải làm tới nơi tới chốn, tôi nghĩ đó là quan trọng nhất, phải chăm chỉ. Tôi thấy nhiều người có thể là thông minh vượt bậc, nhưng lại làm qua loa. Còn một người chăm chỉ dần dần sẽ vượt qua mặt họ.

Trà Mi: *Ước mơ thành công đã thành hiện thực, giờ đây nhìn ra tương lai, tiến sĩ có ước mơ gì cho bản thân mình nữa không?*

Tiến sĩ Tiến: Ước mơ sâu xa nhất của tôi là sau này có cơ hội về Việt Nam đóng góp trong lĩnh vực khoa học.

Trà Mi: *Vì sao ước mơ này hiện giờ tiến sĩ chưa hoàn thành được hoặc bắt đầu được?*

Tiến sĩ Tiến: Vì đời sống hằng ngày vì những việc mình phải làm để 'trả nợ đời'. Xong hết rồi mình mới có cơ hội làm những chuyện mình thật sự muốn làm.

Trà Mi: *Nếu có người nhận xét rằng nhân tài người Việt ở nước ngoài ít người hướng về phục vụ quê cha đất tổ, ý kiến của ông ra sao?*

Tiến sĩ Tiến: Tôi không đồng ý. Tôi có nhiều bạn bè thành công khá nổi tiếng và rất giỏi. Họ có lòng và có suy nghĩ giống tôi, nghĩa là có dịp nào họ có thể đóng góp được thì họ cũng sẽ sẵn sàng.

Trà Mi: *Đó là về những khó khăn chủ quan. Thế có yếu tố khó khăn khách quan nào ngăn cản việc này không?*

Tiến sĩ Tiến: Về mặt khách quan, hiện giờ Việt Nam cũng mở rộng. Tôi không thấy đây là vấn đề. Quan trọng nhất là bản thân mình có thể bỏ thời gian và công việc để làm những việc đó hay không. Đa số các anh em bạn tôi đều gặp vấn đề như con còn nhỏ, họ phải nuôi con lớn ăn học. Sau đó họ mới có thời gian làm những việc họ muốn.

Trà Mi: *Người Việt Nam ra nước ngoài có vị trí thành công tỏa sáng hơn ở trong nước. Những người thành công ở nước ngoài cũng nghĩ rằng nếu còn trong nước thì chưa chắc họ thành công tới được vị trí như vậy. Câu hỏi mọi người đặt ra là làm thế nào để Việt Nam có được những nhân vật tài giỏi có những phát minh khoa học được tôn vinh? Vai trò của người trẻ và của xã hội trong nước thế nào trong việc đào tạo nhân tài, ý kiến tiến sĩ ra sao?*

Tiến sĩ Tiến: Vấn đề này vừa tế nhị vừa phức tạp. Tế nhị ở chỗ những người ra khỏi nước Việt Nam thành công hơn là khi họ ở trong Việt Nam. Ở Việt Nam có những người rất giỏi, thông minh vượt bậc, nhưng cách học trong nước theo kiểu từ chương. Còn cách học bên này không bắt mình phải nhớ mà ngược lại bắt mình phải hiểu. Ví dụ như học từ chương thì không thể nào lấy được bằng tiến sĩ bên này. Anh phải nghĩ ra được cái gì mới thì mới lấy được bằng tiến sĩ bên này. Người lấy tiến sĩ bên này không phải là thành công hơn người ở Việt Nam. Ở Việt Nam cách học như vậy sẽ đào tạo ra con người như vậy. Làm thế nào để những người trong nước được phát triển giống những người ở ngoài nước, việc này phải trở lại nguồn gốc của nó. Cũng cần một thời gian để Việt Nam thay đổi cách học. Tôi nghĩ 10, 20 năm nữa cách học từ chương tại Việt Nam sẽ bị thoái hóa. Họ đang cải thiện đường lối giáo dục. Hiện giờ hệ thống internet và sự giao lưu giữa hai nước Mỹ-Việt rất mở rộng cho nên họ có nhiều thông tin và cũng cập nhật những dữ kiện bên này.

Trà Mi: *Đối với những người bạn trẻ trong nước đang nghe câu chuyện thành công của tiến sĩ Nguyễn Mạnh Tiến, ông có thông điệp nào muốn nhắn gửi tới họ?*

Tiến sĩ Tiến: Đừng nên câu nệ chuyện mình làm phải tương đương với bằng cấp của mình. Công việc nào mình cũng nên làm và khi làm thì nên làm hết sức mình. Đó cũng là lời khuyên của tôi muốn chuyển tới anh em trong nước.

Trà Mi: *Xin chân thành cảm ơn tiến sĩ Tiến đã dành thời gian cho cuộc trao đổi này.*

Bạn có biết

Vũ khí hóa học giết người hàng loạt

Trong thời gian gần đây, quan hệ quốc tế đang trở nên căng thẳng vì tình hình chính trị ở Syria. Sau những nghi ngờ của một số nước phương Tây về việc về việc Syria có sử dụng vũ khí hóa học đối với thường dân, Mỹ và các quốc gia đồng minh đe dọa sẽ sử dụng những biện pháp can thiệp quân sự vào mảnh đất ở khu vực Trung Đông này.

Mới đây nhất, Mỹ đã công bố những báo cáo, bao gồm một loạt chứng cứ về sự tồn tại của một cuộc tấn công bằng vũ khí hóa học ở ngoại ô Damascus ngày 21/8 vừa qua. Theo đó, cuộc tấn công này đã làm 1.429 người thiệt mạng, bao gồm 426 trẻ em. Vậy vũ khí hóa học là gì, chúng có ảnh hưởng như thế nào tới cuộc sống con người và điều gì sẽ xảy ra nếu loại vũ khí này phát tán, bùng nổ trên toàn thế giới?

Thi thể nạn nhân nằm la liệt trên đường phố.

Vũ khí hóa học là gì?

Vũ khí hóa học là một dạng vũ khí quân sự thường được sử dụng trong chiến tranh, có khả năng hủy diệt và sát thương hàng loạt, giống như vũ khí sinh học, vũ khí hạt nhân... Nói đơn giản, đây là tập hợp các thiết bị quân sự có sử dụng hóa chất (ở cả 3 thể rắn, lỏng, khí) khi được phát tán sẽ gây ra tổn thương trực tiếp trên cơ thể người hoặc tử vong. Tùy theo hóa chất được sử dụng, người ta chia vũ khí hóa học thành 3 loại chính: loại sử dụng chất

độc thần kinh, sử dụng hơi cay và sử dụng chất độc hô hấp.

Sức mạnh hủy diệt của vũ khí hóa học?

Trên thực tế, con người biết sử dụng loại vũ khí tàn bạo này từ rất sớm. Những phiên bản đầu tiên chính là các mũi tên tẩm độc của thổ dân da đỏ. Thời đó, người ta đã biết tẩm độc vào nguồn nước để tiêu diệt quân địch.

Trước Công nguyên, người Ấn Độ đã từng vận dụng khói hơi ngạt trong các trận chiến của mình. Ở phương Tây, các chiến binh Spartan cũng đốt gỗ trộn với mù tạt và lưu huỳnh để tạo ra hơi cay của riêng mình dùng trong chiến tranh.

Thời kỳ hoàng kim của loại vũ khí này là trong hai cuộc chiến tranh thế giới và hình ảnh tàn bạo của phát xít Đức thảm sát hàng triệu người vô tội bằng khí độc sẽ còn ám ảnh chúng ta mãi về sau. Một số loại chất độc chính từng được sử dụng là VX, Sarin, clo, phosgene,...

Vũ khí hóa học được sử dụng rất nhiều trong Thế chiến I.

Trong đó, Sarin là một chất độc thần kinh, độc tính mạnh gấp 500 lần cyanide (Hydro xyanua) và có thể giết chết một người trưởng thành trong vòng 1 phút. VX lại sở hữu khả năng hủy diệt lớn, giết chết 75% những ai bị chất này dính lên người trong vòng 7-8 giờ đồng hồ.

Phosgene có mùi cỏ mới, sẽ gây phù phổi nếu vô tình hít phải và giết chết người bị nhiễm trong vòng 1-2 ngày.

Cho tới ngày nay, trên thế giới có không ít quốc gia trên thế giới tuyên bố sở hữu kho vũ khí hóa học. Có thể kể tới như Mỹ, Ấn Độ, Iraq, Nhật Bản. Gần đây, cả thế giới đang nín thở theo dõi tình hình ở Syria khi báo chí và chính quyền phương Tây nghi ngờ nước này sử dụng vũ khí hóa học với dân thường.

Dù điều đó có đúng hay không thì với khả năng hủy diệt hàng loạt của mình, sẽ không sai khi cho rằng, nếu vũ khí hóa học bùng nổ trên thế giới, đó cũng sẽ là dấu chấm hết cho lịch sử loài người.

Cả nhân loại đều hiểu được sự nguy hiểm mà vũ khí hóa học đem lại. Do đó, một tổ chức giải trừ vũ khí hóa học (OPCW) quy tụ 189 quốc gia đã được thành lập năm 1997 nhằm thực hiện những nỗ lực

không mệt mỏi, ngăn chặn sự phát triển cũng như giải trừ, tiến tới xóa bỏ vũ khí hóa học trên thế giới.

Hàng trăm ngàn người bị giết trong Thế chiến II bởi vũ khí hóa học của phát xít Đức.

Với những nỗ lực này, nhiều khả năng, một thảm kịch vũ khí hóa học trên quy mô toàn cầu có lẽ sẽ chỉ có trên lý thuyết. Song, không ai có thể chắc chắn 100% điều gì. Bởi vậy, giống như thảm họa hạt nhân, sự bùng nổ trên quy mô toàn cầu của vũ khí hóa học cũng như Ngày Tận thế đang treo lơ lửng trên đầu chúng ta.

Làm sao sống sót trước thảm họa vũ khí hóa học

Để sống sót qua “cái chết không báo trước” này, hãy làm theo những hướng dẫn sau:

Cố gắng nhận biết một cuộc tấn công hóa học càng nhanh càng tốt. Bạn có thể làm điều này bằng cách nghe thông tin từ truyền hình, radio. Đa phần các chất độc hóa học được sử dụng có thể không màu nhưng có mùi đặc trưng như mùi hắc của khí clo, mùi mù tạt... Khi tiếp xúc với những loại khí như vậy, cơ thể bạn gần như phản ứng tức thì: da tấy đỏ, ngứa, khó thở, mù tạm thời...

Nếu biết mình đang nằm trong vùng tấn công hóa học, hãy tìm những vùng đất cao nhất và tới đó. Phần lớn chất độc hóa học nặng hơn không khí, do đó việc làm trên giúp bạn hạn chế đáng kể khả năng bị dính chất độc.

Sau đó, cởi hết toàn bộ quần áo đang mặc, bọc vào túi nhựa và vứt đi vì chắc chắn hóa chất đã dính lên chúng. Bạn cần nhanh chóng tắm rửa bằng xà phòng cẩn thận, rửa mắt với nước 10-15 phút để loại bỏ những mầm mống hóa chất có thể sót lại trên da.

Cuối cùng, hãy giữ bình tĩnh để điều hòa nhịp thở. Sự hoảng loạn khiến bạn thở nhanh hơn, hít nhiều khí hơn bình thường và làm tăng nguy cơ hít phải khí độc. Để bảo vệ phổi, hãy sử dụng mặt nạ phòng độc hoặc bịt mũi bằng bông tẩm nước tiểu.

Nước tiểu có khả năng trung hòa một số chất độc hóa học đang được sử dụng hiện nay. Trong Thế chiến thứ I, quân đội Canada đã sống sót nhờ vận dụng phương pháp này.

* Tài liệu tham khảo từ các nguồn: Discovery, Business Insider, Global Post, Wikihow, Wikipedia...

Bổ túc ân nhân giúp Thương Phế Binh VNCH qua bữa cơm 14/09/13

Gia đình Quân Cán Chánh VNCH/HL chân thành cảm ơn quý ân nhân sau đây đã đóng góp vào quỹ yểm trợ Thương Phế Binh VNCH:

Ô. Tô Văn Nguyên €20,00

Ô. Vũ Oanh €60,00

Trân trọng,

Ý Thức

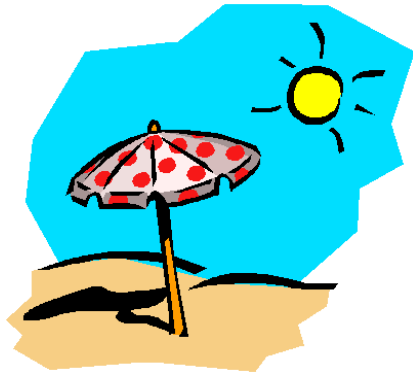
Buổi sáng
thức dậy lúc chín giờ
ly café espresso
chảy thắm loang ngày mới
lung linh trên đóa hồng hé nở
hòa tấu khúc số sáu
la symphonie pastorale
bừng sáng vườn nắng ban mai
một mặt trời tỉnh thức rất Âu Châu

Buổi chiều
cơn đói réo gọi
những ngón tay mỗi rời
buông rơi quyền sách
ăn ngấu nghiêng thỏa cơn đói ngàn năm
tập tành nhìn thấu vào vịnh cửa
mặt trời - bãi cỏ - bờ nước
đang lướt dần vào đêm Hy Lạp
no ứ hơi huyền thoại

Buổi tối
nằm dài trước TV
miệt mài chương trình của VPRO
về Dostoievski
con người - tội ác - hình phạt những dòng
nước đen chảy tuột qua lỗ cống
ra biển

Bóng đêm
một ngày đã trôi qua
tôi đang chết bao nhiêu lần

Nguyễn Hoàn Nguyễn

Du Lịch

Ngôi làng nhỏ bé Shirakawago - Nhật Bản

ra những ngọn sóng trắng bạc đầu nằm cạnh bên rừng thu xanh-vàng-đỏ-thẫm vây quanh, tạo cho Shirakawago một không gian tuyệt đẹp, đủ để hấp hồn du khách.

**Cầu nối đưa vào cổng hương thôn
Shirakawago**

Nagano và Gifu là hai tỉnh cao nguyên nằm vào khoảng giữa trung bộ của hòn đảo lớn nhất Honshu (Tokyo cũng nằm trên hòn đảo này). Hai tỉnh này được Thái Dương Thần Nữ dựng ở trên một độ cao trung bình hơn 1,300m so với mặt biển và chung quanh được rất nhiều ngọn núi lửa “sưởi ấm” người dân Nhật mỗi khi chúng thức giấc. Đáng kể là ngọn núi Asama-yama cao khoảng 2,600m, ngọn núi này cũng mới “thức dậy” và sưởi ấm dân Nhật vào năm 2004. Nhưng bù lại, Thái Dương Thần Nữ lại ban cho hai tỉnh này những thắng cảnh mùa xuân hạ thu đông rất xứng đáng cho người du khách đến thưởng ngoạn. Một trong những thắng cảnh đó phải nói đến mùa thu tại Shirakawago.

Rừng thu và sông Shirakawa

Shirakawago có tên Hán Việt là Bạch Xuyên Hương có nghĩa là “một hương thôn có con sông bạc trắng.” Mà quả đúng như vậy, trước cổng làng Shirakawa có một con sông nhỏ nhưng vì độ dốc sông lồi lõm, nghiêng không đều nên sóng luôn tạo

Một góc làng Shirakawago (Bạch Xuyên Hương)

Ngôi làng Shirakawa được biết đến từ thế kỷ 16 do những người nông dân và các tay dõng dõng quý tộc và chiến binh samurai kiến tạo. Tuy nằm trên cao nguyên, nhưng ngôi làng lại nằm lọt thỏm vào thung lũng giữa các ngọn núi nên thời tiết rất lạnh vào mùa đông. Người dân làng Shirakawa đã tạo ra một kiến trúc về nhà cửa khác hẳn các nơi khác. Hình dáng nóc nhà như hai bàn tay chắp lại (lúc khẩn nguyện trong Phật giáo) được gọi là phong thái Gassho-zukuri, với kiến trúc này mái nhà được kèo và cột lại với nhau mà không cần dùng đỉnh. Mái nhà được lợp bằng các vật liệu nhẹ như cỏ nhưng rất dày để giữ ấm, mái xuôi xuống nhằm tránh những lúc tuyết rơi quá nặng. Ngay cả các ngôi chùa trong làng cũng đều được kiến trúc theo cùng một phong thái gassho-zukuri. Nếu không chú ý kỹ du khách có thể không biết được đó chính là những ngôi chùa trong làng. Trong làng có những ngôi nhà đã giữ kiến trúc nguyên thủy có đến hơn 200 năm. Đó cũng là một yếu tố giúp làng Shirakawago được UNESCO công nhận là một di sản văn hóa thế giới vào năm 1995. Đây là một trong mười bảy di-sản thế giới của nước Nhật.

Một số các ngôi nhà cũ kỹ này, ngày nay trở thành các điểm du lịch để du khách có thể vào xem cách sinh hoạt cũng như cách kiến trúc bên trong nội thất của các gassho-zukuri. Thường thì một gassho-zukuri có hai tầng lầu. Tầng dưới khi bước vào cửa là “genkan,” nơi cởi giày dép để lại đây. Chính giữa nhà lúc nào cũng có một lò sưởi chính để sưởi ấm cho tất cả các phòng dưới nhà cũng như tầng trên. Thường thì sinh hoạt chính của gia đình đều tụ lại nơi đây chứ không giống như các ngôi nhà hiện đại

ở các thành phố lớn. Ngoài ra, còn có một phòng để bàn thờ và một phòng ngủ. Dĩ nhiên người Nhật luôn dùng các tấm tatami (chiếu) để làm sàn nhà, nên họ dùng bàn thấp và ngồi trên tatami để nói chuyện hay ăn uống, kể cả với người khách họ mời đến nhà. Các dân tộc khác phần lớn đều không quen với lối ngồi này nên thật là một cực hình cho khách mỗi khi được người Nhật vùng quê mời về nhà ăn uống.

Nhưng khi lên tầng trên quan sát thì mới biết rằng kiến trúc gassho-zukuri rất là thực tế. Chính giữa sàn nhà tầng trên là hơi thoát lên cửa lò sưởi, mục đích làm ấm cả tầng trên. Chung quanh không gian chia ra từng phòng nữa, nhưng được phân chia từng khu để các dụng cụ nhà nông cất vào đây vào mùa đông. Có khu để các bảng hướng dẫn, dạy cho mọi người về cách cấy mạ, trồng lúa, gặt lúa, trồng trọt theo thời tiết bốn mùa, cách làm thức ăn cho gia súc, cách giữ thực phẩm không bị hư hỏng. Đây có thể xem như một học đường của chính gia đình người nông dân mà họ muốn những thế hệ con cháu vẫn theo được nề nếp và kinh nghiệm của thế hệ trước.

Có lẽ nỗi sợ nhất của người Nhật là sự thất truyền, họ sợ các thế hệ sau không còn biết đến các thế hệ trước đã sống như thế nào, đã bảo vệ niềm tin “Thái Dương Thần Nữ” và Thần Đạo hay nếp sống của người Nhật như thế nào. Điều đó không lạ gì khi du khách thấy có những ngôi đền Thần cung được người Nhật thiên-cung, có nghĩa là cứ 25 năm họ đổi dời ngôi đền từ một vị trí này sang một vị trí khác không ngoài mục đích là để thế sau còn nhớ cách kiến trúc lại ngôi đền thần cung của tổ tiên họ. Hai mươi lăm năm cứ một thế hệ luôn được nhắc nhở như thế. Từ một đất nước hoang tàn sau Thế Chiến II, nước Nhật đã vươn lên một cách hùng cường, không để bất cứ một đất nước to lớn nào có thể bắt nạt họ bằng vũ lực và có lẽ đỉnh điểm cao nhất của tinh thần Thần đạo Nhật Bản không phải là những kamikaze hay mổ bụng harakiri nữa mà chính là tinh thần người Nhật trách nhiệm, nhẫn nại và kỷ luật khi hứng chịu hai trận thiên tai 1995 tại Kobe và 2011 tại Sendai-Fukushima.

Làng Shirakawago không những chỉ cho du khách nhìn nét đẹp của mùa thu mà còn cho người thưởng ngoạn biết về cái nét lạ lùng của kiến trúc và đời sống người nông dân Nhật miền núi ngày xưa. Mùa thu lúc nào cũng đẹp, đẹp đến độ tôi không thể viết bằng ngôn ngữ về những cảm nghĩ của tôi dành cho mùa thu.

Còn bạn muốn biết thêm về mùa thu Nhật Bản thì ngoài những địa danh nêu trên, bạn hãy tìm đến thêm Onioshidashi, Wakayama hay là bạn đi cùng với tôi, mùa thu sang năm!

Trần Nguyên Thắng

Garage Trung Tran

Karel Doormanstraat 36 - 6651 ZM Druten
(Industrieterrein Kerkeland)

Reparatie & onderhoud van alle
automerken en wij zorgen ook voor APK,
verkoop van occasions

Tel. 0487-519467.
Gsm. 06-55775918

Tin Thu

Từ Hà

*hừng đông ráng nhẹ lưng trời
lối đi vàng lá rơi rơi mặt đường
vòm cây ánh sáng tựa gương
heo may thoảng mộng bình thường ngày
xưa*

*rừng hoang, ruộng cỏ xa mờ
bên trong như có nàng thơ nỡ nường
bóng người lẩn lút trong sương
lưng linh như ảo ảnh mờ mờ tượng ra*

*đi như không có quê nhà
đi như hồn vía phương xa tìm về
không nghe tiếng bước chân lê
trên tầng lá úa bốn bề hắc hiu*

*người đi cõi bỏ ngục tù
của tâm cùng ý bao vây chập chùng
thân này tại chốn mộng lung
mắt gương tròn trĩnh vui cùng thế nhân*

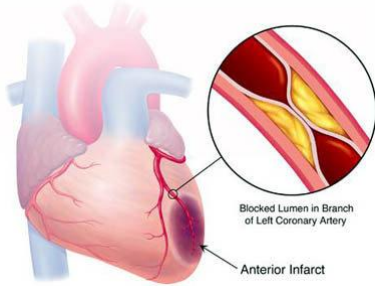
*nhìn người với lượng từ tâm
nhìn quanh với một chút lòng xót thương
cùng chung một kiếp vô thường
lên đời lấy cảnh đoạn trường làm vui*

Y Học - Sức Khỏe

Heart Attack là gì?

Bác sĩ Nguyễn Ý-Đức

Tim là bộ phận thiết yếu trong việc nuôi dưỡng toàn bộ tế bào trong cơ thể. Hằng ngày, tim liên tục làm việc suốt 24 giờ để bơm một khối lượng hơn 7000 lít máu. Để hoàn thành công việc này, tim cần oxy và chất dinh dưỡng do động mạch vành (Coronary Artery) cung cấp.

Vì nhiều lý do khác nhau, mặt trong của động mạch vành bị các mảng chất béo bám vào, làm cho động mạch trở nên cứng và hẹp, máu lưu thông giảm đi. Một máu cục có thể thành hình và gây tắc nghẽn hoàn toàn sự lưu hành của máu. Tế bào tim không nhận được chất dinh dưỡng và oxy, sẽ bị hủy hoại. Đó là sự nhồi máu cơ tim (myocardial infarction). Thời gian thiếu máu càng lâu thì sự hủy hoại của tế bào tim càng lan rộng và cơn đau tim càng trầm trọng hơn.

Đôi khi, cơn đau tim cũng xảy ra khi động mạch vành co thắt tạm thời làm cho lưu lượng máu tới tim giảm đi. Các cơn co thắt tạm thời này có thể gây ra do căng thẳng tâm thần, tiếp xúc với thời tiết lạnh, khói thuốc lá hoặc khi sử dụng vài loại thuốc như bạch phiến. Ngoài ra đã bị Heart attack cũng thường đưa tới Stroke.

Cơn đau tim là một trường hợp khẩn cấp, cần được điều trị tức thì. Mỗi giây phút trì hoãn là giây phút dẫn tới “thập tử nhất sinh” cho người bệnh.

May mắn là cơn đau tim có thể điều trị được và các nguy cơ gây ra cơn đau tim có thể đối phó, thay đổi để phòng ngừa căn bệnh hiểm nghèo này.

Những dấu hiệu báo trước Cơn Đau Tim

Có một số dấu hiệu báo trước sự xuất hiện của cơn đau tim:

a-Cảm giác khó chịu, đau đè như có vật nặng ép trên ngực, kéo dài tới mấy phút rồi mất đi, nhưng có thể tái xuất hiện. Cơn đau có thể nhẹ vừa phải tới đau không chịu được.

b-Cảm giác đau từ ngực chạy lên vai, cổ hoặc lan ra cánh tay; đầu ngón tay cảm thấy tê tê..

c-Choáng váng, muốn xỉu, đổ mồ hôi, buồn nôn, khó thở.

d-Lo sợ, nóng nẩy, bồn chồn.

đ-Da xanh nhợt.

e-Nhịp tim nhanh, không đều.

Nếu cảm thấy một trong những dấu hiệu này thì phải kêu cấp cứu ngay.

Nên lưu ý là phụ nữ có thể có các dấu hiệu khác hoặc không rõ ràng như nam giới. Họ có thể cảm thấy đau ở bụng, cho là bị ợ chua với da ẩm ướt hoặc mệt mỏi bất thường. Mà không ngờ là có thể đang bị heart attack.

Điều trị

Ngay khi cảm thấy có dấu hiệu bị cơn đau tim, bệnh nhân cần phải kêu số điện thoại cấp cứu để được đưa đi khám bệnh và điều trị càng sớm càng tốt. Điều trị sớm có thể ngăn ngừa hoặc giới hạn sự hư hao của tế bào tim và giảm được tử vong cho người bệnh.

Trên đường chuyên trở bệnh nhân tới bệnh viện, nhân viên cấp cứu đã có thể bắt đầu sự chữa trị với phương tiện sẵn có trong xe cấp cứu. Họ thường xuyên liên lạc trực tiếp với bác sĩ tại bệnh viện để thông báo tình trạng người bệnh và tham khảo ý kiến về cách thức đối phó với cơn đau tim. Họ có thể cho bệnh nhân thở oxy, dùng thuốc giảm đau tim nitroglycerin, morphine. Họ cũng sử dụng máy cấp cứu tim khi nhịp tim rối loạn, tạm ngưng..

Tới nhà thương, bệnh nhân được đưa vào phòng cấp cứu tim trang bị đầy đủ dụng cụ, và dược phẩm. Các bác sĩ sẽ hành động ngay để phục hồi sự lưu hành máu tới tim, giảm thiểu tổn thương cho các tế bào và liên tục theo dõi tình trạng bệnh.

Thuốc gây tan cục huyết được dùng trong vòng 1 giờ kể từ khi bắt đầu có dấu hiệu của cơn đau tim.

Thuốc loại nitrate để giúp động mạch bớt co thắt và giảm cơn đau trước ngực.

Thuốc chống đông máu để làm máu loãng, tránh đóng cục trong lòng động mạch.

Thuốc viên aspirin để ngăn ngừa tiểu cầu kết tụ với nhau...

Ngoài ra còn các dược phẩm giúp hạ huyết áp, giảm sức căng của động mạch, nhờ đó tim làm việc nhẹ nhàng hơn; thuốc điều hòa nhịp tim; thuốc an thần giảm đau. Bệnh nhân liên tục được hít thở oxy...

Thời gian điều trị tại bệnh viện tùy thuộc tình trạng nặng hay nhẹ của bệnh, sự đáp ứng với các phương thức chữa trị, thường thường là năm, sáu ngày nếu không có biến chứng.

Trước khi xuất viện, bệnh nhân được hướng dẫn về cách thức chăm sóc và dùng thuốc, về chế độ dinh dưỡng, về nếp sống, về sự vận động cơ thể với chương trình vật lý trị liệu, phục hồi chức năng của tim. Bệnh nhân sẽ hiểu rõ nên vận động như thế nào để tăng cường sức mạnh của cơ thể mà không gây ra rủi ro cho trái tim, hiểu rõ về bệnh tim của mình và biết cách đối phó với các khó khăn trong đời sống hằng ngày để tránh cơn đau tim tái phát.

Gia Chánh

Mì Quảng

Ngọc Vân

Nguyên Liệu:

(Cho khoảng 10 tô mì)

- 2 pound sườn non
- 1 pound tôm có đầu size 31-35
- 1 gói bột ớt màu
- 6 củ hành hương hoặc 1 củ hành tây, lột vỏ, băm nhuyễn
- 6 tép tỏi, lột vỏ, băm nhuyễn
- Muối, đường, bột súp gà, tiêu, nước mắm, dầu ăn
- 2 gói bánh phở khô sợi lớn
- 2 muỗng cà phê bột nghệ
- Bắp chuối hoặc bắp cải bào mỏng
- Rau thơm (rau húng cây, húng lủi, tía tô)
- Ớt sa tế hoặc ớt trái xắt khoanh
- 1/2 cup đậu phộng rang vàng, bóc vỏ

Chuẩn Bị:

*Ướp tôm, thịt

-Sườn non rửa sạch, chặt miếng vừa ăn. Ướp vào sườn non 1/3 phần hành băm nhuyễn + 3 muỗng canh nước mắm + 2 muỗng canh đường + 2 muỗng cà phê bột súp gà + 1/2 muỗng cà phê tiêu.

-Tôm rửa sạch, dùng kéo cắt bỏ mắt, râu, và chân tôm. Nếu tôm vỏ mỏng có thể để nguyên vỏ, tôm vỏ dày thì lột vỏ phần đầu và một nửa phần mình, chừa lại phần vỏ sát đầu tôm (để khi nấu xong, tôm không

bị mềm quá). Ướp vào tôm 1/3 phần hành băm nhuyễn + 1 muỗng canh nước mắm + 1 muỗng canh đường + 1/2 muỗng cà phê tiêu + 1 muỗng cà phê bột súp gà.

-Để thịt và tôm qua đêm cho thấm đều gia vị.

*Luộc bánh phở

-Bắt nồi lên bếp, cho vào 3 lít nước, để lửa lớn. Nước sôi, cho vào 2 muỗng cà phê bột nghệ, cho bánh phở vào, trộn đều, hạ lửa nhỏ, đậy nắp, để 13 phút. Tắt lửa, sốt bánh phở ra rổ, xả lại nước lạnh 2 lần cho bánh được dai, để ráo nước. Bánh phở sau khi luộc xong sẽ có màu vàng tươi rất đẹp.

*Xào ớt bột

-Bắt nồi nhỏ lên bếp, cho vào 1/3 cup dầu ăn, cho 1/2 gói ớt bột vào, để lửa vừa, trộn đều, khi thấy dầu vừa sôi thì tắt lửa, để khoảng 10 phút cho bột ớt bột lắng dưới đáy nồi, sau đó hớt dầu ớt cho vào một chén nhỏ, phần cặn ớt bỏ đi.

Cách Nấu:

-Bắt nồi lên bếp, để lửa lớn, nồi nóng, cho vào 2 muỗng canh dầu ăn, cho tỏi và phần hành còn lại vào xào vàng

-Kế đến cho tôm vào, trộn đều nhẹ tay, dùng muỗng đè đầu tôm để gạch tôm tươm ra, cho chén dầu ớt vào cho tôm có màu đỏ đẹp, xào khoảng 5 phút thì tôm chín, vớt tôm ra tô, chừa nước xào tôm lại.

-Sau khi vớt tôm ra, cho sườn non vào xào cho sườn non săn lại, khoảng 10 phút.

-Cho vào nồi 2 muỗng cà phê bột súp gà, 2 muỗng canh đường, 2 muỗng canh nước mắm, 5 cup nước nóng. Khi nước lèo trong nồi sôi lên, hớt bọt, đậy nắp để lửa nhỏ nhất, nấu khoảng 40 phút cho sườn non mềm.

-Sau khi sườn non mềm, vớt sườn non ra tô. Nêm nồi nước lèo lại lần chót cho vừa ăn. Nước lèo mì quảng có vị ngọt mặn đậm đà.

-Khi ăn, sắp mì quảng ra tô, trên để vài miếng tôm và thịt, có thể cho thêm chả nếu thích.

-Chan nước lèo chỉ vừa đủ xấp xấp mì. Trên rắc đậu phộng.

-Mì quảng ăn nóng kèm với bắp chuối hoặc bắp cải, rau thơm, ớt sa tế hoặc ớt trái xắt khoanh, bánh tráng mè. Nếu lạt cho thêm vài giọt nước mắm ngon.

Cười chút chơi

Lấy ra khỏi ngực

Tại 1 cuộc họp trong công ty, cô nhân viên xinh đẹp đang thuyết trình thao thao, đột nhiên cô dừng lại và nói với ông trưởng phòng :

- Thưa ông, tôi muốn lấy một thứ ra khỏi ngực tôi.
- Cái gì? - Ông trưởng phòng ngạc nhiên.
- Dạ thưa! Cặp mắt của ông đấy!

Bên nào cũng được

Trong 1 trận bóng đá, trên khán đài, một cổ động viên gào to:

"Chơi cùi chỗ gãy hết răng bọn nó đi".

Người ngồi kế bên thắc mắc :

- Anh nói bên nào thế?
- Bên nào cũng được. Tôi là nha sĩ mà!

Tiểu xảo

Một ông đi công tác xa chẳng may mắc bệnh phải nằm viện. Ông nhờ cô y tá điện gấp cho vợ :

"Anh mắc bệnh phải vào nhập viện. Bệnh viện này hoàn hảo, các y tá ở đây trẻ trung, xinh đẹp..."

- Ông nói tới chúng tôi làm chi? - Cô y tá ngạc nhiên.
- Cô thông cảm, tôi nói thế bà ấy mới cấp tốc lên thăm...

Vạ miệng

Máy giặt bị trục trặc, cô vợ gọi người đến sửa.

Cô phải đi làm, cô dặn người thợ, cũng là chỗ họ hàng :

- Tôi để chìa khoá dưới thảm chùi chân. Anh sửa xong để hoá đơn lên bệ bếp, tôi sẽ gửi tiền thanh toán cho anh. Anh đừng ngại con bęc-giê Toto, nó sẽ không làm phiền gì anh. Nhưng, anh đừng nói chuyện với con vẹt. Tôi nhắc lại, không được nói chuyện với con vẹt!

Hôm sau, người thợ tới, anh ta thấy một con chó to và dữ chưa từng thấy. Nhưng, đúng như bà chủ nhà đã nói, con chó chỉ nằm êm trên thảm nhìn anh ta làm việc. Tuy nhiên, con vẹt thì lại làm cho anh ta phát điên, suốt cả buổi nó la hét chửi rủa liên miên.

Cuối cùng, anh thợ không thể chịu được nữa và hét lên:

- Cám mồm đi, con chim ngu ngốc xấu xí khôn kiếp!
- Lập tức con vẹt quay sang con chó và hét lên:
- Thanh toán nó, Toto!

Cơ hội sửa di chúc

Một cụ ông ngoài 80, nặng tai đã lâu, quyết định kiên trì để theo đuổi bác sĩ và được chữa khỏi.

Vài tháng sau, ông cụ quay trở lại phòng khám để cảm ơn. Bác sĩ hỏi thăm:

- Chắc gia đình ông vui mừng lắm nhỉ?

Ông cụ đáp:

- Suyt ! Tôi chưa báo cho con cháu biết về sự phục hồi của thính giác. Hôm nay tôi đến cảm ơn bác sĩ, nhờ bác sĩ tôi nghe được các câu chuyện của chúng nó ... và tôi đã sửa lại di chúc ba lần rồi!

Con ruồi

Trong một tiệm ăn, khách kê café, nhà hàng mang tới một ly café trong đó có một con ruồi lớn đang vù vù. Phản ứng của người khách ?

Người Nhật: Lẽ độ trả tiền, không đụng tới ly café, kín đáo ra khỏi tiệm.

Người Anh: Lạnh lùng chỉ cho chủ tiệm con ruồi trong ly.

Người Pháp: Phàn nàn, cau có vì ly café làm mất vui, phí một ngày trong 3 tháng nghỉ hè thường niên.

Người Mỹ: Gọi điện thoại cho luật sư riêng, ra lệnh làm thủ tục kiện tụng, đòi 2 triệu dollars bồi thường thiệt hại tinh thần.

Người Đức: Đề nghị chủ tiệm thi hành kỷ luật với nhân viên có lỗi.

Người Ý: Mọi chuyện sẽ ổn thoả, nếu tiệm không tính tiền café và tiền bữa ăn.

Người Ả Rập Dầu Lửa: Rút ngân phiếu, mua tiệm ăn, đóng cửa, sa thải tất cả nhân viên.

Người Thụy Điển: Cảnh cáo chủ tiệm không tôn trọng sinh mạng và hạnh phúc của sinh vật.

Người Mễ: Gạt con ruồi, uống ly café.

Người Tàu: Uống ly café ừng ực rồi nhậu con ruồi ngon lành, hỏi chủ tiệm cách dụ ruồi vào nhà bếp.

Người Do Thái: Dụ bán con ruồi cho người Tàu, bán ly café cho người Mễ, kiện chủ tiệm và nghiệp đoàn tiệm ăn về tội kỳ thị Do thái. Chính phủ Do thái tố cáo Hồi giáo đã sáng chế vũ khí khủng bố mới bằng ruồi nhằm tiêu diệt Do Thái, ra lệnh quân đội nhảy dù, đổ bộ, chiếm toàn thể vùng Gaza và một phần lãnh thổ Ai Cập dọc biên giới Palestine. Lobby Do thái tố cáo chính phủ Mỹ làm tay sai cho Hồi giáo, bán đứng Do Thái. Tổng thống Mỹ chính thức cáo lỗi và Thượng Viện biểu quyết tăng gấp ba viện trợ quân sự, kinh tế của Mỹ cho Do Thái

Câu chuyện không đề cập đến người Việt Nam, có lẽ vì thiên hạ nghĩ người Việt cũng là người Tàu. Nhưng theo bạn, phản ứng của ông khách An Nam sẽ như thế nào? Theo thiên ý, ông ta sẽ la lối, hạch sách om xòm nếu chủ tiệm là người đồng hương, sẽ nín khe nếu chủ tiệm là người Mỹ hay người Pháp.

Nếu chuyện xảy ra ở Hà Nội, thủ đô văn hóa VN, ông khách sẽ phát biểu ý kiến một cách tế nhị :

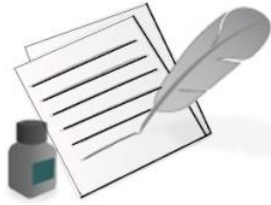
" ĐM ",,, làm ăn như vậy mà không sợ mất khách hả ? "

Và ông chủ, hay bà chủ, sẽ lịch sự trả lời :

" ĐM" ,,, Không uống thì trả tiền rồi cút đi cho khuất mắt. Có biết tiệm này của ai không? Ông mà ới một tiếng là đi tù rục xương. Sống không muốn, muốn chết hả ? "

SỔ VÀNG TƯỢNG ĐÀI THUYỀN NHÂN

Ngày	Tên	Đóng góp	
		Số Tiền	Hiện vật
28-12-2012	Tạ Trung Hiếu	€ 100	
26-1-2013	Nguyễn Hữu Phước		Flyer € 28,45
30-1-2013	Nguyễn thị Như Tuyết	€ 160	
4-2-2013	Trần Quang Ánh	€ 100	
16-6-2013	Miễn Thụy	€ 100	
16-6-2013	Hội 4 tháng 6	€ 1.500	
5-10-2013	Tạ Trung Hiếu		Folders € 120,-
7-10-2013	Nguyễn Quốc Thanh - Hoorn	€ 50	
11-10-2013	G/đ Lê Hoàng Lân - Nijmegen	€ 50	
13-10-2013	Herman v.d. Meer - Leiderdorp	€ 10	
23-10-2013	Mw. Van Heyster - Veghel	€ 50	
24-10-2013	Bà Nguyễn thị Xuân - Hoorn	€ 30	
	Ô/b Phạm Khương -Raalte	€ 100	
28-10-2013	G/đ Ngô thụy Trúc Lâm	€ 50	
2-11-2013	Bùi Trần Thiện Thanh	€ 50	
4-11-2013	Võ Ngọc Nhuận - Heerhugowaard	€ 100	
	Thái Tăng An - Houten	€ 50	
	Trần Thị Liên - Hoorn	€ 50	
8-11-2013	Tạ Văn Thái - Goirle	€ 100	
	Từ quỹ tưởng niệm cổ TT Ngô đình Diệm	€ 120	
9-11-2013	G/đ Nguyễn thị Tuyết Lê	€ 100	
11-11-2013	G/đ Võ thị Dạ Lan - Nijmegen	€ 250	
	G/đ Bùi thị Thanh Nga - Nijmegen	€ 100	
13-11-2013	Phát Điền Vĩnh - Hoorn	€ 50	
18-11-2013	G/đ Nguyễn đắc Trung - Hoofddorp	€ 100	
20-11-2013	Ô. Q.C. Vu	€ 70	
21-11-2013	G/đ Trần/Hồng - Bergen op Zoom	€ 50	
	G/đ Hồng/Lê - Bergen op Zoom	€ 50	
26-11-2013	G/đ H.S. Tran	€ 20	
27-11-2013	Phạm văn Thông -Zwaag	€ 50	
28-11-2013	Ô/b. Nguyễn văn Châu -Eindhoven	€ 220	
	Bà Lệ - Gouda	€ 40	
	Ô/b. Phạm văn Linh - Denhorn	€ 100	
	Ô. Võ việt Thắng - Delft	€ 100	
	Ô/b. Trần khắc Việt - Ridderkerk	€ 50	
	Vũ trọng Dũng - Veldhoven	€ 100	
	Ô/b. Đinh văn Lý - Spijkenisse	€ 100	
	Bà Vượng - Leiden	€ 20	
	Trần bá Thành - Nieuwegein	€ 50	
	Dương minh Nhật - Eindhoven	€ 50	
	Nguyễn văn Thông - Eindhoven	€ 20	
	Vũ văn Hữu - Eindhoven	€ 50	
	Nguyễn thanh Sơn - Heldmond	€ 30	
	Võ thị Lệ Thu - Delft	€ 50	
	Phan khắc Văn - Eindhoven	€ 20	
	Hội người Việt TNCS Eindhoven	€ 200	
	Ô. Nguyễn chí Loan - Eindhoven	€ 100	
	Bùi đức Hoạt	€ 100	
Tổng cộng:		€ 5.010	

Lá thư toà soạn

Tháng vừa qua, chúng ta đã chứng kiến một cơn bão khủng khiếp đổ vào đất nước Phi Luật Tân khiến hơn 5000 người chết và hàng triệu người đang phải sống trong cảnh màn trời chiếu đất, nhà cửa tiêu tan, tài sản mất hết.

Nhớ lại trong thập niên 70-80, khi người Việt tỵ nạn chúng ta bỏ nước ra đi, trốn chạy cộng sản trên những con thuyền mong manh lênh đênh trên biển cả, Phi Luật Tân là nước mở lòng nhân ái, mở rộng vòng tay cứu vớt người tỵ nạn chúng ta. Họ đã cứu mang chúng ta trong những trại tỵ nạn rải rác khắp đất nước của họ. Những địa danh như Palawan, Bataan sẽ không bao giờ phai mờ trong ký ức người Việt tỵ nạn. Người Việt tỵ nạn chúng ta không bao giờ quên nghĩa cử cao đẹp này của nhân dân Phi Luật Tân.

Giờ đây người dân Phi Luật Tân đang gặp thiên tai bão lụt, cả thế giới đang cùng bắt tay, chung sức vận động nhân lực, tiền tài, vật liệu để giúp đỡ những người kém may mắn này. Đây chính là lúc chúng ta, những người Việt Nam tỵ nạn, có thể trả ơn dân tộc Phi Luật Tân. Qua giro 555, chúng ta có thể chuyển tiền để giúp những người ân nhân năm xưa xây dựng lại phần nào cuộc sống của họ đã bị thiên tai tàn phá khốc liệt. Đây là việc làm đáng quý.

Ngoài ra, trong sinh hoạt cộng đồng, đại hội văn nghệ gây quỹ *Xây Dựng Tượng Đài Thuyền Nhân* sẽ được tổ chức vào ngày thứ bảy 14 tháng 12 năm 2013 tại Alkmaar (Hội trường De Mare Nostrum, Arubastraat 2, Alkmaar). Việt Nam Nguyệt San kêu gọi quý đồng hương cùng tiếp tay, hưởng ứng kế hoạch *Xây Dựng Tượng Đài Thuyền Nhân* và ủng hộ tài chánh để việc xây dựng Tượng Đài được nhanh chóng thành công.

Số báo 262 kỳ tới mang chủ đề **Tết Giáp Ngọ** sẽ được phát hành vào trung tuần tháng 1 năm 2014. VNNS mong mỗi tiếp tục đón nhận các đóng góp của quý văn hữu. Bài viết xin gửi về tòa soạn trước ngày 04-01-2014 theo địa chỉ email sau đây: ngothuychuong@gmail.com

Trân trọng,
Ban Biên Tập Việt Nam Nguyệt San

Danh sách độc giả trả tiền báo tính từ 14-10-2013 đến 24-11-2013

stt	ngày trả tiền	Tên	vùng	số độc giả	số tiền	ghi chú
1	15-10-2013	Le Hoang Lan	Nijmegen	386	€ 30,00	
2	15-10-2013	Tran Ba Lap	's-Gravensande	148	€ 30,00	
3	18-10-2013	Garage Trung Tran	Druten		€ 150,00	quảng cáo
4	24-10-2013	Ly Trinh Luong	Venray	325	€ 30,00	
5	29-10-2013	Tran Thi Nhat	Hoorn	754	€ 50,00	
6	30-10-2013	Nguyen Van Ba	Nijmegen	375	€ 30,00	
7	11-11-2013	Vo Phan Thanh Xuan	Etten-Leur	709	€ 60,00	
8	12-11-2013	Tong Minh Hoang	's-Gravenhage	137	€ 30,00	
9	12-11-2013	Vu Dinh Tho	Alphen a/d Rijn	123	€ 50,00	
10	15-11-2013	Nguyen Tan Si	Spijkensisse	847	€ 30,00	
11	15-11-2013	Pham T.T. Cuc	Puttershoek	187	€ 30,00	
12	19-11-2013	Fam. Vo	Rotterdam	792	€ 40,00	

Music

XUAN GIÁP NGỌ 2014

do Ban Chấp Hành Cộng Đồng VNTNCS/HL tổ chức

Thứ bảy, 25-01-2014
từ 18 giờ đến 1 giờ sáng

* Địa điểm tổ chức trang nhã,
lịch sử, bãi đậu xe rộng rãi

* Các gian hàng
ẩm thực đậm đà
hương vị quê hương

* "Vietnam's Got Talent":
năng khiếu ca, múa, v.v...
dành cho mọi lứa tuổi

* Giải nhất 100 euro
* Giải nhì 50 euro

Ca sĩ Thu Trang

Ca sĩ Kiều Oanh

Ca sĩ Huy Tài

Ca sĩ Thy Hà

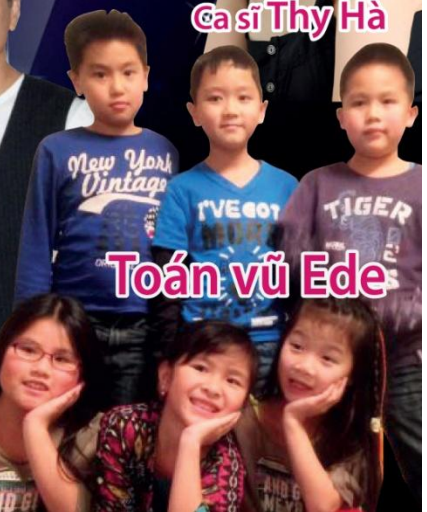
Hội trường Olympus College
Olympus 11
6832 EL Arnhem

Đội lân
Minh-Zone

Ban nhạc
Tinh Si Band

Toán võ Ede